11. హూద్ సూరా

పరిచయం

ఇది మక్కా కాలంలో అవతరించిన సూరా. ఈ సూరా దివ్య ఖుర్ఆన్‌లోని రెండు ముఖ్యమైన విషయాలను నొక్కి చెప్పింది. దివ్య ఖుర్ఆన్ నిర్దిష్టమైనదనీ, నిర్ణయాత్మకమైనదనీ, వివరణాత్మకమైనదనీ స్పష్టం చేసింది. దివ్య ఖుర్ఆన్ బోధనల వివరణ స్వయంగా దివ్యఖుర్ఆన్ అందిస్తుందని కూడా ఈ సూరా విస్పష్టం చేసింది. ప్రాచీన కాలానికి చెందిన ప్రవక్త హూద్(అస) పేరును ఈ సూరాకు పెట్టడం జరిగింది. ఈ సూరాలో ఆయనకు సంబంధించిన కథను తెలుపడం జరిగింది. దక్షిణ అరేబియాలో ఆ కాలంలో నివసించిన ఆద్ జాతి వద్దకు ఆయన ప్రవక్తగా పంపబడ్డారు. ఈ సూరా ఏక దైవారాధన (తౌహీద్) గురించి నొక్కిచెబుతూ, ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) గురించి వర్ణిస్తూ ప్రారంభమయ్యింది. ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) హెచ్చరిక చేసేవారనీ, శుభవార్త అందించేవారని ఈ సూరా వర్ణించింది.

ఈ సూరాలో అనేకమంది ప్రాచీన కాలానికి చెందిన ప్రవక్తల ప్రస్తావనలు వచ్చాయి. ఈ ప్రవక్తలు అందరూ ఏక దైవారాధనను, మరణించినవారు మళ్ళీ లేపబడతారని బోధించారు. ఈ బోధనలు ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) బోధనల వంటివే.

మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) జీవితంలో అత్యంత క్లిష్టమైన దశలో ఈ సూరా అవతరించింది. అందువల్లనే ఈ సూరాలో గత కాలాలకు చెందిన ప్రవక్తల కథలను వివరించడం జరిగింది. ఈ సూరా అవతరించిన కాలంలో ముహమ్మద్ (సఅసం) సతీమణి హజ్రత్ ఖదీజా (రజియల్లాహు అన్హా) మరణించారు. ప్రవక్త పినతండ్రి అబూ తాలిబ్ కూడా మరణించారు. అబూ తాలిబ్ చివరి వరకు అవిశ్వాసిగానే ఉన్నప్పటికీ ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం)కు జీవితాంతం వెనుదన్నుగా నిలిచారు. ఈ క్లిష్ట సమయంలో అవిశ్వాసుల అణచివేతలు, దౌర్జన్యాలు, బెదిరింపులు, అపహాస్యాలు అధికమయ్యాయి. ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం)ను, ప్రవక్త సహచరులను అవిశ్వాసులు బాధించడం తీవ్రమయ్యింది. ఈ నేపథ్యంలో ప్రవక్త (సఅసం)కు ఊరట ఇవ్వడానికి, ఆయన స్థయిర్యాన్ని పెంచడానికి, విశ్వాసాన్ని దృఢతరం చేయడానికి ఆయా ప్రవక్తల గురించి తెలుపడం జరిగింది.

మనిషి గురించి, అల్లాహ్ శక్తి సామర్థ్యాల గురించి ఈ సూరాలో ప్రస్తావనలు ఉన్నాయి. మనిషిపై దేవుని కారుణ్యం దూరమైతే అతను నిరాశపడిపోతాడు. అల్లాహ్ తనకు గతంలో చేసిన మేళ్ళకు కృతజ్ఞతలు తెలుపడం మరిచిపోతాడు. కాని, తనకు ఏ కష్టం లేనప్పుడు గర్వంతో విర్రవీగుతాడు. ఈ సందర్భంగా అల్లాహ్ అన్ని విధాల శక్తి సామర్థ్యాలు కలిగిన వాడన్న విషయాన్ని స్పష్టంగా వివరించడం జరిగింది. ప్రతి ప్రాణికి పూర్తి పోషణను ఇస్తుంది అల్లాహ్ మాత్రమేననీ, ఆయనే భూమ్యాకాశాలను సృష్టించాడనీ, వృద్ధమహిళకు కూడా గర్భం దాల్చే వరం ఆయన ప్రసాదించగలడని ఈ సూరా వివరించింది.

11. హూద్[1] సూరా

سُورَةُ هُودٍ

అవతరణ : మక్కా ఆయతులు : 123

అపార కరుణామయుడు, పరమ కృపాశీలుడైన
అల్లాహ్ పేరుతో

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

1 అలిఫ్ – లామ్ – రా. ఇది ఒక గ్రంథం. దీని వాక్యాలు నిర్దుష్టమైనవిగా చేయ బడ్డాయి.[2] అవి వివేచనాపరుడు,[3] సర్వం ఎరిగినవాని తరఫునుండి స్పష్టంగా విశదీకరించబడ్డాయి.[4]

الٓرۚ كِتَٰبٌ أُحۡكِمَتۡ ءَايَٰتُهُۥ ثُمَّ فُصِّلَتۡ مِن لَّدُنۡ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ١

1. ఈ సూరాలో కూడా దైవ వచనాలను, దైవ సందేశహరులను ధిక్కరించి, దైవాగ్రహానికి గురైన అనేక జాతుల ప్రస్తావన వచ్చింది. అవి చరిత్రపుటల్లో దోషపూరితమైన వాక్యాల్లాగా చెరిపివేయబడ్డాయి. లేదా అవి గుణపాఠం గరిపే నిమిత్తం చరిత్రపుటల్లో మిగిలి ఉన్నాయి. అంతిమ దైవప్రవక్త (సఅసం) జీవితంపై తీవ్ర ప్రభావం చూపిన సూరాలలో ఇదొకటి. హదీసు ప్రకారం హజ్రత్ అబూ బకర్ సిద్దీఖ్ (రజి) దైవప్రవక్త (స) నుద్దేశించి, "మీలో వృద్ధాప్యపు ఛాయలు తొంగిచూస్తున్నాయేమిటీ?" అని అడిగినప్పుడు, "హూద్ సూరా, వాఖియ సూరా, 'అమ్మ యతసాఅలూన్' (నబా), 'ఇజష్షమ్సు కువ్విరత్' (అత్తక్వీర్) సూరాలు నన్ను (తొందరగా) ముసలివాణ్ణి చేసేశాయి" అని ఆయన(స) చెప్పారు (తిర్మిజీ–నెంబరు: 3297; సహీహ్ తిర్మిజీ–లిల్ అల్బానీ–3: 113).

2. పదాల కూర్పు రీత్యా, భావార్థం దృష్ట్యా ఇవి చాలా పట్టిష్టమైనవి. క్రమబద్ధమైనవి. వాటిమధ్య ఎక్కడా ఎలాంటి అవరోధంగానీ, వైరుధ్యం గానీ కానరాదు.

3. ఆయన వివేచనాపరుడు. కనుక ఆయన అవతరింపజేసిన వాక్యాలలో కూడా విజ్ఞతా వివేచనలు తొణకిసలాడుతూ ఉన్నాయి. అందలి ప్రతిమాటా, ప్రతి ఆదేశం యుక్తితో కూడుకున్నది. పరమార్థాలతో నిండినది. అదీగాక ఆయన అన్నీ తెలిసినవాడు. కర్మల పర్యవసానం, వ్యవహారాల అంతిమ పరిణామం ఏ విధంగా ఉంటుందో ఆయనకు బాగా తెలుసు. కాబట్టి ఆయన ఉపదేశాలను అవలంబించటం ద్వారానే మనిషి దుష్పరిణామం నుంచి తనను కాపాడుకోగలుగుతాడు.

4. ఇందలి ఆదేశాలు, శాసనాలు, జాతుల గాథలు, విశ్వాసాలు, సామాజిక నియమ నిబంధనలు, ప్రవర్తనా నియమావళి లాంటి అంశాలన్నీ క్షుణ్ణంగా విడమరచి చెప్ప బడ్డాయి. ఒక విషయాన్ని ఇంత స్పష్టంగా, సూటిగా, హృదయానికి హత్తుకునేలా ఖుర్ఆన్ తప్ప మరే గ్రంథమూ వివరించలేదు.

أَلَّا تَعْبُدُوٓا۟ إِلَّا ٱللَّهَ ۚ إِنَّنِى لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ﴿٢﴾

2 అల్లాహ్‌ను తప్ప వేరెవరినీ ఆరాధించరాదు (అని వాటిలో చెప్పబడింది). నేను ఆయన తరఫున మిమ్మల్ని భయపెట్టే వాడిని, మీకు శుభవార్తను వినిపించే వాడిని.

وَأَنِ ٱسْتَغْفِرُوا۟ رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوٓا۟ إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُم مَّتَٰعًا حَسَنًا إِلَىٰٓ
أَجَلٍ مُّسَمًّى وَيُؤْتِ كُلَّ ذِى فَضْلٍ فَضْلَهُۥ ۖ وَإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنِّىٓ
أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيرٍ ﴿٣﴾

3 ఇంకా మీరు మీ తప్పుల మన్నింపు కోసం మీ ప్రభువును వేడుకోండి. తర్వాత (పశ్చాత్తాపంతో) ఆయన వైపుకే మరలండి. ఒక నిర్ధారిత కాలం వరకూ ఆయన మీకు మంచి (జీవన) సామగ్రిని[5] సమకూరుస్తాడు. ఎక్కువగా ఆచరణ చేసే ప్రతి ఒక్కరికీ ఎక్కువ పుణ్యఫలం ప్రసాదిస్తాడు. ఒకవేళ మీరు గనక విముఖత ప్రదర్శించిన పక్షంలో ఒకానొక మహా దినాన[6] మిమ్మల్ని చుట్టుముట్టే శిక్ష గురించి నేను భయపడుతున్నాను.

إِلَى ٱللَّهِ مَرْجِعُكُمْ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤﴾

4 మీరు మరలిపోవలసింది అల్లాహ్ వద్దకే. ఆయన అన్నింటిపై అధికారం కలవాడు.

5. సాధారణంగా దివ్య ఖుర్‌ఆన్ ప్రాపంచిక సామగ్రిని "మోసపుచ్చే సామగ్రి"గా అభివర్ణిస్తూ ఉంటుంది. కాని ఈ ఆయతులో జీవన సామగ్రిని "మంచి సామగ్రి"గా పేర్కొంది. దీన్నిబట్టి బోధపడేదేమిటంటే పరలోకాన్ని విస్మరించి ప్రాపంచిక సుఖసౌఖ్యాలే సర్వస్వం అని తలపోసే వారిపట్ల అది మోసపుచ్చే సామగ్రిగా పరిణమిస్తుంది. పరలోకంలో వారు ఎటూ పరాభవం పాలు కాకతప్పదు. అయితే పరలోక చింతన కలిగి ప్రపంచ జీవితంలో దేవుడు విధించిన పరిమితులకు లోబడి మసలుకునే వారి పాలిట ఆ సామగ్రి "మంచి సామగ్రి"గా ఉపయోగపడుతుంది. ఎందుకంటే వారు దైవానుగ్రహాలను దుర్వినియోగపరచలేదు.

6. **'మహాదినం'** (యౌమున్ కబీర్) అంటే ప్రళయదినం అని అర్థం.

5 వారు తమ (గోప్య) విషయాలను (అల్లాహ్ నుండి) రహస్యంగా పెట్టడానికి తమ రొమ్ములను ముడుచుకుంటున్నారు.[7] వినండి! వారు బట్టలతో తమను తాము కప్పుకున్నప్పుడు కూడా వారు దాచేదీ, బయల్పరచేదీ – అంతా ఆయన తెలుసు కుంటాడు. నిశ్చయంగా ఆయన గుండెల్లోని గుట్టును సయితం ఎరిగిన వాడు.

أَلَا إِنَّهُمْ يَثْنُونَ صُدُورَهُمْ لِيَسْتَخْفُوا مِنْهُ أَلَا حِينَ يَسْتَغْشُونَ
ثِيَابَهُمْ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ
الصُّدُورِ ۝٥

6 భూమిలో సంచరించే ప్రాణులన్నింటికీ ఆహారాన్ని సమకూర్చే బాధ్యత అల్లాహ్‌దే.[8] అవి ఆగి ఉండే, అప్పగించబడే స్థానాలు[9] కూడా ఆయనకు తెలుసు. అవన్నీ స్పష్ట మైన గ్రంథంలో నమోదై ఉన్నాయి.

وَمَا مِن دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا
وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ۝٦

7. ఈ వాక్యం ఏ నేపథ్యంలో అవతరించింది? అన్న ప్రశ్నపై ఖుర్‌ఆన్ వ్యాఖ్యాతల మధ్య భిన్నాభిప్రాయాలున్నాయి. కనుక దీని భావార్థంపై కూడా భిన్నాభిప్రాయాలు వ్యక్తమయ్యాయి. అయితే ఈ సూరాకు వ్యాఖ్యానంగా సహీహ్ బుఖారీలో వివరించ బడిన అవతరణా నేపథ్యం ప్రకారం; తమలోని మితిమీరిన లజ్జావ్రీడల మూలంగా కొంతమంది ముస్లిములు కాలకృత్యాలు తీర్చుకునే సమయంలోనూ, భార్యతో సంభోగించే సమయంలోనూ నగ్నం కావటానికి ఇష్టపడేవారు కాదు. అనుక్షణం అల్లాహ్ తమను గమనిస్తున్నాడన్న భావనతో వారు ఆ సందర్భాలలో తమ మర్మస్థానాన్ని మరుగుపరచ డానికి మరీ జాగ్రత్తలకు పోయి తమ రొమ్ములను ముడుచు కుని, చాటుగా ఉంచుకునే ప్రయత్నం చేసేవారు. మలమూత్ర విసర్జన సమయంలో మరీ ఒదిగి కూర్చునేవారు. అలాగే రాత్రి చీకటిలో పడకలపై తమ భార్యతో రతిక్రీడలో పాల్గొనే సమయంలో కూడా మరీ సిగ్గుతో కుంచించుకు పోయేవారు. తమను తాము వస్త్రంలో చుట్టుకునే వారు. అయితే సర్వకాల సర్వావస్థల్లో అల్లాహ్ వారిని గమనిస్తూ ఉన్నాడనీ, వారి గోప్య విషయాలు, బహిర్గత విషయాలు– అన్నీ ఆయనకు తెలుసుననీ ఈ వాక్యంలో చెప్పబడింది. సిగ్గు, వ్రీడ మనిషికి ఆభరణం వంటివే. కాని ఈ విషయాల్లో మాత్రం మరీ అంత బిడియం పనికిరాదు. ఏ శక్తిమంతుని కోసం వారలా చేస్తున్నారో ఆయన అనుక్షణం వారిని గమనిస్తూనే ఉన్నాడు. మరలాంటప్పుడు వారు అంతగా ముడుచు

7 మీలో మంచిపనులు చేసేవారెవరో పరీక్షించే నిమిత్తం[10] ఆయన ఆరు రోజులలో ఆకాశాలనూ, భూమినీ సృష్టించాడు. (అంతకు ముందు) ఆయన సింహాసనం (అర్ష్) నీటిపై ఉండేది.[11]

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَّكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۗ وَلَئِنْ قُلْتَ

కుని ప్రయోజనం ఏమిటీ? కాబట్టి ఎప్పుడు, ఎక్కడ, ఎలా ప్రవర్తించాలో అలా ప్రవర్తిస్తే చాలు.

8. నేలపై సంచరించే ప్రాణులు – వారు మానవులైనా, జిన్నులైనా, పక్షులైనా, పశువులైనా, భూభాగంలో ఉండేవైనా, నీటిలో ఉండేవైనా – అన్నింటికీ ఆహారాన్ని ప్రసాదించేవాడు అల్లాహ్‌యే. ఆయా ప్రాణులకు వాటి అవసరాలకనుగుణంగా ఆయన ఆహార మొసగుతాడు.

9. **ఆగి ఉండే స్థానం** (ముస్తఖర్రున్), **అప్పగించబడే స్థానం** (ముస్తౌదవున్) గురించి పండితుల మధ్య అభిప్రాయభేదం ఉంది. పగలల్లా నేలపై సంచరించి రాత్రి ఆగి ఉండేస్థానమే నివాస స్థానమని, శాశ్వతంగా స్థిరపడే స్థానమే అప్పగించబడే చోటని కొందరు అభిప్రాయపడ్డారు. కాగా; మాతృగర్భం ఆగిఉండే చోటని, తండ్రి వెన్ను ద్వారా వెలువడేది అప్పగించబడే స్థానమని మరికొందరు వ్యాఖ్యానించారు. ప్రపంచ జీవితంలో ప్రాణులు స్థిరనివాసం ఏర్పరచుకున్న స్థలాలు వాటి నివాస స్థానాలనీ, మరణానంతరం వారు ఖననం చేయబడే సమాధులు అప్పగింత స్థానాలని ఇంకొంత మంది సూత్రీకరించారు (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్).

అయితే ఇమామ్ షౌకానీ ఇలా అంటున్నారు: "మాతృగర్భం నివాస స్థానం. మరణా నంతరం చేర్చబడే చోటు అప్పగించబడే స్థానం." ఇమామ్ హాకిమ్ గారి ఒక ఉల్లేఖనం ఆధారంగా ఈ అభిప్రాయమే పరిగణనలోకి తీసుకోదగ్గది. మొత్తానికి ఈ వాక్యాన్ని ఏ భావార్థంలో తీసుకున్నా ఒకటి మాత్రం సత్యం – అదేమంటే వీటన్నింటి జ్ఞానం అల్లాహ్‌కు ఉంది. అందుకే ఆయన అందరికీ ఉపాధిని ఇస్తున్నాడు. అందరినీ పోషించే తన బాధ్యతను ఆయన అత్యుత్తమంగా నిర్వర్తిస్తున్నాడు.

10. అంటే భూమ్యాకాశాల నిర్మాణం వెనుక ఓ ఉద్దేశం ఉంది. ఓ లక్ష్యం ఉంది. మానవుల్లో (మరియు జిన్నుల్లో) ఎవరు సదాచరణ చేసి దైవప్రసన్నతను చూరగొంటారో చూసేందుకు దేవుడు ఈ నిర్మాణ ప్రక్రియకు శ్రీకారం చుట్టాడు.

గమనిక: 'ఎవరు ఎక్కువ ఆచరిస్తారో' అని ఇక్కడ అనబడలేదు. 'ఎవరు మంచిపనులు చేస్తారో' అని మాత్రమే అల్లాహ్ పేర్కొన్నాడు. ఇక్కడ దేవుడు ఆచరణ పరిమాణాన్ని చూడటం లేదు, అందలి చిత్తశుద్ధిని మాత్రమే చూస్తున్నాడు. 1. చేసే మంచిపని

إِنَّكُم مَّبْعُوثُونَ مِن بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ
هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ⑦

“మీరు చనిపోయిన తరువాత మళ్లీ లేపబడతారు” అని నువ్వు వారికి చెప్పావంటే “ఇది పచ్చి ఇంద్రజాలం తప్ప మరొకటి కాదు” అని అవిశ్వాసులు తప్పకుండా సమాధానమిస్తారు.

وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِلَىٰ أُمَّةٍ مَّعْدُودَةٍ لَّيَقُولُنَّ
مَا يَحْبِسُهُ ۗ أَلَا يَوْمَ يَأْتِيهِمْ لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِم
مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ⑧

8 ఒకవేళ మేము వారికి పడే శిక్షను కొంత వ్యవధి వరకు వాయిదా వేస్తే, “ఆ శిక్ష పడకుండా అడ్డుకుంటున్న వస్తువు ఏది?” అంటారు. వినండి! అది వచ్చిపడిన రోజు వారినుంచి అది తొలగిపోవటం అనేది జరగదు. దేని గురించి వారు పరిహాసిం చేవారో అదే వారిని చుట్టుముడుతుంది.[12]

وَلَئِنْ أَذَقْنَا الْإِنسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُ إِنَّهُ
لَيَئُوسٌ كَفُورٌ ⑨

9 మేము మనిషికి ఏదైనా మా కారుణ్యం రుచిని చూపి, దాన్ని గనక అతన్నుంచి తిరిగి తీసేసుకుంటే అతను నిరాశ చెందు తాడు; కృతఘ్నుడుగా మారిపోతాడు.[13]

వెనుక దైవాన్ని మెప్పించే ఉద్దేశం ఉండాలి. 2. ఆ పని దైవప్రవక్త (స) చూపిన పద్ధతికి అనుగుణంగా ఉండాలి. ఈ రెండింటిలో ఏ ఒక్కటి లోపించినా – అదెంత మంచి పనయినా సరే, ఎంత పెద్ద పరిమాణంలో ఉన్నాసరే – అది ‘సదాచరణ’ అనిపించుకోదు. దైవసన్నిధిలో దానికి ఎలాంటి విలువా ఉండదు.

11. ఈ విషయమే హదీసులో కూడా వివరించబడింది : “భూమ్యాకాశాల సృష్టికి 50వేల సంవత్సరాల క్రితం దేవుడు ప్రాణుల విధివ్రాతను నిర్ధారించాడు. ఆ సమయంలో ఆయన సింహాసనం నీటిపై ఉండేది” (సహీహ్ ముస్లిం–కితాబుల్ ఖద్ర్; సహీహ్ బుఖారీ–కితాబు బద్ఇల్ ఖల్ఖ్).

12. దైవశిక్ష కోసం హడావిడి చేయటాన్ని ఇక్కడ పరిహాసంగా, వేళాకోళంగా చెప్పటం జరిగింది. ఎందుకంటే వేళాకోళం చేసే ఉద్దేశంతోనే వాళ్లు పదే పదే ఈ డిమాండు చేసేవారు. అల్లాహ్ ఇచ్చే గడువును ఆషామాషీగా భావించరాదనీ, ఏ క్షణంలోనయినా ఆయన ఉచ్చు బిగుసుకుంటుందని ఇక్కడ హెచ్చరించటం జరిగింది.

13. సాధారణంగా మనిషి చంచల స్వభావుడు. అన్నింటికీ తొందరే. గర్హనీయమైన ఆ స్వభావం గురించి ఈ ఆయతులోనూ, దీని తరువాతి ఆయతులోనూ వివరించబడింది.

10 అతనికి కలిగిన కష్టాల తరువాత మేము గనక అతనికేదైనా అనుగ్రహం రుచి చూపితే "(హమ్మయ్య!) నా దురవస్థలన్నీ దూరమైపోయాయి"[14] అని అంటాడు. నిశ్చయంగా అతడు మిడిసి పడతాడు. గొప్పలు చెప్పుకుంటాడు.[15]

وَلَئِنْ أَذَقْنَٰهُ نَعْمَآءَ بَعْدَ ضَرَّآءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ
السَّيِّـَٔاتُ عَنِّىٓ ۚ إِنَّهُۥ لَفَرِحٌ فَخُورٌ ﴿١٠﴾

నిరాశచెందటమనేది భవిష్యత్తుకు సంబంధించినది. కృతఘ్నుత అనేది గతంలో జరిగిపోయిన దానికి సంబంధించినది.

14. గడ్డు రోజులు గడచిపోయాయనీ, మంచి రోజులు వచ్చాయని, ఇక తనకు తిరుగు లేదనీ చెప్పుకుంటాడు. ఈ ధోరణి అతనికి శోభాయమానం కాదు. ఎందుకంటే కేవలం దైవ కృపవల్లనే అతని కష్టాలు దూరమై మంచిరోజులు వచ్చాయి. కాబట్టి అతను వెనుకటి రోజులను జ్ఞాపకం చేసుకుంటూ నిత్యం అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటూ ఉండాలి. అణకువతో మెలగాలి. బీరాలు పోకూడదు.

'ఉమ్మత్' అనే పదానికి పలు అర్థాలు: ఎనిమిదవ ఆయతులో 'ఉమ్మతున్' అనే పదం వచ్చింది. ఇది దివ్యఖుర్ఆన్‌లో వివిధ సందర్భాల్లో విభిన్న అర్థాల్లో ఉపయోగించబడింది. అసలు ఇది 'ఉమ్మ్' నుంచి వచ్చింది. ఉమ్మ్ అంటే ఉద్దేశం, సంకల్పం అని అర్థం. ఇక్కడ ఈ ఆయతులో ఉమ్మతున్ అనే పదం 'శిక్ష అవతరింపజేయటానికి ఉద్దేశింపబడిన గడువు' అన్న అర్థంలో వాడబడింది (ఫత్‌హుల్ ఖదీర్). యూసుఫ్ సూరా 45వ ఆయతులోనూ ఇదే అర్థంలో ఉపయోగించబడింది. ఇది తప్ప వేరితర అర్థాల్లో ఉపయోగించబడిన సందర్భాలు : నాయకుడు, ఇమాము అన్న అర్థంలో, **'ఇన్న ఇబ్‌రాహీమ కాన ఉమ్మతన్'** (నహ్ల్ : 12); ధర్మం అన్న అర్థంలో, **'ఇన్నా వజద్‌నా ఆబాఅనా అలా ఉమ్మతిన్'** (జుఖ్‌రుఫ్ :23); సముదాయం, సమూహం అన్న అర్థంలో, **'వలమ్మా వరద మాఅ మద్‌యన వజద అలైహి ఉమ్మతమ్ మినన్నాస్'** (ఖసస్ : 23); 'ప్రవక్త పంపబడిన సమాజం' అన్న అర్థంలో, **'వలికుల్లి ఉమ్మతిర్రసూల్'** (యూనుస్ : 47); ఈ సమాజాన్ని 'ఉమ్మతె దావత్'గా కూడా వ్యవహరిస్తారు. అదేవిధంగా ఆయా ప్రవక్తలను విశ్వసించినవారిని కూడా ఉమ్మత్ లేక ఉమ్మతె ఇత్తిబా లేక ఉమ్మతె ఇజాబత్ అని పిలుస్తారు (ఇబ్నె కసీర్).

15. అంటే తనకు కలిగిన కలిమిపై ఉబ్బిపోతాడు. ఇతరులను చిన్నచూపు చూస్తాడు. సాటి ప్రజల ముందు అనుచితమైన రీతిలో బడాయిని చాటుకుంటాడు. ఇది అతని అల్పబుద్ధికి తార్కాణం. అయితే అల్లాహ్‌ను విశ్వసించి, ఓర్పు వహించేవారు, మంచిపనులు చేసేవారిలో ఈ అవగుణాలు ఉండవు.

11 అయితే సహనం వహించి, మంచి పనులు చేసేవారు మాత్రం అటువంటి వారు కారు. ఇలాంటి వారి కోసమే మన్నింపూ, గొప్ప పుణ్యఫలమూ ఉన్నాయి.[16]

إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١١﴾

12 (ఓ ప్రవక్తా!) బహుశా నీ వద్దకు పంపబడే వహీలో ఏదైనా భాగాన్ని వదలివేస్తావేమో! “ఇతనిపై ధనాగారం ఎందుకు అవతరించలేదు? పోనీ, ఇతనితో పాటు దైవదూత అయినా ఎందుకు రాలేదు?” అని వారు చెప్పే మాటలు నీకు మనస్తాపం కలిగించినట్లున్నాయి. చూడు! నువ్వు భయపెట్టే వాడివి మాత్రమే.[17] అన్ని విషయాలకు బాధ్యుడు అల్లాహ్.

فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَضَائِقٌ بِهِ صَدْرُكَ أَن يَقُولُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ كَنزٌ أَوْ جَاءَ مَعَهُ مَلَكٌ ۚ إِنَّمَا أَنتَ نَذِيرٌ ۚ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿١٢﴾

16. సదాచార సంపన్నులు ఎప్పుడూ ఒకేవిధంగా ప్రవర్తిస్తారు. కలిమిలోనూ – లేమిలోనూ, కష్టాలలోనూ – సుఖాలలోనూ వారు అల్లాహ్ ఆదేశాలకు లోబడి వ్యవహరిస్తారు. కష్టకాలంలో ఓర్పు వహిస్తారు. దైవానుగ్రహంపై ఆశాభావం కలిగి ఉంటారు. కలిమి ప్రాప్తించినపుడు కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా మసలుకుంటారు. అగత్యపరుల, ఆత్మీయుల హక్కును గుర్తిస్తారు. సత్కార్యాలలో ఇతోధికంగా పాలుపంచుకుంటారు. అందుకే ఒక హదీసులో మహనీయ ముహమ్మదు (సఅసం) వారు ఇలా ప్రవచించారు – “ఎవరి చేతిలో నా ప్రాణముందో ఆ శక్తిమంతుని సాక్షి! అల్లాహ్ విశ్వాసి (మోమిన్) కొరకు ఏ నిర్ణయం గైకొన్నా అందులో మేలు ఉంటుంది. ఒకవేళ అతనికి సుఖం ప్రాప్తిస్తే అందుకు అతడు కృతజ్ఞతలు చెల్లిస్తాడు. ఆ విధంగా అది అతనికి శుభకరం అవుతుంది (అంటే కృతజ్ఞత తెలిపినందుకు పుణ్యఫలం లభిస్తుంది). ఒకవేళ అతనికి కష్టం కలిగితే దానిపై అతడు సహనం వహిస్తాడు. అదీ అతని పాలిట శుభకరమే. (ఎందుకంటే సహనం వహించినందుకు అతనికి మంచి ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది). ఈ విశిష్ఠత విశ్వాసికి తప్ప వేరితరులకు లభించలేదు” (సహీహ్ ముస్లిం – కితాబుజ్జుహ్ద్....). మరొక హదీసులో ఇలా అనబడింది : “విశ్వాసికి ఏ బాధ, దుఃఖం కలిగినా – ఆఖరికి అతనికి ముల్లు గుచ్చుకున్నా తత్కారణంగా అల్లాహ్

13 ఏమిటీ, అతనే (ప్రవక్తే) ఈ ఖురానును కల్పించుకున్నాడని వాళ్ళంటున్నారా? "మరైతే మీరు కూడా ఇలాంటి పది సూరాలు కల్పించి తీసుకురండి. మీరు సత్యవంతులే అయితే, అల్లాహ్‌ను తప్ప మీరు పిలువగలిగితే దీని సహాయం కోసం ఎవరినైనా పిలుచుకోండి"[18] అని (ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు.

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِعَشْرِ سُوَرٍ مِّثْلِهِ مُفْتَرَيَاتٍ وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُم مِّن دُونِ اللَّهِ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٣﴾

అతని తప్పులను మన్నిస్తాడు" (ముస్నదె అహ్మద్ – సంపుటి : 3, పేజీ – 4). అల్ మఆరిజ్ సూరా 19, 22 ఆయతులలో కూడా ఈ విషయం చర్చించబడింది.

17. ముహమ్మద్ (సఅసం) ప్రవక్తతో పాటు ఎవరయినా ఒక దైవదూత ఎందుకు రావటం లేదు? లేదా ధనాగారం ఎందుకు దింపబడలేదు? అని మక్కాలోని బహుదైవారాధకులు ప్రశ్నించేవారు. ఆ ప్రశ్నల్లో వెటకారం ఉండేది. అల్ ఫుర్ఖాన్ సూరా 8వ ఆయతులో కూడా ఈ ప్రస్తావన వచ్చింది. మరోచోట ఇలా సెలవీయబడింది : (ఓ ప్రవక్తా!) వారు నీ గురించి కల్పిస్తున్న మాటల వలన నీ మనసు నొచ్చుకుంటుందని మాకు తెలుసు" (అల్ హిజ్ర్ – 98). అందుకే దేవుడు ఇక్కడ తన సందేశహరుణ్ణి ఓదారుస్తున్నాడు – వారి మాటలకు నువ్వు బాధపడవలసిన అవసరం లేదు. బహుశా నీ వైపుకు పంపబడే వహీలోని కొన్ని విషయాలు ఈ బహుదైవారాధకులకు మింగుడు పడకపోవచ్చు. అందుకని నువ్వు ఆ విషయాలు వారికి వినిపించకుండా ఉంటావేమో! అలా జరగకూడదు సుమా! నువ్వు మాత్రం నీ పనిని సజావుగా చేసుకుంటూ పో. సందేశాన్ని యధాతథంగా చేరవేయటమే నీ కర్తవ్యం అని అల్లాహ్ ఈ సందర్భంగా ఉపదేశించాడు.

18. ఇమామ్ ఇబ్నె కసీర్ ఇలా వ్యాఖ్యానించారు : దేవుడు ఈ ఆయతులో అవిశ్వాసులకు సవాలు చేశాడు. ఈ ఖుర్ఆన్ ముహమ్మద్ (స) రచన అన్న మీ వాదనలో మీరు సత్యవంతులే అయితే అలాంటి ఒక ఉదాహరణను మీరు కూడా సమర్పించండి. మీరు కోరిన వారిని మీ సహాయం కోసం పిలుచుకోండి. కాని మీరు మాత్రం ఈ పనిని చేయలేరు. ఈ విధంగా సెలవీయబడింది : "ఇలా చెప్పు – ఒకవేళ మానవులు, జిన్నులూ అందరూ కలిసి ఈ ఖుర్ఆను వంటి దానిని తీసుకువచ్చే ప్రయత్నం చేసినా తీసుకురాలేరు – వారు పరస్పరం సహాయం చేసుకున్నాసరే" (బనీ ఇస్రాయీల్ – 88). ఆ తరువాత దేవుడు పది సూరాలైనా రచించి తెమ్మని సవాలు విసిరాడు. ఈ సూరాలోని ఈ ఆయతులో అదే చెప్పబడింది. పోనీ కనీసం ఒక్క సూరానయినా

فَإِلَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّمَا أُنزِلَ بِعِلْمِ اللَّهِ وَأَن لَّا إِلَٰهَ
إِلَّا هُوَ فَهَلْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿١٤﴾

14 మరి వారు గనక మీ సవాలును స్వీకరించకపోతే, ఈ ఖుర్ఆన్ దైవజ్ఞానంతో అవతరింపజేయబడిందనీ, ఆయన తప్ప మరో ఆరాధ్య దైవం లేనే లేదని తెలుసుకోండి. మరి ఇప్పుడైనా మీరు ముస్లింలవుతారా?[19]

مَن كَانَ يُرِيدُ الْحَيَوٰةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوَفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ
فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ ﴿١٥﴾

15 ఎవరయితే ప్రాపంచిక జీవితం పట్ల, దాని అందచందాల పట్ల వ్యామోహితులవుతున్నారో అలాంటి వారికి వారి కర్మలను (వాటి ఫలితాన్ని) మేము ఇక్కడే పూర్తిగా ఇచ్చేస్తాము. ఇక్కడ (ప్రపంచంలో) వారికి ఏ లోటూ జరగదు.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ وَحَبِطَ مَا
صَنَعُوا فِيهَا وَبَاطِلٌ مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

16 అయితే అలాంటి వారికి పరలోకంలో అగ్ని తప్ప మరేమీ లభించదు. ప్రపంచంలో వారు చేసుకున్నదంతా వృథా అయిపోతుంది. వారు చేసే పనులన్నీ మిథ్యగా మారిపోతాయి.[20]

చేసి చూపండి అని యూనుస్ సూరాలోని 39వ ఆయతులోనూ, అల్ బఖరా సూరా మొదట్లోనూ సూచించబడింది (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్). "ఒకవేళ వారు తమ వాదనలో సత్యవంతులే అయితే ఇలాంటి ఔన్నత్యం గల వాణిని రచించి తీసుకురావాలి" అని కూడా ఆఖరిలో సవాలు చేయబడింది (తూర్ – 34). అయితే ఖుర్ఆన్ ఆయతుల, సూరాల అవతరణ క్రమం మాత్రం, పై సవాలు యొక్క అనుక్రమణికను సమర్థించటం లేదన్న విషయం కూడా గమనార్హం. వాస్తవం అల్లాహ్‌కే తెలుసు.

19. ఈ సవాలును స్వీకరించలేని పక్షంలో మీరు ఈ వాణి ముందు తలవంచటం ధర్మం. ఇది ముమ్మాటికీ దైవవాణి అని మీరు ఒప్పుకుని, దైవధర్మాన్ని స్వీకరించాలి. ఒకవేళ మీరు విధేయతా మార్గాన్ని అవలంబించకపోతే మీరు చెప్పేవన్నీ కల్లబొల్లి కబుర్లు అని అనవలసి ఉంటుంది.

20. ఈ రెండు ఆయతుల్లో ప్రదర్శనాబుద్ధితో పనిచేసేవారి గురించి ప్రస్తావించబడిందని కొంతమంది భావించారు. గ్రంథవహులైన యూదులను, క్రైస్తవులను దృష్టిలో పెట్టుకుని అవతరించాయని మరికొంతమంది విద్వాంసులు వ్యాఖ్యానించగా,

17 ఒక వ్యక్తి తన ప్రభువు తరపునుండి వచ్చిన నిదర్శనాన్ని కలిగివున్నాడు, దాంతోపాటు అల్లాహ్ వద్ద నుంచి వచ్చిన దానిని సాక్షిగా కలిగి ఉన్నాడు, అంతకు మునుపు మార్గదర్శకంగా, కారుణ్యంగా ఉన్న మూసా గ్రంథాన్ని (కూడా సాక్షిగా) కలిగి ఉన్నాడు. అటువంటి వ్యక్తి (ఇతరులతో ఎలా సమానుడవుతాడు?)[21] ఇలాంటివారే దానిని (ఖుర్‌ఆన్‌ను) విశ్వసిస్తారు.[22]

أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّهِۦ وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِّنْهُ وَمِن قَبْلِهِۦ كِتَٰبُ مُوسَىٰٓ إِمَامًا وَرَحْمَةً ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِۦ ۚ وَمَن

ప్రాపంచిక వ్యామోహంలో చిక్కుకుపోయిన వారినుద్దేశించి ఇలా హెచ్చరించబడిందని ఇంకొంతమంది పండితులు అభిప్రాయపడ్డారు. ఎందుకంటే ప్రాపంచిక కీర్తి ప్రతిష్ఠల కోసం ప్రాకులాడేవారు కూడా కొన్ని మంచిపనులు చేస్తారు. వారు కోరిన దాన్ని దేవుడు వారికి ప్రపంచంలోనే ఇచ్చేస్తాడు. పరలోకంలో వారి కొరకు శిక్ష తప్ప మరొకటి మిగిలి ఉండదు. ఈ చర్చనీయాంశమే బనీ ఇస్రాయీల్ సూరా 18, 21 ఆయతులలోనూ, సూరయె షూరా 20వ ఆయతులోనూ వచ్చింది.

21. అవిశ్వాసులకు, సత్యతిరస్కారులకు ప్రతిగా విశ్వాసభాగ్యం పొందిన వారు ఎలాంటివారో ఇక్కడ చెప్పబడింది. "ప్రభువు తరపునుంచి వచ్చిన నిదర్శనాన్ని అనుసరించటం" అంటే మానవ నైజంలో దేవుడు పొందుపరచివున్న దానిని (దేవుని ఏకత్వాన్ని) అంగీకరించటం, ఆయన్నే ఆరాధించటం అని అర్థం. ఈ నేపథ్యంలో అంతిమ దైవప్రవక్త (స) వారు ఇలా అన్నారు: "ప్రతి పిల్లవాడూ తన సహజ ధర్మంపై పుడతాడు. కాని ఆ తరువాత అతని తల్లిదండ్రులు అతన్ని యూదునిగానో, క్రైస్తవునిగానో, జోరాష్ట్రియనుగానో మారుస్తారు....." (సహీహ్ బుఖారీ – కితాబుల్ జనాయెజ్; ముస్లిం– కితాబుల్ ఖద్ర్). **'యత్‌లూహు'** అంటే దాని వెనుక అని అర్థం. అల్లాహ్ తరపునుంచి వచ్చిన దానిని సాక్షిగా కలిగిఉండటమని ఇక్కడ దాని భావం. ఇక్కడ సాక్షి అంటే ఖుర్‌ఆన్ కావచ్చు లేక ముహమ్మద్ (సఅసం) కావచ్చు. ఆయన ఆ సహజధర్మం వైపుకే ప్రజలను పిలిచారు. దాన్ని విశదపరచారు.

ఈ ఆయతులో రెండు క్యారెక్టర్‌లు మన ముందుంచబడ్డాయి. ఒకవైపు సత్యధర్మాన్ని, దైవగ్రంథాన్ని, దైవాన్ని నమ్మనివాడున్నాడు. మరోవైపు దేవుని తరఫున ఒక స్పష్టమయిన నిదర్శనంపై ఒకడు నిలబడి ఉన్నాడు. అతనికి సాక్షిగా ఖుర్‌ఆన్ ఉంది (లేక

అన్ని వర్గాలలోనూ ఎవరెవరు దానిని త్రోసిపుచ్చుతారో - వారికి వాగ్దానం చెయ్యబడిన - గమ్యస్థానం నరకం.[23] కనుక (ఓ ప్రవక్తా!) దీని విషయంలో నువ్వు ఎలాంటి సందేహానికి లోను కారాదు. నిస్సందేహంగా ఇది నీ ప్రభువు తరపునుంచి వచ్చిన సత్యం. కాని చాలా మంది (ఈ సత్యాన్ని) విశ్వసించరు.[24]

يَكْفُرْ بِهِۦ مِنَ ٱلْأَحْزَابِ فَٱلنَّارُ مَوْعِدُهُۥ ۚ فَلَا تَكُ فِى مِرْيَةٍ
مِّنْهُ ۚ إِنَّهُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ١٧

18 అల్లాహ్‌కు అబద్ధాన్ని అంటగట్టే వాడి కన్నా పరమదుర్మార్గుడు ఎవడుంటాడు?[25] ఇలాంటి వారంతా తమ ప్రభువు సమక్షంలో హాజరుపరచబడతారు. "తమ

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ يُعْرَضُونَ
عَلَىٰ رَبِّهِمْ وَيَقُولُ ٱلْأَشْهَٰدُ هَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ كَذَبُوا۟ عَلَىٰ

ముహమ్మద్ (స) అతనికి సాక్షిగా ఉన్నారు). వీటన్నింటితో పాటు తౌరాతు గ్రంథం కూడా అతని సత్యతను సమర్థిస్తోంది. ఈ ఇద్దరు వ్యక్తులు సమానులవుతారా? ముమ్మాటికీ కాలేరు. ఎందుకంటే వారిలో ఒకడు విశ్వాసి (మోమిన్) మరొకడు అవిశ్వాసి (కాఫిర్). ఒకరివద్ద అనేక ఆధారాలు, నిదర్శనాలుండగా ఇంకొకనివద్ద అసలేమీ లేదు.

22. అంటే పైన పేర్కొనబడిన గుణగణాలు గలవారు దైవగ్రంథమైన ఖుర్‌ఆన్‌ను, దైవప్రవక్త (స)ను విశ్వసిస్తారు.

23. **"అన్ని వర్గాలు"** (అహ్‌జాబ్) అంటే భూమండలంపై నివసించిన అన్ని మతాలవారు అన్నమాట! వారిలో ఎవరు అంతిమ దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం)ను విశ్వసించకపోయినా వారి నివాస స్థానం నరకం అవుతుంది. ఆ మాటే హదీసులో ఈ విధంగా అనబడింది: మహనీయ ముహమ్మద్ (సఅసం) ఈ విధంగా ప్రవచించారు– "ఎవరి చేతిలో నా ప్రాణముందో ఆ శక్తిమంతుని సాక్షిగా! ఈ ఉమ్మత్ (సమాజంలోని) ఏ యూదుడు, మరే క్రైస్తవుడు అయినా నా దైవదౌత్యం గురించి విన్న మీదట కూడా విశ్వసించకపోతే అతడు నరకానికి ఆహుతి అవుతాడు" (సహీహ్ ముస్లిం–కితాబుల్ ఈమాన్). ఈ విషయం ఇంతకుముందు బఖరా సూరా 62వ ఆయతులోనూ, నిసా సూరా 150, 152 ఆయతులలోనూ వచ్చింది).

24. ఈ అంశం దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌లో పెక్కు చోట్ల చర్చకు వచ్చింది. ఉదా : 1. ("ఓ ప్రవక్తా!) నువ్వు ఎంతగా కోరినా వీరిలో చాలామంది విశ్వసించరు సుమా!" (యూసుఫ్ –

ప్రభువుపై అసత్యాలను కల్పించినవారు వీళ్ళే" అని సాక్షులు సాక్ష్యమిస్తారు. వినండి! (అలాంటి) దుర్మార్గులపై దేవుని శాపం పడుతుంది.[26]

رَبِّهِمْ ۚ أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٨﴾

19 వారు దైవమార్గం నుంచి (జనులను) ఆపుతారు. అందులో వక్రతను వెతుకు తారు[27] – వారే పరలోకాన్ని తిరస్కరించే వారు.

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُم بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿١٩﴾

20 వారు భూమిపై (అల్లాహ్‌ను) నిస్సహాయునిగానూ చేయలేకపోయారు. అల్లాహ్‌కు వ్యతిరేకంగా వారిని సమర్థించే వారు కూడా లేకపోయారు. వారికి విధించబడే శిక్ష రెండింతలు చేయబడుతుంది. వారు వినగలిగే వారూ కాదు, చూడగలిగే వారూ కాదు.[28]

أُولَٰئِكَ لَمْ يَكُونُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ۘ يُضَاعَفُ لَهُمُ الْعَذَابُ ۚ مَا كَانُوا يَسْتَطِيعُونَ السَّمْعَ وَمَا كَانُوا يُبْصِرُونَ ﴿٢٠﴾

103). 2. "ఇబ్లీసు తన అనుమానాన్ని నిజం చేసి చూపాడు. విశ్వాసుల ఒక వర్గం తప్ప అందరికందరూ అతని అనుయాయులైపోయారు" (సబా – 20).

25. భూమండలంలో దేవుడు ఎవరికి విశేషాధికారాలు ఇవ్వలేదో వారికి ఆ అధికారాలు న్నాయని తమకు తాముగా చెప్పుకోవటం, పరలోకంలో సిఫారసు చేసే అధికారం ఎవరెవరికి లేదో వారికి ఆ ప్రత్యేక అధికారం ఉందని కోతలు కోయటం – ఇవన్నీ అల్లాహ్‌కు అబద్ధాలు ఆపాదించటం క్రిందికి వస్తాయి.

26. ఈ ఆయతు నేపథ్యంలో క్రింది హదీసును తాత్పర్యంగా చదివి చూడండి : "తీర్పుదినాన దేవుడు ఒక విశ్వాసి (మోమిన్)ని నిలదీసి, అతను తన తప్పులు ఒప్పుకునేలా చేస్తాడు. 'నువ్వు ఫలానా తప్పు చేశావు. ఫలానా పొరపాటుకు కూడా పాల్పడ్డావు. ఇవన్నీ నీకు ఖుద్దుగా తెలుసు కదూ!' అని అడిగితే 'అవును. నా వల్ల ఈ తప్పులు జరిగిన సంగతి నిజమే' అని విశ్వాసి ధృవీకరిస్తాడు. అప్పుడు దేవుడు, 'నేను ఇహలోకంలో కూడా నీ తప్పులను మరుగుపరచాను. ఈ రోజు కూడా వాటిని మన్నిస్తున్నాను పో' అనంటాడు. అయితే ఇతరులతో (అవిశ్వాసులతో) ఆయన చేసే వ్యవహారం తద్భిన్నంగా ఉంటుంది. సాక్షుల సమక్షంలో వారు పిలువబడతారు. 'తమ ప్రభువుపై లేనిపోని మాటలను కల్పించిన వారు వీరే' అని ఆ క్షణంలో సాక్షులంతా సాక్ష్యమిస్తారు" (సహీహ్ బుఖారీ : హూద్ సూరా వ్యాఖ్యానం).

21 తమను తాము స్వయంగా నష్టానికి గురిచేసుకున్నవారు వీరే. వారు కల్పించుకున్నదంతా వారి నుండి మటుమాయమై పోయింది.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ٢١

22 నిశ్చయంగా పరలోకంలో అందరి కన్నా ఘోరంగా నష్టపోయేవారంటే వారే.

لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْأَخْسَرُونَ ٢٢

23 ఇకపోతే విశ్వసించి మంచిపనులు చేసినవారూ, తమ ప్రభువు వైపుకు మొగ్గినవారూ – వారే స్వర్గ వాసులు. అందులో వారు కలకాలం ఉంటారు.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَخْبَتُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ٢٣

24 ఈ రెండు వర్గాల ఉదాహరణ ఇలా ఉంది : వారిలో ఒకడు గుడ్డివాడు, చెవిటివాడు.[29] మరొకడు చూడగలిగే, వినగలిగే వాడు – వీరిద్దరూ పోలికలో సమానులవుతారా? అయినా మీరు గుణపాఠం గ్రహించరే?!

مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْأَعْمَىٰ وَالْأَصَمِّ وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ ۚ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا ۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ٢٤

27. అంటే దైవధర్మం పట్ల ప్రజలలో విరక్తిని, ఏహ్యాభావాన్ని కలిగించే దురుద్దేశంతో వంకరలను అన్వేషిస్తూ ఉంటారు. పసలేని ఆరోపణలకు పూనుకుంటారు.

28. అంటే సత్యంపట్ల వారిలో విముఖత, అక్కసు ఏ స్థాయికి చేరిందంటే దాని గురించి వినటానికీ, దాన్ని చూడటానికి కూడా వారికి శక్తిలేకపోయింది. లేదా దీనికి మరో భావం ఇది కావచ్చు : దేవుడు వారికి చూచేందుకు కళ్లను, వినేందుకు చెవులనూ ఇచ్చాడు. కాని వారు సత్యాన్ని కనలేదు, వినలేదు. అంటే వారొక విధంగా శరీరావయవాల ద్వారా ప్రయోజనం పొందలేని జీవులు. “వారి చెవులుగానీ, వారి కళ్లుగానీ, వారి హృదయాలుగాని వారికెలాంటి ప్రయోజనాన్నీ చేకూర్చలేకపోయాయి” (అహ్ఖాఫ్ – 26). ఎందుకంటే సత్యం వారి చెవులకెక్కలేదు. సత్యం వారి కంటికి ఆనలేదు. అందుకే నరకాగ్నికి ఆహుతి అయ్యే సమయంలో వాళ్లు స్వయంగా ఇలా అంటారు : “మేమే గనక వినేవారము, గ్రహించేవారమే అయి ఉంటే నరకానికి ఆహుతి అయ్యేవారిలో చేరే వాళ్ళం కాము” (అల్ ముల్క్ – 10).

29. వెనుకటి వచనాలలో విశ్వాసులు, భాగ్యవంతులు ఒక వర్గంగానూ, అవిశ్వాసులు,

25 మేము నూహు (అలైహిస్సలాం)ను ప్రవక్తగా చేసి అతని జాతి వద్దకు పంపాము. “నేను మిమ్మల్ని స్పష్టంగా హెచ్చరించేవాడను.

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوْحًا اِلٰى قَوْمِهٖۤ اِنِّىْ لَـكُمْ نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ۙ‏ ﴿٢٥﴾

26 “మీరు అల్లాహ్‌ను తప్ప మరొకరిని ఆరాధించకండి.[30] మీరు బాధాకరమైన దినాన శిక్షించబడతారేమోనన్న భయం నాకుంది’[31] (అని అతను చెప్పాడు.)

اَنْ لَّا تَعْبُدُوْۤا اِلَّا اللّٰهَ‌ ؕ اِنِّىْۤ اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ اَلِيْمٍ‏ ﴿٢٦﴾

అభాగ్యులు మరో వర్గంగానూ చిత్రీకరించబడ్డారు. ఆ విషయమే ఈ ఆయతులో మరింత స్పష్టంగా, ఉదాహరణ సమేతంగా చెప్పబడింది. వారిలో ఒకరు వినే, కనే శక్తిగల వారు. ఇంకొకరు వినలేని, చూడలేని అవిటివారు. అందుకే వారు తమకు ప్రయోజనం చేకూర్చే విషయాలకు నోచుకోలేకపోతారు. దీనికి భిన్నంగా విశ్వాసులు బుద్ధిమంతులై ఉంటారు. వారు సత్యాన్ని చూస్తారు. సత్యాన్ని పరికిస్తారు. సత్యాసత్యాల మధ్య గల తేడాను తెలుసుకుంటారు. తరువాత సత్యాన్ని గ్రహించి, తదనుగుణంగా ఆచరిస్తారు. అసత్యాన్ని పరిత్యజిస్తారు. ప్రమాణబద్ధమైన అంశాలను స్వాగతిస్తారు. సందేహాస్పదమైన అంశాలకు ఆమడదూరాన ఉంటారు. మరి ఈ రెండు వర్గాల వారు ఎన్నటికైనా సమానులవుతారా? ముమ్మాటికీ సమానులు కాజాలరు. ఆ విషయమే మరోచోట ఇలా అనబడింది : “స్వర్గవాసులు, నరకవాసులు ఎన్నటికీ సమానులు కాలేరు. స్వర్గవాసులు మాత్రమే విజయం పొందినవారు” (అల్ హష్ర్ – 20). వేరొకచోట ఈ విషయమే ఈ విధంగా వివరించబడింది : “గుడ్డివాడు – కళ్లున్నవాడూ సమానులు కాలేరు. చీకట్లూ–వెలుగూ ఒకటి కావు. నీడ – ఎండా సమానం కావు. బ్రతికి ఉన్నవారు – చనిపోయిన వారూ సమానులు కాలేరు” (ఫాతిర్ – 19, 20).

30. దైవప్రవక్తలందరూ తమ తమ జాతుల వారికి ఇచ్చిన ఏకదైవోపాసనా సందేశమే ఇది. ఉదాహరణకు ఈ ఆయతును గమనించండి – “(ఓ ప్రవక్తా!) మేము నీకు పూర్వం ఏ ప్రవక్తను పంపినా అతనికి వహీ ద్వారా, ‘నేను తప్ప మరో ఆరాధ్యుడు లేడు. కనుక మీరు నాకే దాస్యం చేయండి’ అనే విషయాన్నే తెలియజేశాము” (అంబియా – 25).

31. అంటే; మీరు గనక నన్ను విశ్వసించి, ఏక దైవారాధనా సందేశాన్ని విని, తదనుగుణంగా వ్యవహరించకపోతే దైవాగ్రహం నుంచి తప్పించుకోలేరు.

27 అప్పుడు అతని జాతికి చెందిన అవిశ్వాసుల సర్దారులు ఇలా సమాధాన మిచ్చారు: “మా దృష్టిలో నువ్వు మాలాంటి ఒక మానవ మాత్రుడివే తప్ప మరేమీ కావు.[32] ఇంకా మేము గమనిస్తున్నాము, మాలోని అల్పులైనవారే[33] ఆలోచించ కుండా, అర్థం చేసుకోకుండా[34] నిన్ను అనుసరిస్తున్నారు. కనుక మాపై మీకెలాంటి ఔన్నత్యంగాని ఉన్నట్లు కానరావటం లేదు. పైగా మేము మిమ్మల్ని అబద్ధాలకోరులుగా భావిస్తు న్నాము.”

فَقَالَ ٱلْمَلَأُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِن قَوْمِهِۦ مَا نَرَىٰكَ إِلَّا بَشَرًا
مِّثْلَنَا وَمَا نَرَىٰكَ ٱتَّبَعَكَ إِلَّا ٱلَّذِينَ هُمْ أَرَاذِلُنَا
بَادِىَ ٱلرَّأْىِ وَمَا نَرَىٰ لَكُمْ عَلَيْنَا مِن فَضْلٍۭ بَلْ نَظُنُّكُمْ
كَٰذِبِينَ ﴿٢٧﴾

32. ఈ రకమయిన సందేహాన్ని ఇంతకుముందు కూడా ప్రస్తావించటం జరిగింది. తమ లాంటి ఒక సాధారణ మనిషి తమ దగ్గరకు దైవప్రవక్తగా రావటం, సన్మార్గం వైపుకు పిలుపు ఇవ్వటం అవిశ్వాసులకు వింతగా తోచేది. అంతెందుకూ, నేటికీ కొంతమంది “బిద్అతీలు” ఈ రకమైన సంశయానికి లోనై ఉన్నారు. అంతిమ దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)ను “మానవమాత్రుడు” అనంటే వారు ఒప్పుకోరు.

33. తరతరాల చరిత్రను తరచిచూసినా తెలిసే సత్యం యిదే – సత్యాన్ని మొదట్లో నమ్మి నడుచుకునే వారు సమాజంలోని పేదవారు, అనామకులు, అభాగ్యజీవులై ఉంటారు. సమాజంలో కులీనులుగా, శ్రీమంతులుగా పిలువబడేవారు ఈ ‘భాగ్యానికి’ నోచుకోరు. రాను రాను ఈ విషయం సుప్రసిద్ధమయిపోయింది – దైవప్రవక్తల అనుయాయులంటే వారు దళిత జనులే అయి ఉంటారని! రోము చక్రవర్తి హెరిక్లస్ హజ్రత్ అబూ సుఫ్యాన్ (రజి)ను తన దర్బారులో వేసిన ప్రశ్నలలో కూడా ఈ సంగతి ప్రస్తావనకు వచ్చింది. “ఆయన్ని (స) అనుసరించేవారిలో సమాజంలోని గొప్పవారు ఎక్కువ మంది ఉన్నారా? లేక బడుగువర్గాల వారు అధికంగా ఉన్నారా?” అని రోము చక్రవర్తి అడిగాడు. “బడుగువర్గాల వారే” అని అబూ సుఫ్యాన్ (రజి) చెప్పారు. “ప్రవక్తల్ని అనుసరించేది అలాంటి వారేకదా!” అని హెరిక్లస్ అన్నాడు (సహీహ్ బుఖారీ – హదీసు నెంబరు: 7). ధనిక వర్గాలవారే అందరికన్నా ముందు దైవప్రవక్తలను త్రోసిపుచ్చారన్న సంగతి ఖుర్ఆన్ ద్వారా కూడా రూఢీ అవుతోంది (జుఖ్రుఫ్ – 23). ధన మదాంధులు, అధికార మదాంధులు అయిన సత్యతిరస్కారులు నిరుపేద ముస్లింలను చిన్నచూపు చూసేవారు. దేవుడికి ఈ అనామకులే దొరికారా?!

28 నూహ్ ఇలా అన్నాడు : "నా జాతి వారలారా! ఒకవేళ నేను నా ప్రభువు తరఫున వచ్చిన స్పష్టమైన నిదర్శనంపై ఉండి, ఆయన నాకు తన ప్రత్యేక కారుణ్య భాగాన్ని[35] కూడా కలుగజేసి ఉండి, అది మీకు కనిపించకపోతే[36] (నేనేం చేయను?!) మీకిష్టం లేకపోయినా బలవంతంగా మేము దాన్ని మీ మీద ఎలా రుద్దగలం?[37]

قَالَ يٰقَوْمِ اَرَءَيْتُمْ اِنْ كُنْتُ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّيْ وَاٰتٰىنِيْ
رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِهٖ فَعُمِّيَتْ عَلَيْكُمْ ؕ اَنُلْزِمُكُمُوْهَا
وَاَنْتُمْ لَهَا كٰرِهُوْنَ ﴿٢٨﴾

అని ఎగతాళి చేసేవారు. యదార్థమేమిటంటే సత్యామృతాన్ని ఆస్వాదించినవారు ఆర్థికంగా బలహీనులైనప్పటికీ, సామాజికంగా వారు ఉన్నత కుటుంబాలకు చెందినవారు కాకపోయినప్పటికీ ఆంతర్యాలలో నాటుకున్న విశ్వాసం (ఈమాన్) మూలంగా వారే అందరికన్నా ఎక్కువ ఆదరణీయులు, మర్యాదస్తులు.

34. విశ్వాసులు (మోమిన్లు) దైవాజ్ఞల్ని, దైవప్రవక్త ఉపదేశాలను విన్నప్పుడు వాటిని వెంటనే శిరసావహిస్తారే తప్ప, దైవాజ్ఞల ముందు తమ స్వంత అభిప్రాయాలకు ప్రాధాన్యమివ్వరు. "ఆదేశం విన్నాము – శిరసావహిస్తున్నాము" అన్నదే వారి సమాధానం అయి ఉంటుంది. విశ్వాసుల ఈ విధేయతా భావాన్ని చూసి అవిశ్వాసులు అసూయతో వక్రభాష్యాలు చెప్పేవారు. అర్థం పర్థం లేకుండా, ఆలోచించకుండా ప్రతి చిన్న విషయాన్ని గుడ్డిగా అనుసరిస్తున్నారని, దైవప్రవక్త (స) ఈ అమాయకులను తాను కోరిన దిశలో తీసుకుపోతున్నాడని విమర్శించేవారు. ఈ 'అనుసరణ' వాస్తవానికి విశ్వాసులలోని సుగుణమేగాని లోపం కాదు. అయితే అవిశ్వాసుల కంటికి అది లోపంగా కానవచ్చేది.

35. స్పష్టమయిన సూచన (బయ్యినహ్) అంటే ఈమాన్ (విశ్వాసం) అనీ, కారుణ్యం అంటే నబువ్వత్ (దైవ ప్రవక్తా పదవి) అని భావం. అల్లాహ్ హజ్రత్ నూహ్ (అలైహిస్సలాం)కు వీటిని అనుగ్రహించాడు.

36. అంటే కళ్లుండి కూడా మీరు దానిని చూడలేకపోయారు. అందువల్ల దాని విలువ ఏమిటో మీకు బోధపడలేదు, మీరు దాన్ని అవలంబించలేదు. పైగా ఎంతసేపటికీ మీరు దానిని త్రోసిపుచ్చే ప్రయత్నంలోనే ఉన్నారు.

37. మీలో ఇంతటి సంకుచితత్వం ఉన్నప్పుడు మార్గదర్శకత్వం మీకెలా లభిస్తుంది? దైవానుగ్రహానికి మీరెలా నోచుకుంటారు?

29 "నా జాతి ప్రజలారా! ఈ కర్తవ్య నిర్వహణకుగాను నేను మీ నుంచి ఎలాంటి ధనాన్నీ కోరటం లేదు.[38] నా ప్రతిఫలమైతే అల్లాహ్ వద్ద ఉంది. నేను విశ్వాసులను నా వద్దనుంచి గెంటివేయలేను.[39] వారెలాగూ తమ ప్రభువును కలుసుకో వలసినవాళ్ళే. కాని మీరు మాత్రం నాకు అజ్ఞానంగా[40] ప్రవర్తిస్తున్నట్లు కనిపిస్తున్నారు.

وَيٰقَوْمِ لَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ ۚ وَمَآ أَنَا۠
بِطَارِدِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ ۚ إِنَّهُم مُّلَٰقُوا۟ رَبِّهِمْ وَلَٰكِنِّيٓ أَرَىٰكُمْ قَوْمًا
تَجْهَلُونَ ٢٩

30 "నా జాతి జనులారా! ఒకవేళ నేను వారిని నా వద్ద నుంచి గెంటివేసినట్లయితే, అల్లాహ్‌కు వ్యతిరేకంగా నాకు సహాయపడే వాడెవడుంటాడు?[41] మీరు బొత్తిగా హితబోధను గ్రహించరా?

وَيٰقَوْمِ مَن يَنصُرُنِي مِنَ ٱللَّهِ إِن طَرَدتُّهُمْ ۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ٣٠

38. ఈ సందేశం ఇచ్చి మీ నుండి రుసుము తీసుకుంటానని బహుశా మీరు వెనుకాడుతున్నారేమో! మీ సొమ్ము ఏమీ నాకక్కరలేదు. నాకు పుణ్యఫలం ఇచ్చే బాధ్యత అల్లాహ్‌ది. ఎందుకంటే నేను ఆయన ఆదేశానుసారమే ఈ కర్తవ్యాన్ని నిర్వర్తిస్తున్నాను. ఆయన మెప్పు కోసమే పనిచేస్తున్నాను.

39. ఈ వాక్యం ద్వారా విదితమయ్యేదేమిటంటే; నూహ్ (అలైహిస్సలాం) కాలం నాటి సంఘపెద్దలు కూడా నూహ్ (అ) ను విశ్వసించిన బలహీన ముస్లింలను దూరంగా ఉంచమని నూహ్ (అ)పై ఒత్తిడితెచ్చారు. మక్కాకు చెందిన కురైషు నాయకులు కూడా అంతిమ దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) పై ఈ విధంగానే ఒత్తిడి తీసుకువచ్చారు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఈ ఆయతును అవతరింపజేశాడు: "(ఓ ప్రవక్తా!) రేయింబవళ్ళూ తమ ప్రభువును మొరపెట్టు కునేవారినీ, ఆయన ప్రసన్నతను బడసే ప్రయత్నంలో నిమగ్నులై ఉన్నవారినీ నువ్వు నీ దగ్గరి నుంచి గెంటివేయకు" (అల్ అన్ఆమ్ - 52).

మరోచోట ఈ విధంగా సెలవిచ్చాడు : "(ఓ ప్రవక్తా!) తమ ప్రభువు ప్రసన్నతను కోరుతూ ఉదయం, సాయంత్రం ఆయనను ప్రార్థించే వారి సహచర్యంతో నీ మనసును సంతృప్తపరచుకో. నీ కళ్ళు (చూపులు) వారిపై గాకుండా మరొకరి వైపుకు పోకూడదు" (అల్ కహఫ్ - 28).

40. అంటే దైవం మరియు దైవప్రవక్త అనుయాయులను అల్పులుగా, అధములుగా

31 “నా దగ్గర అల్లాహ్ నిధులున్నాయని నేను మీతో అనటం లేదే! (వినండి!) నా దగ్గర అగోచర జ్ఞానం కూడా లేదు. నేను దైవదూతనని కూడా అనటం లేదు. మీరు చిన్నచూపు చూస్తున్న వారికి అల్లాహ్ ఏ మేలూ చెయ్యబోడని కూడా నేను చెప్పటం లేదు.[42] వారి ఆంతర్యాలలో ఉన్నదానిని అల్లాహ్ బాగా ఎరిగినవాడు. ఒకవేళ నేను గనక అలాంటి మాట ఏదైనా అంటే నేనూ దుర్మార్గుల్లో ఒకడిగా పరిగణించబడతాను.”[43]

وَلَآ أَقُولُ لَكُمْ عِندِى خَزَآئِنُ ٱللَّهِ وَلَآ أَعْلَمُ ٱلْغَيْبَ وَلَآ
أَقُولُ إِنِّى مَلَكٌ وَلَآ أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِىٓ أَعْيُنُكُمْ لَن يُؤْتِيَهُمُ
ٱللَّهُ خَيْرًا ٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِىٓ أَنفُسِهِمْ إِنِّىٓ إِذًا لَّمِنَ
ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٣١﴾

32 “ఓ నూహ్! నువ్వు మాతో వాదించావు. మరీ మరీ వాదించావు.[44] మరి నువ్వు సత్యవంతుడవే అయితే మమ్మల్ని హెచ్చరించే దానిని (శిక్షను) తీసుకురా”[45] అని అతని జాతి వారు అన్నారు.

قَالُوا۟ يَٰنُوحُ قَدْ جَٰدَلْتَنَا فَأَكْثَرْتَ جِدَٰلَنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ
إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٣٢﴾

తలపోయటం, వాళ్లను దూరంగా ఉంచమని ప్రవక్తను డిమాండు చేయటం మీ అజ్ఞానానికి పరాకాష్ఠ. వాళ్లను దూరంగా ఉంచటం కాదుకదా, కనీసం ఉపేక్షించటం కూడా తగదు. వాళ్లు గౌరవ సత్కారాలకు అర్హులు. త్యాగధనులు.

41. ఇలాంటి త్యాగధనులను దూరం చేసుకోవటమంటే దైవాగ్రహాన్ని కొనితెచ్చుకోవటమే.

42. అంతేకాదు, అల్లాహ్ వారికి విశ్వాసం (ఈమాన్) అనే గొప్పవరాన్ని ప్రసాదించాడు. దాని ప్రాతిపదికపై వారికి పరలోకంలో స్వర్గలోక సుఖాలు ఎలాగూ ప్రాప్తిస్తాయి. అయితే ఇహలోకంలో కూడా అల్లాహ్ తలిస్తే ఈ పేద ముస్లింలు గౌరవోన్నతులను పొందుతారు. మీరు వారిని అల్పులుగా భావించినంతమాత్రాన వారికి కలిగిన నష్టం ఏమీలేదు. కాకపోతే దేవుని సజ్జనులైన దాసులను అకారణంగా అవమానపరచినందుకు మీరే దైవసమక్షంలో నేరస్థులుగా నిలదీయబడతారు.

43. వాళ్ల గురించి నాకు తెలియని విషయాన్ని నేనెలా చెప్పగలను? ఒకవేళ అనుచితంగా ఏదన్నా అంటే నేను అన్యాయస్థులలో ఒకణ్ణి అవుతాను.

44. నువ్వు ఎంతగా వాదించినా మేము నీ మాట వినబోము.

45. ధిక్కారవైఖరికి ఒడిగట్టే వారంతా చెప్పేది ఇదే. నూహు జాతివారు కూడా ఆ మాటే

قَالَ اِنَّمَا يَاْتِيْكُمْ بِهِ اللّٰهُ اِنْ شَآءَ وَمَآ اَنْتُمْ بِمُعْجِزِيْنَ ﴿٣٣﴾

33 “దానిని తెచ్చేవాడు కూడా అల్లాహ్‌యే – ఆయన గనక తలచుకుంటే (తెచ్చితీరుతాడు). మీరు మాత్రం ఆయన్ని ఓడించలేరు.[46]

وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِيْٓ اِنْ اَرَدْتُّ اَنْ اَنْصَحَ لَكُمْ اِنْ كَانَ اللّٰهُ يُرِيْدُ اَنْ يُّغْوِيَكُمْ هُوَ رَبُّكُمْ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿٣٤﴾

34 “అల్లాహ్ మిమ్మల్ని అపమార్గాన వదిలేయదలచుకుంటే[47] నేను మీ శ్రేయాన్ని ఎంతగా అభిలషించినా నా శ్రేయోభిలాష మీకేవిధంగానూ ఉపకరించదు. ఆయనే మీ అందరి ప్రభువు.[48] ఆయన వైపునకే మీరంతా మరలించబడతారు” అని (నూహు) సమాధానమిచ్చాడు.

అన్నారు. నువ్వు నీ వాదనలో నిజాయితీ గల వాడవే అయితే నువ్వు పదే పదే హెచ్చరిస్తున్న ఆ ఆపదను మాపై తీసుకురా, చూద్దాం అని పెడసరిగా పలికారు. వారిలోనే గనక సత్యాన్ని స్వీకరించే గుణం ఉండి ఉంటే వారి సమాధానం మరో విధంగా ఉండి ఉండేది. నువ్వు నిజంగానే దైవ ప్రవక్తవు అయితే మాకు సద్బుద్ధి నొసగమని దేవుణ్ణి ప్రార్థించు అని వారు చెప్పి ఉండేవారు.

46. శిక్షను ఎప్పుడు, ఎక్కడ తీసుకురావాలి? అన్నది దైవానికే తెలుసు. ఒకసారి ఆయన ఈ నిర్ణయం గైకొన్నాడంటే, ఆయన శిక్షను ఆపగలిగే శక్తి ఎవరికీ లేదు.

47. మూలంలోని **‘ఇగ్‌వా’** అన్న పదం ఇక్కడ ‘ఇజ్‌లాల్’ (అపమార్గం పట్టించటం) అనే అర్థంలో వాడబడింది. అంటే; మీరు సన్మార్గం వైపుకు తిరిగి రాలేనంత దూరాన – అపమార్గంలోకి వెళ్ళిపోతే అల్లాహ్ మిమ్మల్ని మీ మానాన వదలివేస్తాడు. ఆయన మిమ్మల్ని పట్టించుకోవటం మానేశాడంటే ఇక మిమ్మల్ని సన్మార్గంలోకి తీసుకురావటం ఎవరి తరమూ కాదు. ఈ స్థితిలో మీ మేలును కోరి నేను ఎంతగా ప్రయత్నించినా నా ప్రయత్నం మీకు లాభం చేకూర్చదు. ఎందుకంటే మీరు మార్గవిహీనత యొక్క ఆఖరి అంచుకు చేరుకున్నారు.

48. సన్మార్గం – అపమార్గం కూడా ఆయన చేతుల్లోనే ఉన్నాయి. మీరంతా ఆయన వద్దకే చేర్చబడతారు. అక్కడ ఆయన మీ కర్మల ఫలాన్ని మీకు ఇస్తాడు. సత్కర్మలు చేసినవారికి బహుమానాన్ని ఇస్తాడు. దుష్కర్మలు చేసినవారికి శిక్షను విధిస్తాడు.

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ ۖ قُلْ إِنِ افْتَرَيْتُهُ فَعَلَيَّ إِجْرَامِي وَأَنَا
بَرِيءٌ مِّمَّا تُجْرِمُونَ ﴿٣٥﴾

35 ఏమిటీ, అతను (ముహమ్మదు) స్వయంగా దీనిని (ఖుర్ఆన్‌ను) కల్పించుకున్నాడని వాళ్లంటున్నారా? (ఓ ముహమ్మద్!) వారికి చెప్పు : "ఒకవేళ నేనే గనక దాన్ని కల్పించుకుని ఉంటే నా నేరం నాపై పడుతుంది. మీరు చేస్తున్న నేరానికి మాత్రం నేను బాధ్యుణ్ణి కాను."[49]

وَأُوحِيَ إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُ لَن يُؤْمِنَ مِن قَوْمِكَ إِلَّا مَن قَدْ آمَنَ
فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

36 "నీ జాతివారిలో (ఇంతవరకూ) విశ్వసించినవారు తప్ప, ఇక మీదట ఎవరూ విశ్వసించబోరు. కాబట్టి నువ్వు వారి చేష్టలపై దుఃఖించకు"[50] అని నూహు వద్దకు వహీ పంపబడింది.

وَاصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا وَلَا تُخَاطِبْنِي فِي
الَّذِينَ ظَلَمُوا ۚ إِنَّهُم مُّغْرَقُونَ ﴿٣٧﴾

37 "మా కళ్ల ముందరే, మా వహీ అనుసారం ఒక ఓడను తయారుచెయ్యి.[51] మా ముందు దుర్మార్గుల ఊసు ఎత్తకు. వారంతా ఎలాగూ ముంచివేయబడే వారే"[52] (అని అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు).

49. ఇంతకీ ఈ వాక్యం (35వ ఆయతు) ఎవరెవరికి సంబంధించినది? కొంతమంది వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం ఈ సంవాదన హజ్రత్ నూహ్ (అలైహిస్సలాం)కీ – అతని జాతి జనులకు మధ్య జరిగింది. మరి కొంతమంది విద్వాంసుల అభిప్రాయం ప్రకారం ఈ ఆయతు అంతిమ దైవప్రవక్త ముహమ్మదు (స)కూ – ఆయన సమకాలీనులైన మక్కా ముష్రిక్కులకూ వర్తిస్తుంది. ఈ ఆయతుకు భావం ఇది : "ఒకవేళ ఈ ఖుర్ఆన్ నా స్వీయరచన అన్నది మీ ఆరోపణ అయితే, ఆ నేరానికి శిక్షను నేను అనుభవిస్తాను. కాని మీ సంగతేమిటి? మీరు ఈ వాణిని ధిక్కరించి ఎంతపెద్ద నేరానికి పాల్పడుతున్నారో ఆలోచించారా? మీ పాపభారం నాపై పడదు. దాన్ని మీరే అనుభవించాల్సి ఉంటుంది. దీని గురించి మీకు బొత్తిగా ధ్యాస లేదే?!"

50. దైవప్రవక్త నూహు (అలైహిస్సలాం) తన జాతి వారితో విసుగెత్తిపోయి, "ప్రభూ! వీరిలో ఒక్క అవిశ్వాసిని కూడా భూమండలంపై సజీవంగా వదలిపెట్టకు" అని దీనంగా ప్రార్థించినప్పుడు, దేవుడు పలికిన పలుకులు ఇవి.

51. "మా కళ్ల ముందర" అని ఆయతులో ఉంది. అంటే "మా పర్యవేక్షణలో" అని

38 అతను (నూహు) ఓడ నిర్మాణంలో నిమగ్నుడయ్యాడు. అతని జాతి నాయకులలో అతని వద్ద నుంచి సాగిపోయే వారంతా అతన్ని ఎగతాళి చేసేవారు.[53] "మీరు మా స్థితిపై నవ్విపోతున్నారా? మీరు మా స్థితిపై నవ్విపోతున్నట్లే మేము కూడా ఒకనాడు మీ స్థితిపై నవ్వుతాము.

وَيَصْنَعُ الْفُلْكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأٌ مِّنْ قَوْمِهِ سَخِرُوا مِنْهُ قَالَ إِنْ تَسْخَرُوا مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنْكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ ﴿٣٨﴾

39 "పరాభవానికి గురిచేసే శిక్ష, శాశ్వతంగా ఉండే శిక్ష ఎవరిపై వచ్చిపడుతుందో,[54] అతి త్వరలోనే మీకు తెలిసిపోతుంది" అని నూహు పలికాడు.

فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٩﴾

భావం. విశ్వప్రభువు అయిన అల్లాహ్‌కు కళ్లు ఉంటాయన్న దానికి ఈ ఆయతు ద్వారా సమర్థన లభిస్తోంది. కాబట్టి అల్లాహ్ యొక్క ఈ 'లక్షణం' పై కూడా మనం విశ్వాసం కలిగి ఉండాలి. "మా వహీ (సూచన) అనుసారం" అంటే ఆ ఓడ ఏ పరిమాణంలో ఉండాలి, దాని పొడవెంత? వెడల్పు ఎంత? ఎన్ని గదులు నిర్మించాలి? దానికోసం ఏ రకపు కొయ్యను ఉపయోగించాలి? ఏ రీతిలో దాన్ని మలచాలి? అన్న విషయాలన్నింటినీ అల్లాహ్ సూచించి ఉంటాడని ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యాతలు అభిప్రాయపడ్డారు. అయితే దీనికి సంబంధించిన సంపూర్ణ జ్ఞానం అల్లాహ్‌కే ఉంది.

52. ఇక్కడ "దుర్మార్గులు" అంటే బహుశా నూహు భార్య మరియు అతని కుమారుడు కావచ్చునని కొంతమంది వ్యాఖ్యాతలు పేర్కొన్నారు. వారిద్దరూ "విశ్వాసులు" కాలేదు. ముంపుకు గురైన వారిలో వారిద్దరూ ఉన్నారు. మరికొంతమంది ప్రకారం అవిశ్వాసులంతా ఈ కోవలోకి వస్తారు. "మార్గభ్రష్టతపై పాతుకుపోయిన ఆ దుర్మార్గులకు గడువు ఇమ్మని కోరకు. ఎందుకంటే వారిని శిక్షించే సమయం ఆసన్నమయింది" అన్నది ఆ పలుకుల అంతరార్థం కావచ్చు. లేదా "దుర్మార్గులను శిక్షించే విషయమై తొందరపెట్టకు. వారిని ఎప్పుడు శిక్షించాలో, ఏ శిక్షకు గురిచెయ్యాలో మాకు బాగా తెలుసు. నిర్ధారిత సమయం ప్రకారం వారెలాగూ ముంపుకు గురవుతారు" అన్నది దివ్య వచనంలోని సారాంశం అయి ఉండవచ్చు (ఫత్‌హుల్ ఖదీర్).

53. "ఓహో! తమరు ప్రవక్త కావాలనుకున్నారు. ఇప్పుడు వడ్రంగిగా మారుతున్నారా నూహు!?" అని వారు ఎగతాళి చేసేవారు. "అది సరే! నేలపై ఓడను నిర్మించి ఏం చేసుకుంటారు?" అని కూడా ఆటపట్టించేవారు.

حَتّٰىٓ اِذَا جَآءَ اَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّوْرُ ۙ قُلْنَا احْمِلْ فِيْهَا مِنْ كُلٍّ
زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَاَهْلَكَ اِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ
وَمَنْ اٰمَنَ ۭ وَمَآ اٰمَنَ مَعَهٗٓ اِلَّا قَلِيْلٌ ۝40

40 తుదకు మా ఆదేశం వచ్చి, పొయ్యి పొంగినప్పుడు,[55] "ఈ ఓడలోకి ప్రతి (జీవ)రాసి నుంచి రెండేసి (ఒకటి ఆడ, ఇంకొకటి మగ జంతువు) చొప్పున ఎక్కించుకో.[56] నీ ఇంటివారలను కూడా తీసుకో. ఎవరి విషయంలోనయితే ముందుగానే మాట ఖరారయిందో వారిని వదిలేయి.[57] ఇంకా విశ్వాసులందరిని కూడా ఎక్కించుకో"[58] అని మేము (అతనికి) చెప్పాము. అయితే అతని వెంట విశ్వసించినవారు బహుకొద్ది మంది మాత్రమే.[59]

54. అంటే, శాశ్వితమైన నరకాగ్ని శిక్ష! ఇహలోక జీవితం ముగిసిన తర్వాత వారి పరలోక జీవితం కొరకు ఇది సిద్ధం చేయబడింది.

55. **"పొయ్యి"** (తన్నూర్) అనే పదంపై పలు అభిప్రాయాలు వ్యక్తమయ్యాయి. రొట్టెను కాల్చే పొయ్యి అని కొందరు భావించారు. కొన్ని ప్రత్యేక స్థలాలు అని మరికొందరన్నారు. పొయ్యి అంటే భూమి ఉపరితలం అని ఇంకా కొందరు అభిప్రాయపడ్డారు. హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్ మాత్రం మూడవ అభిప్రాయానికే ప్రాధాన్యత ఇచ్చారు. అంటే దైవాగ్రహం విరుచుకు పడినప్పుడు నేల నాలుగు చెరగులా నీటి ఊటలు పొంగి పొరలాయి. దానికి తోడు ఆకాశం నుంచి కుండపోతగా వర్షం కురవటం మొదలయింది. క్షణ క్షణానికీ నీటిమట్టం పెరిగిపోయింది అని దీని భావం.

56. అంటే, పశుపక్షాదులలో నుంచి ఒక ఆడ, ఒక మగ చొప్పున (ఒక్కో జత చొప్పున) ఓడలోకి ఎక్కించుకోమని హజ్రత్ నూహు (అలైహిస్సలాం)కు ఆదేశమివ్వబడింది. వృక్షజాతికి చెందిన వాటిని కూడా తీసుకున్నారని కొందరు వ్యాఖ్యానించారు.

57. అంటే; వారు ముంచివేయబడటం ఖాయమని రాసిపెట్టి ఉంది. ఎవరు వారు? అంటే అవిశ్వాసులన్నమాట! లేదా నూహు కుటుంబీకులలో అవిధేయతకు ఒడిగట్టిన ఆ 'ఇద్దరు' (నూహు కుమారుడు, నూహు భార్య). కొడుకు (కన్ఆన్ లేక యామ్), భార్య (వాయిలా) – వీరిరువురూ నూహు సందేశాన్ని త్రోసిపుచ్చారు. అందుచేత ఓడలో కూర్చునే ఆయన ఇంటివారల నుంచి వారిద్దరినీ వేరుచేయటం జరిగింది.

58. విశ్వసించి, విధేయత కనబరచే వారందరినీ నీవెంట ఓడలోకి ఎక్కించుకో అని అర్థం.

41 “మీరు ఈ ఓడలో కూర్చోండి – అల్లాహ్ పేరుతోనే – ఇది నడుస్తుంది, ఆగుతుంది.[60] నిశ్చయంగా నా ప్రభువు అపారంగా క్షమించేవాడు, అమితంగా కరుణించేవాడు” అని (నూహు) అన్నాడు.

وَقَالَ ارْكَبُوا فِيهَا بِسْمِ اللَّهِ مَجْرَاهَا وَمُرْسَاهَا ۚ إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ
رَّحِيمٌ ﴿٤١﴾

42 ఆ ఓడ వారిని పర్వతాల్లాంటి అలల్లో నుంచి తీసుకుపోసాగింది.[61] నూహ్ (అలైహిస్సలాం) ఒడ్డున ఉన్న తన కుమారుణ్ణి ఉద్దేశించి, “ఒరేయ్ నాయనా! మాతోపాటే వచ్చి కూర్చోరా. అవిశ్వాసులతో వెళ్ళకురా”[62] అని బిగ్గరగా పిలిచాడు.

وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادَىٰ نُوحٌ ابْنَهُ
وَكَانَ فِي مَعْزِلٍ يَا بُنَيَّ ارْكَب مَّعَنَا وَلَا تَكُن مَّعَ الْكَافِرِينَ ﴿٤٢﴾

59. **‘బహు కొద్దిమంది’** అంటే ఎందరు? వారు 80 మంది వరకూ ఉంటారని కొందరు చెప్పగా, 80 కన్నా తక్కువే అని మరికొందరు అభిప్రాయపడ్డారు. విశ్వసించిన వారిలో నూహు (అలైహిస్సలాం)గారి ముగ్గురు కుమారులు (సామ్, హామ్, యాఫిస్), వారి భార్యలు కూడా ఉన్నారు. ఈ ముగ్గురితో పాటు నాల్గవ ఆమె కూడా ఉంది. ఆమె నూహ్‌గారి అవిశ్వాస కుమారుడైన యామ్ లేక కన్‌ఆన్ యొక్క భార్య. (అతను అవిశ్వాసుల్లో చేరి ముంపుకు గురైపోయాడు). కాని ఇస్లాం స్వీకరించిన కారణంగా అతని భార్యకు మాత్రం ఓడలో కూర్చునే అవకాశం ఇవ్వబడింది (ఇబ్నె కసీర్).

60. అంటే అల్లాహ్ పేరుతోనే అది నీటిపై పయనిస్తుంది. అల్లాహ్ పేరుతోనే ఆగుతుంది. అంటే విశ్వాసులు నిర్భయంగా, నిస్సంకోచంగా ఓడలోకి ఎక్కవచ్చుని, ఓడలోకి ఎక్కిన వారంతా దేవుని ఆశ్రయంలోకి వచ్చేసినట్లేనని అభయమివ్వటానికి ఈ విధంగా అనబడింది. ఈ విషయాన్నే అల్లాహ్ మరోచోట ఈ విధంగా సెలవిచ్చాడు: “ఓ నూహు! నువ్వూ, నీ సహచరులూ ఓడలో కూర్చున్నప్పుడు ఇలా పలకండి – ‘దుర్మార్గ జాతి నుంచి మాకు విముక్తి నొసగిన అల్లాహ్‌కే స్తుతిస్తోత్రములు.’ ఇంకా ఇలా పలకండి: ‘నా ప్రభూ! నన్ను శుభంతో దించు. దించటంలో నువ్వే ఉత్తముడవు’ (అల్ మోమినూన్–28,29).

ఈ ఆయతు ఆధారంగా కొంతమంది పండితులు ఓడలోగానీ, మరే ఇతర వాహనంపైగాని ఎక్కినప్పుడు **“బిస్మిల్లాహి మజ్‌రేహా వ ముర్సాహ”** అని పలకటం అభిలషణీయం అని అన్నారు. అయితే హదీసు ద్వారా నిరూపితం అయిన ప్రార్థన

قَالَ سَاٰوِيْٓ اِلٰى جَبَلٍ يَّعْصِمُنِيْ مِنَ الْمَآءِ ۚ قَالَ لَا عَاصِمَ
الْيَوْمَ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ اِلَّا مَنْ رَّحِمَ ۚ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ
مِنَ الْمُغْرَقِيْنَ ﴿٤٣﴾

43 దానికి వాడు, "(నాన్నా!) నేను ఏదయినా ఒక పెద్ద పర్వతాన్ని ఆశ్రయిస్తాను. అది నన్ను ఈ నీళ్ళ నుంచి కాపాడుతుంది"[63] అని జవాబిచ్చాడు. "అల్లాహ్ ఉత్తర్వు నుండి ఈ రోజు కాపాడేవాడెవడూ లేడురా! అల్లాహ్ తాను దయదలచిన వారిని మాత్రమే కాపాడతాడు" అని నూహ్ చెప్పాడు. అంతలోనే వారిద్దరి మధ్యా ఒక అల అడ్డుగా వచ్చింది. అంతే! వాడు కూడా ముంపుకు గురైనవారిలో చేరిపోయాడు.[64]

మాత్రం ఇది : **"సుబ్‌హానల్లజీ సఖ్ఖరలనా హాజా వమా కున్నా లహూ ముఖ్‌రినీన్. వ ఇన్నా ఇలా రబ్బినా ల మున్‌ఖలిబూన్."**

61. నేల చెరువైపోయింది. ఆ నీటిలో కొండలు, గుట్టలు సయితం మునిగిపోయాయి. దైవాదేశానుసారం ఆ ఓడ నూహును, అతని అనుయాయులను మోసుకొని వరద వెల్లువలో పయనిస్తోంది. దేవుని పర్యవేక్షణలో పయనిస్తున్నది గనకనే విశ్వాసులు అందులో సురక్షితంగా ఉన్నారు. లేకపోతే అంతపెద్ద జలప్రళయంలో ఉవ్వెత్తున ఎగిసిపడే కెరటాల మధ్య ఓడ ప్రయాణమంటే ఆషామాషీ వ్యవహారం కాదు. అందుకే ఆ సంఘటనను అల్లాహ్ గుర్తుచేస్తూ, దాన్ని తన మహోపకారంగా అభివర్ణించాడు: 1. "నీటి వెల్లువ ఉధృతమైనప్పుడు మేము మిమ్మల్ని ఓడలో ఎక్కించాము. దీన్ని మీకు గుణపాఠంగా, జ్ఞాపికగా చేసేందుకు, జ్ఞాపకముంచుకునే చెవులు దానిని ఎల్లకాలం జ్ఞాపకం ఉంచుకోగలిగేందుకు మేము ఈ విధంగా చేశాము" (అల్ హాఖ్ఖ – 11, 12). 2. "మేము అతన్ని పలకలు, మేకులు గల ఓడలోకి ఎక్కించాము. అది మా కళ్లముందరే నడుస్తూ ఉండేది. తిరస్కరించబడిన వాని తరఫున జరిగిన ప్రతీకారం ఇది" (అల్ ఖమర్ – 13, 14).

62. వాడు హజ్రత్ నూహు (అలైహిస్సలాం)గారి నాల్గవ కుమారుడు. అసలు పేరు యామ్. 'కన్ఆన్' అనే బిరుదాంకితుడు. ఇస్లాంను స్వీకరించి తమతో వచ్చి చేరమనీ, తిరస్కారుల వెంట పోవద్దని దైవప్రవక్త నూహు అతన్ని బ్రతిమాలారు. కాని తలపొగరుతో అతను తండ్రి మాటను తిరస్కరించి జల ప్రళయానికి బలైపోయాడు.

63. ఎత్తయిన పర్వత శిఖరం మీదికిపోతే సురక్షితంగా ఉండగలననీ, నీటి మట్టం అంత ఎత్తుకు చేరుకోదని వాడు భావించాడు.

44 “ఓ భూమీ! నీ నీళ్ళంతటినీ మ్రింగెయ్యి.[65] ఓ ఆకాశమా! ఇక ఆగిపో (కురిసింది చాలు)!” అని సెలవీయ బడింది. అప్పటికప్పుడే నీరంతా ఇంకి పోయింది. కావలసిన పని పూర్తయింది.[66] ఓడ ‘జూదీ’[67] పర్వతంపై నిలిచింది. “దుర్మార్గులు (దేవుని) అభిశాపానికి గురవుదురుగాక!”[68] అని సెలవీయ బడింది.

وَقِيلَ يَٰٓأَرۡضُ ٱبۡلَعِي مَآءَكِ وَيَٰسَمَآءُ أَقۡلِعِي وَغِيضَ ٱلۡمَآءُ وَقُضِيَ ٱلۡأَمۡرُ وَٱسۡتَوَتۡ عَلَى ٱلۡجُودِيِّۖ وَقِيلَ بُعۡدٗا لِّلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ٤٤

45 నూహ్ (అలైహిస్సలాం) తన ప్రభువును పిలుస్తూ, “నా ప్రభూ! నా కుమారుడు కూడా నా కుటుంబీకుడే కదా! నిశ్చయంగా నీ వాగ్దానం సత్యమైనది. నీవు పాలకుల్లోకెల్లా గొప్ప పాలకుడవు”[69] అని విన్నవించుకున్నాడు.

وَنَادَىٰ نُوحٞ رَّبَّهُۥ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ٱبۡنِي مِنۡ أَهۡلِي وَإِنَّ وَعۡدَكَ ٱلۡحَقُّ وَأَنتَ أَحۡكَمُ ٱلۡحَٰكِمِينَ ٤٥

---

64. తండ్రీ కొడుకుల మధ్య ఈ సంభాషణ జరుగుతుండగానే వారి మధ్య పర్వతం లాంటి ఓ పెద్ద కెరటం ఉవ్వెత్తున లేచి అమాంతం అతన్ని కబళించింది.

65. భూమిలో నీరు ఇంకిపోవటాన్ని మ్రింగివేయటంగా ఇక్కడ అభివర్ణించటం జరిగింది. ఇందలి మర్మం ఏమిటంటే నీరు కొద్దికొద్దిగా ఇంకిపోలేదు. ఒక్కసారిగా – పశువు గడ్డిని నమలి మ్రింగినట్లే – భూమి ఆ నీటినంతటినీ ఒక్కసారిగా పీల్చేసింది. ఇదంతా దైవాజ్ఞ ప్రకారం జరిగిందన్న సంగతిని మరువరాదు.

66. అవిశ్వాసులందరినీ జలప్రళయం ద్వారా రూపుమాపాలన్న దైవకార్యం అమల్లోకి వచ్చింది.

67. ‘జూది’ అనేది ఒక పర్వతం పేరు. ఇది మౌసిల్‌కు దగ్గరలో ఉందని కొందరు భావిస్తున్నారు. నూహ్ జాతివారు కూడా ఈ ప్రాంతంలోనే నివసించారు.

68. అరబీలో **‘బుఅ్దన్’** (بُعْدًا) అనే పదం ఉంది. ఇది దేవుని అభిశాపం, దెబ్బ అన్న అర్థంలో ప్రయోగించబడింది. దేవుని శాపానికి, దైవాగ్రహానికి గురైన జాతుల కోసం దివ్య ఖుర్ఆన్ ప్రత్యేకంగా ఈ పదాన్ని అనేక చోట్ల ప్రయోగించింది.

69. పుత్రవాత్సల్యం మనసులో పొంగిపొరలగా ఆ క్షణంలో హజ్రత్ నూహు (అలైహిస్సలాం) అలా వేడుకుని ఉంటారు! తన కుమారుడు బ్రతికుంటే విశ్వసించేవాడు

قَالَ يٰنُوۡحُ اِنَّهٗ لَيۡسَ مِنۡ اَهۡلِكَ‌ۚ اِنَّهٗ عَمَلٌ غَيۡرُ صَالِحٍ‌ ‌ۖ فَلَا تَسۡـئَلۡنِ مَا لَيۡسَ لَكَ بِهٖ عِلۡمٌ‌ؕ اِنِّىۡۤ اَعِظُكَ اَنۡ تَكُوۡنَ مِنَ الۡجٰهِلِيۡنَ ﴿۴۶﴾

46 దీనికి సమాధానంగా, "ఓ నూహు! ముమ్మాటికీ వాడు నీ కుటుంబీకుడు కాడు.[70] వాడి పనులు ఏమాత్రం మంచివి కావు.[71] నీకు తెలియని వాటిగురించి నన్ను అడగకు.[72] (ఈ విధంగా అడిగి) నువ్వు అజ్ఞానులలో ఒకడివి కారాదని నేను నీకు ఉపదేశిస్తున్నాను"[73] అని అల్లాహ్ అన్నాడు.

అని నూహు ప్రవక్త అనుకునేవారనీ, అందుచేతనే ఆయన ఆ విధంగా ప్రార్థించారని కొంతమంది చెబుతారు.

70. కన్నకొడుకు కుటుంబీకుడే అవుతాడు కదా! అన్న ఉద్దేశంతో హజ్రత్ నూహు (అలైహిస్సలాం) వాడు తన వాడని భావించారు. అయితే ఈమాన్ ప్రాతిపదికపై వాడు నూహు మనిషి కాజాలడని దేవుడు తేల్చి చెప్పాడు. మనిషి బయటివాడైనా సరే విశ్వాసం (ఈమాన్) ఉంటే అతను విశ్వాసుల పరివారంలో సభ్యుడై పోతాడు. కాని విశ్వాసం (ఈమాన్) లేనప్పుడు - వారు ప్రవక్త కుమారులైనా, ప్రవక్త సతీమణులైనా సరే - ప్రవక్త కుటుంబసభ్యులుగా పరిగణించబడరు.

71. వాడు నూహు మనిషిగా ఎందుకు పరిగణించబడడో అల్లాహ్ యిక్కడ వివరించాడు- వాడిలో విశ్వాసం లేదు సరికదా, వాడు చేసిన పనులు కూడా మంచివి కావు. ఆసాంతం చెడుల చెట్టు వాడు. అలాంటి వాణ్ణి ప్రవక్త కూడా దేవుని పట్టునుంచి కాపాడలేరు. పుణ్యపురుషుల ఆశీర్వాదం పొంది, సన్యాసుల, పీఠాధిపతుల ప్రసన్నతను చూరగొంటే మంచిపనులు చేయాల్సిన అవసరం కూడా ఉండదని తలపోసే ప్రబుద్ధులకు ఈ సంఘటన కనువిప్పు కావాలి. ఒక గొప్ప ప్రవక్త కడుపున పుట్టిన వ్యక్తినే అతని నిర్లక్ష్యం రక్షించలేనపుడు సామాన్య మానవులు ఏ లెక్కలోకి వస్తారట?!

72. ఈ వాక్యం ద్వారా స్పష్టమయ్యే దేమిటంటే ప్రవక్తకు అగోచర జ్ఞానం ఉండదు. అతనికి దేవుడు వహీ ద్వారా తెలియజేసినంత పరిజ్ఞానమే ఉంటుంది. తన అభ్యర్థన స్వీకారయోగ్యం కాజాలదన్న సంగతి హజ్రత్ నూహు (అలైహిస్సలాం) గారికి తెలిసి ఉంటే, ఆయన ప్రభువు సన్నిధిలో ఈ విధంగా విన్నవించుకునేవారే కాదు.

73. ఇది దేవుని తరఫున ప్రవక్త నూహుకు చేయబడిన హితోపదేశం. ఆచరణాశీలురైన విజ్ఞానులకు దేవుని సమక్షంలో లభించే అంతస్తును నూహుకు కూడా ప్రసాదించేందుకు గాను అల్లాహ్ ఆయనకు ఈ విధంగా ఉపదేశించాడు.

قَالَ رَبِّ إِنِّيٓ أَعُوذُ بِكَ أَنۡ أَسۡـَٔلَكَ مَا لَيۡسَ لِي بِهِۦ عِلۡمٞۖ وَإِلَّا
تَغۡفِرۡ لِي وَتَرۡحَمۡنِيٓ أَكُن مِّنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٤٧

47 “నా ప్రభూ! నాకు తెలియని దాని గురించి నిన్ను అర్థించటం నుండి నీ శరణు వేడుతున్నాను. నీవు గనక నన్ను క్షమించి దయదలచకపోతే నేను నష్టపోయే వారిలో చేరిపోతాను”[74] అని నూహు అభ్యర్థించాడు.

قِيلَ يَٰنُوحُ ٱهۡبِطۡ بِسَلَٰمٖ مِّنَّا وَبَرَكَٰتٍ عَلَيۡكَ وَعَلَىٰٓ أُمَمٖ
مِّمَّن مَّعَكَۚ وَأُمَمٞ سَنُمَتِّعُهُمۡ ثُمَّ يَمَسُّهُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٞ ٤٨

48 అప్పుడు ఈ విధంగా సెలవీయబడింది: “ఓ నూహూ! మా తరఫునుండి ప్రశాంతంగా దిగు.[75] నీపైన, నీతోటి వారిపైన శుభాలు కలుగుతాయి. ఇంకా అనేక సమూహాలకు కూడా మేము తప్పకుండా లాభం చేకూర్చుతాము.[76] కాని తర్వాత వారికి మా తరఫున బాధాకరమైన శిక్ష కూడా పడుతుంది.”[77]

تِلۡكَ مِنۡ أَنۢبَآءِ ٱلۡغَيۡبِ نُوحِيهَآ إِلَيۡكَۖ مَا كُنتَ تَعۡلَمُهَآ أَنتَ
وَلَا قَوۡمُكَ مِن قَبۡلِ هَٰذَاۖ فَٱصۡبِرۡۖ إِنَّ ٱلۡعَٰقِبَةَ لِلۡمُتَّقِينَ ٤٩

49 (ఓ ముహమ్మద్!) ఇవి అగోచర సమాచారాలు. వీటిని మేము నీకు వహీద్వారా తెలియజేస్తున్నాము. ఇంతకు మునుపు

74. కుమారుని విషయంలో తాను చేసుకున్న విజ్ఞప్తిలో ఔచిత్యం లేదని గ్రహించిన వెంటనే హజ్రత్ నూహ్ (అలైహిస్సలాం) క్షమాపణ కోరుకున్నారు. తనపై దయజూపమని ప్రార్థించారు. ఇదీ ప్రవక్తలలో ఉండే సుగుణం.

75. ‘దిగు’ అంటే ఓడలో నుంచి దిగమని చెప్పటం దాని ఆంతర్యం కావచ్చు. లేదా పర్వతంపై నుంచి దిగమన్నది కూడా దాని భావం అయి ఉండవచ్చు.

76. ఆ సమూహాలు ఏవి? నూహుతో పాటు ఓడలోకి ఎక్కినవారా? లేక భావి తరాలవారా? భావితరాల వారిని దృష్టిలో పెట్టుకునే ఈ విధంగా అనబడి ఉంటుంది బహుశా.

77. ఓడ ద్వారా రక్షించబడిన వారికి కలిగే సంతానం గురించి ఇక్కడ చెప్పబడుతోంది. వారి ఈ సంతాన పరంపర ప్రళయం వరకూ నడుస్తుంది. అంటే దైవాజ్ఞల్ని ధిక్కరించిన వారికి మేము అశాశ్వతమైన ప్రాపంచిక జీవితంలో జీవన సామగ్రిని ప్రసాదిస్తాము. అయితే వాళ్లు పరలోకంలో మా శిక్షనుంచి ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ తప్పించుకోలేరు.

నీకు గానీ, నీ జాతి వారికిగానీ వీటి గురించి ఏమీ తెలియదు.[78] కనుక నీవు ఓర్పు వహిస్తూ ఉండు, నిస్సందేహంగా సత్ఫలితం భయ భక్తులు గలవారికే లభిస్తుంది.[79]

50 మరి మేము ఆద్ జాతి వైపుకు వారి సోదరుడైన హూద్‌ను పంపాము.[80] అతను (తన వారినుద్దేశించి) ఇలా అన్నాడు: "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! అల్లాహ్‌నే ఆరాధించండి. ఆయన తప్ప మీకు మరో ఆరాధ్యుడు లేడు. మీరు కల్పించేవన్నీ అబద్ధాలు తప్ప మరేమీ కావు."[81]

وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا ۚ قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥٓ ۖ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا مُفْتَرُونَ ۝٥٠

78. అంతిమ దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) నుద్దేశించి చెప్పబడిన మాటలివి – ఈ మాటల ద్వారా ఆయన (సఅసం) కు రహస్య విషయాల జ్ఞానం లేదని స్పష్టం చేయబడింది. ఈ సమాచారం మేము పంపించబట్టి నీకు తెలిసింది, అంతకు ముందు నువ్వుగానీ, నీ జాతివారు గానీ వీటిని ఎరుగరు అని దేవుడు ఖచ్చితంగా చెప్పాడు.

79. (ఓ ముహమ్మద్!) నీ జాతి జనులు నిన్ను ధిక్కరిస్తున్నప్పటికీ, అనుదినం నిన్ను వేధిస్తున్నప్పటికీ నువ్వు చింతించవలసిన పని లేదు. ఓపికతో నీ కార్యక్రమాన్ని నువ్వు నిర్వర్తిస్తూ ఉండు. ఎందుకంటే నీకు మా తోడ్పాటు ఉంది. అంతిమ విజయం మీ వాళ్ళకే వరిస్తుంది. అంతిమ విజయం ఎన్నటికయినా భక్తిపరులదే అవుతుంది అని అల్లాహ్ తన ప్రవక్తను ఓదార్చాడు. అరబీలో **'ఆఖిబత్'** అని ఉంది. ఇహ లోకంలోగాని, పరలోకంలోగాని కలిగే మంచి పరిణామం అని ఇక్కడ దాని భావం.

ఈ ఆయతు ద్వారా సజ్జనులకు లభించే సంకేతం ఏమిటంటే ప్రారంభంలో వారు ఎన్ని బాధలను భరించవలసి వచ్చినప్పటికీ, చివరకు వారు దేవుని అండదండలతో సఫలీకృతులవుతారు. దివ్యఖుర్ఆన్‌లోనే మరోచోట సెలవీయబడినట్లు; 1. "నిశ్చయంగా మేము మా ప్రవక్తలకూ, విశ్వాసులకూ ప్రాపంచిక జీవితంలో కూడా తోడ్పడతాము, సాక్షులు నిలబడే రోజున కూడా తోడ్పడతాము" (మోమిన్ – 51).

2. "తప్పక వారే సహాయం పొందుతారనీ, తప్పక మా సైన్యమే గెలుస్తుందనీ మా దాసులైన ప్రవక్తల విషయంలో మా వాగ్దానం ముందుగానే వెలువడింది" (సాఫ్ఫాత్: 171 – 173).

51 “ఓ నా జాతి ప్రజలారా! ఈ పనికై నేను మీనుండి ఎలాంటి ప్రతిఫలాన్నీ అడగటం లేదు. నాకు ప్రతిఫలం ఇచ్చే బాధ్యత నన్ను సృష్టించిన వానిదే. అయినప్పటికీ మీరు వివేకవంతులుగా వ్యవహరించరే?!”[82]

يَٰقَوْمِ لَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا ۖ إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَى ٱلَّذِى فَطَرَنِىٓ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٥١﴾

52 “ఓ నా జాతివారలారా! మీ పోషకుని (అంటే అల్లాహ్) సమక్షంలో మీ తప్పుల మన్నింపుకై ప్రార్థించండి. ఆయన సన్నిధిలో పశ్చాత్తాపం చెందండి. ఆయన మీపై (ఆకాశం నుండి) ధారాపాతంగా వర్షం కురిపిస్తాడు. మీకున్న బలిమికి మరింత శక్తినీ, బలాన్నీ చేకూరుస్తాడు.[83] మీరు మాత్రం అపరాధులుగా తిరిగి పోకండి.”[84]

وَيَٰقَوْمِ ٱسْتَغْفِرُوا۟ رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوٓا۟ إِلَيْهِ يُرْسِلِ ٱلسَّمَآءَ عَلَيْكُم مِّدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَىٰ قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا۟ مُجْرِمِينَ ﴿٥٢﴾

80. **“సోదరుడు”** అంటే అదే జాతికి చెందిన వ్యక్తి అని భావం.

81. అంటే – దైవత్వంలో అల్లాహ్‌కు భాగస్వాముల్ని కల్పించి మీరు ఆయనకు అబద్ధాన్ని అంటగట్టారని భావం.

82. మీ శ్రేయోభిలాషిని కాకపోతే నేనెందుకిలా వేతనం పుచ్చుకోకుండానే అహోరాత్రులు పనిచేస్తాను? ఈ మాత్రం విషయాన్ని అర్థం చేసుకునే ఇంగిత జ్ఞానం కూడా మీకు లేదా? “నా జాతి ప్రజలారా!” అని ఆయన మాటిమాటికీ సంబోధించటాన్ని బట్టి, అది దైవసందేశం అందజేసే విధానం అని తెలుస్తోంది. ‘ఓ సత్య తిరస్కారులారా!’ అనో, ‘ఓ బహుదైవారాధకులారా!’ అనో ఆయన పిలవకుండా “నా జాతి ప్రజలారా!” అని పిలవటం గమనార్హం. ఈ పిలుపులో ఆప్యాయత, శ్రేయోభిలాష ఉట్టిపడు తున్నాయి.

83. దైవప్రవక్త హూద్ తన జాతి వారికి చేసిన ఈ ఉపదేశంలో ఎన్నో పరమార్థాలు ఇమిడి ఉన్నాయి. దైవాన్ని క్షమాభిక్ష కోరటం ద్వారా, ఆయన ముందు పశ్చాత్తాపం చెందటం వల్ల వారికి క్షమాభిక్ష లభించటంతో పాటు మరెన్నో అనుగ్రహాలు కూడా లభిస్తాయి. దేవుడు వారిపట్ల ప్రసన్నుడవుతాడు. ఆకాశం నుంచి పుష్కలంగా వర్షం కురిపించి పంటలు పండిస్తాడు. పాడిపంటల, సిరిసంపదల ద్వారా వారి

53 దానికి వారు, "ఓ హూద్! నువ్వు మా వద్దకు ఏ నిదర్శనాన్నీ తేలేదు. నువ్వు (నోటితో) చెప్పినంతమాత్రాన మేము మా ఆరాధ్య దైవాలను వదలిపెట్టలేము. నిన్ను మేము విశ్వసించబోవటం లేదు.[85]

قَالُوْا يٰهُوْدُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَّمَا نَحْنُ بِتَارِكِيْٓ اٰلِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِيْنَ ﴿٥٣﴾

54 పైగా మా ఆరాధ్యదైవాలలో ఎవరో నిన్ను ఏదైనా వ్యాధికి గురిచేసి ఉంటారని మేము అనుకుంటున్నాము"[86] అని పలికారు. అప్పుడు హూద్ ఇలా సమాధాన మిచ్చాడు : "అల్లాహ్ తప్ప మీరు భాగస్వాములుగా నిలబెట్టే

اِنْ نَّقُوْلُ اِلَّا اعْتَرٰىكَ بَعْضُ اٰلِهَتِنَا بِسُوْٓءٍ ۗ قَالَ اِنِّيْٓ اُشْهِدُ اللّٰهَ وَاشْهَدُوْٓا اَنِّيْ بَرِيْٓءٌ مِّمَّا تُشْرِكُوْنَ ﴿٥٤﴾

శక్తియుక్తులకు మరింత బలం చేకూరుతుంది. ఈ విషయమే దివ్య ఖుర్ఆన్‌లో అనేకచోట్ల పునరావృతమయింది. (ఉదాహరణకు : నూహ్ సూరాలోని 11వ ఆయతును చూడగలరు). అందుకే మహనీయ ముహమ్మదు (సఅసం) ఈ విధంగా ప్రబోధించారు: "ఎవరయితే ఎల్లప్పుడూ పాపాల మన్నింపు కోసం దైవాన్ని వేడుకుంటూ ఉంటాడో అతన్ని అల్లాహ్ అన్ని రకాల చీకూ చింతల నుంచి విముక్తిని, అన్ని రకాల బాధల నుండి బయటపడే మార్గాన్నీ తెరుస్తాడు. అతడు ఊహించని చోట్లనుంచి అతనికి ఉపాధిని ప్రసాదిస్తాడు" (అబూ దావూద్ – కితాబుల్ విత్ర్; ఇబ్నె మాజ).

84. అంటే, నా మాటను నమ్మండి. నేను చేసే హితబోధ పట్ల విముఖులు కాకండి. నా సందేశాన్ని గనక మీరు ఆలకించకపోతే దైవసమక్షంలో నేరస్థులుగా హాజరు కావలసి ఉంటుంది.

85. ఒక ప్రవక్త ఏది చెప్పినా ప్రమాణబద్ధంగానే చెబుతాడు. అతని దగ్గర ప్రబల తార్కాణాలు ఉంటాయి. కాని స్థూల దృష్టి గలవారికి అవి కానరావు. హూద్ జాతికి చెందిన సత్యతిరస్కారులు కూడా స్థూల దృష్టి కలవారే. వారు తమ అసత్యంపై మొండికేశారు. వారు ఆవేశంలో ప్రవక్త మాటల్లోని ఔచిత్యాన్ని పరికించే విచక్షణా జ్ఞానాన్ని కోల్పోయారు. నువ్వు ఏదైనా స్పష్టమైన నిదర్శనాన్ని చూపనంతవరకు నీ మాటలను నమ్మబోము, మా ఆరాధ్య దైవాలను కూడా వదలుకోము అని తెగేసి చెప్పారు.

86. అంటే నువ్వు మా దేవీ దేవతలను పదే పదే కించపరుస్తూ మాట్లాడుతుండటం వల్ల అవి ఆగ్రహించాయి. వాటిలో ఏదో ఒక దేవత నిన్ను పట్టుకుని పిచ్చివాణ్ణిగా చేసేసి

వారందరితో నేను విసుగెత్తిపోయాను. (వారితో నాకెలాంటి సంబంధం లేదు).[87] నేను ఈ విషయానికి అల్లాహ్‌ను సాక్షిగా పెడుతున్నాను – మీరు కూడా దీనికి సాక్షులుగా ఉండండి.”

55 “సరే. మీరంతా కలసి నాకు వ్యతిరే కంగా కుట్రలు పన్నండి. నాకు ఏమాత్రం కూడా గడువు ఇవ్వకండి.[88]

مِن دُونِهِۦ فَكِيدُونِى جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنظِرُونِ ﴿٥٥﴾

56 “నేను కేవలం అల్లాహ్‌నే నమ్ము కున్నాను. ఆయన నాకూ ప్రభువే. మీ అందరికీ ప్రభువే. ప్రతి ప్రాణి యొక్క జుట్టు ఆయన చేతిలోనే ఉంది.[89] నిశ్చయంగా నా ప్రభువు సన్మార్గాన ఉన్నాడు.[90]

إِنِّى تَوَكَّلْتُ عَلَى ٱللَّهِ رَبِّى وَرَبِّكُم مَّا مِن دَآبَّةٍ إِلَّا هُوَ ءَاخِذٌۢ بِنَاصِيَتِهَآ إِنَّ رَبِّى عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٦﴾

ఉంటుంది. నీ మతి చెడిపోయింది అంటూ వాళ్ళు హజ్రత్ హూద్ (అలైహిస్సలాం)ను చులకన చేశారు. ఈ రోగం నేటి ముస్లిం సమాజంలో కూడా కొంతమందిలో ఉంది. చనిపోయిన పుణ్యపురుషులు ఏ శక్తీ కలిగి ఉండరు అని అంటే వారు ఒప్పుకోరు. పైగా ఆ పుణ్యపురుషుల పట్ల ఈ విధంగా అమర్యాదగా మాట్లాడినందుకు వారు శపిస్తారని, ఆపదలకు గురిచేస్తారని చెబుతారు. దేవుడు ఈ దుష్టపోకడల నుంచి, అబద్ధాల బారినుంచి మనందరినీ రక్షించుగాక!

87. మీ దేవుళ్ళు నన్ను పిచ్చివాణ్ణిగా చేశాయన్న మీ అనుమానంలో ఎలాంటి వాస్తవం లేదు. లాభనష్టాలు చేకూర్చే శక్తి అసలు వాటికి ఉంటే కదా! మీ చిల్లర దేవుళ్లతో విసుగెత్తిపోయాను అని హజ్రత్ హూద్ చెప్పారు.

88. మీరు పూజించే ఈ చిల్లర దేముళ్లు ఏదైనా చెయ్యగలుగుతాయన్న వాదనలో మీరు సత్యవంతులే అయితే రండి! మీరూ, మీ దేవుళ్లూ కలసి నాకు వ్యతిరేకంగా ఏ వ్యూహాన్ని రచిస్తారో రచించండి అని హూద్ చెప్పారు. దైవప్రవక్త మాటల్లో ఎంతటి దూరదృష్టి ఉంటుందో, మరెంతటి ఆత్మ విశ్వాసం ఉంటుందో ఈ మాటల ద్వారా విదితమవుతోంది.

89. ఎవరి అధీనంలో సమస్త అధికారాలూ ఉన్నాయో ఆ శక్తిమంతుడే మీకూ, నాకూ ప్రభువు. ఆయన్ని వదలిపెట్టి మీరు పూజించే మీ ‘దేవుళ్ళ’ దగ్గర ఏ శక్తీ, మరే

57 ఒకవేళ మీరు మరలిపోదలిస్తే (పొండి), నేను మాత్రం నాకిచ్చి పంప బడిన సందేశాన్ని మీకు అంద జేశాను.[91] నా ప్రభువు మీ స్థానంలో ఇంకొకరిని తీసుకు వస్తాడు. మీరు ఆయనకు ఏ విధమైన కీడూ కలిగిం చలేరు.[92] నిస్సందేహంగా నా ప్రభువు అన్నింటినీ పర్యవేక్షిస్తున్నాడు."[93]

فَإِن تَوَلَّوْا فَقَدْ أَبْلَغْتُكُم مَّا أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ ۚ وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّونَهُ شَيْئًا ۚ إِنَّ رَبِّي عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ﴿٥٧﴾

58 మరి మా ఆజ్ఞ (అమల్లోకి) వచ్చి నప్పుడు మేము హూద్‌నూ, అతనితోపాటు విశ్వసించిన అతని సహచరులనూ మా ప్రత్యేక కృపతో కాపాడాము. ఘోరమైన శిక్ష నుంచి వారిని రక్షించాము.[94]

وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَنَجَّيْنَاهُم مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥٨﴾

అధికారమూ లేదు. పైగా వారి జుత్తు కూడా దేవుని చేతిలోనే ఉంది. దేవుడు తాను కోరిన వారికి లాభంగానీ, నష్టంగానీ కలిగించగలడు. కాని మీ బూటకపు దేముళ్లకు అలా చేయటం చేతకాదు.

90. అంటే ఆయన తౌహీద్ (ఏకదైవారాధనా) మార్గం వైపుకు పిలుస్తున్నాడు. ఈ తౌహీద్ మార్గమే రుజుమార్గం. ఆయన పిలిచే మార్గంపై నడిచినప్పుడే మీరు సాఫల్యం పొందగలరు. ఈ మార్గం పట్ల వైముఖ్యం ప్రదర్శించారంటే మీకు వినాశం తప్పదు.

91. దీంతో నా బాధ్యత తీరిపోతుంది. ఒకవేళ మీరు నా మార్గాన రాకపోతే దానికి నేను బాధ్యుణ్ణి కాను.

92. అంటే మిమ్మల్ని తుదముట్టించి, మీకు ప్రత్యామ్నాయంగా ఇంకొకరిని తీసుకువస్తాడు. మీ రాజ్యాలకు, మీ భూములకు, మీ సిరిసంపదలకు వారు వారసులవుతారు. ఆయనకు అలా చేయటం ఏమాత్రం కష్టం కాదు. ఆయన ప్రణాళికను అడ్డుకునే శక్తి కూడా మీకు లేదు.

93. అంటే – నాకు వ్యతిరేకంగా మీరు పన్నే కుట్రలు కుతంత్రాల నుంచి ఆయన నన్ను కాపాడతాడు. షైతాను కుయుక్తుల నుంచి కూడా రక్షిస్తాడు. ప్రతి ఒక్కరికీ ఆయన వారి కర్మలను బట్టి సత్కరించటమో, శిక్షించటమో చేస్తాడు. ఎందుకంటే ఎవరి ఆంతర్యంలో ఏముందో, ఎవరెంత నికార్సయిన వారో ఆయన పసిగడుతూనే ఉన్నాడు.

94. **'ఘోరమైన శిక్ష'** అంటే ప్రచండ వేగంతో వీచే పెనుగాలుల ద్వారా ఆద్ జాతిని నాశనం చేసి, ప్రవక్త హూద్‌ను, విశ్వసించిన వారిని దేవుడు రక్షించాడు.

وَتِلْكَ عَادٌ جَحَدُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهُ وَاتَّبَعُوا أَمْرَ كُلِّ
جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿٥٩﴾

59 ఇదీ ఆద్ జాతి (వృత్తాంతం). వీరు తమ ప్రభువు ఆయతులను త్రోసిపుచ్చారు. ఆయన ప్రవక్తల పట్ల అవిధేయతకు పాల్పడ్డారు.[95] ఇంకా అహంకారి, అవిధేయీ అయిన ప్రతి వ్యక్తినీ వారు అనుసరించారు.[96]

وَأُتْبِعُوا فِي هَٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ أَلَا إِنَّ عَادًا
كَفَرُوا رَبَّهُمْ ۗ أَلَا بُعْدًا لِّعَادٍ قَوْمِ هُودٍ ﴿٦٠﴾

60 ప్రపంచంలోనూ వారికి శాపం అంటగట్టబడింది. ప్రళయదినాన కూడా అది (వారికి) వెన్నంటి ఉంటుంది.[97] చూడండి! ఆద్ జాతివారు తమ ప్రభువును తిరస్కరించారు. హూద్ జాతి వారైన ఆదు జనులు (దైవకారుణ్యానికి) దూరం చెయ్యబడ్డారు.[98]

95. ఆద్ జాతివారు దేవుని 'ప్రవక్తల పట్ల అవిధేయతకు పాల్పడ్డారు' అని అనబడింది. మరి చూడబోతే ఆద్ జాతి వైపుకు పంపబడిన ప్రవక్త (హూద్) ఒక్కరే. ఒక ప్రవక్తను ధిక్కరించటం ప్రవక్తలందరినీ ధిక్కరించటం వంటిదే అన్న భావంలో అలా అనబడి ఉండవచ్చు. లేక ఆదు జాతిలో తిరస్కార గుణం పరాకాష్ఠకు చేరింది. ఒకవేళ దైవప్రవక్త హూద్ (అలైహిస్సలాం) తరువాత మరికొంతమంది ప్రవక్తలను వారివైపుకు పంపినా వారు ఆ ప్రవక్తల మాటను ఖాతరు చేసి ఉండేవారు కారు. లేదా ఇంకా కొంతమంది ప్రవక్తలు వారి వద్దకు చేరగా వారు ఆ ప్రవక్తలను కూడా ధిక్కరించి ఉంటారు!

96. ఒకవైపు వారు దైవప్రవక్త సందేశాన్ని ధిక్కరించారు. మరోవైపు అవిధేయులు, సత్య విరోధులు అయిన తమ జాతి సర్దారుల వెనుక మారు మాట్లాడకుండా నడిచారు.

97. 'శాపం అంటగట్టబడటం' అంటే దైవకారుణ్యం నుంచి, మంచి విషయాల నుంచి వారు దూరం చేయబడ్డారని భావం. సామాన్య జనుల తరఫున ఛీత్కరించబడ్డారని కూడా చెప్పవచ్చు. ప్రపంచంలో విశ్వాసులు ఎప్పుడు వీళ్ళ గురించి ప్రస్తావించినా వీళ్ళను మంచివాళ్ళుగా ప్రస్తావించరు. చెడ్డవాళ్లుగానే జ్ఞాపకం చేసుకుంటారు. ఇక పరలోకంలోనయితే సాక్షులందరి ముందు వారికి ఎదురయ్యే పరాభవం, అవమానం గురించి వేరుగా చెప్పనక్కరలేదు.

98. **"దూరం చెయ్యబడ్డారు"** (బుఅ్దన్) అంటే వారు దేవుని అనుగ్రహానికి నోచుకోకుండా పోయారు, దేవుని అభిశాపానికి గురయ్యారు, వినాశం పాలయ్యారు అని భావం.

61 మరి సమూద్ జాతి వైపుకు వారి సోదరుడైన సాలిహ్‌ను పంపాము.[99] అతను (వారినుద్దేశించి), "ఓ నా జాతి వారలారా! మీరు అల్లాహ్‌ను ఆరాధించండి. ఆయన తప్ప మీకు మరో ఆరాధ్య దైవం లేడు.[100] ఆయనే మిమ్మల్ని భూమి నుండి పుట్టించి,[101] అందులో మిమ్మల్ని వసింపజేశాడు.[102] కాబట్టి మీరు మన్నింపు కోసం ఆయన్నే వేడుకోండి, ఆయన వైపుకే మరలండి (పశ్చాత్తాపం చెందండి). నిశ్చయంగా నా ప్రభువు చాలా సమీపంలో ఉన్నాడు. ఆయన ప్రార్థనలను ఆలకించి ఆమోదిస్తాడు" అని చెప్పాడు.

وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا ۚ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ هُوَ أَنشَأَكُم مِّنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ ۚ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُّجِيبٌ ﴿٦١﴾

99. సమూద్ జాతివారు అరేబియాలోని తబూక్ – మదీనా నగరాలకు మధ్యన గల మదాయనె సాలెహ్ (హిజ్ర్) అనే ప్రదేశంలో ఉండేవారు. ఆద్ జాతి తరువాత భూమండలంపై ఉనికిలోకి వచ్చిన జాతి ఇది. దైవప్రవక్త సాలెహ్ (అలైహిస్సలాం)ను కూడా ఈ ఆయతులో సమూద్ జనుల సోదరునిగా పేర్కొనటం జరిగింది. అంటే సాలెహ్ సమూదు జాతికి చెందిన వ్యక్తియేనన్నమాట!

100. హజ్రత్ సాలెహ్ కూడా ప్రవక్తలందరి లాగానే తన జాతి వారిని అన్నింటికంటే ముందు ఏకదైవారాధన (తౌహీద్) వైపుకు ఆహ్వానించారు.

101. అంటే తొలుత ఆయన మిమ్మల్ని నేలనుంచి వెలికి తీశాడు. అంటే మీ మూలపురుషుడైన ఆదం (అలైహిస్సలాం) మట్టితో సృజించబడగా, ప్రపంచంలోని మానవులంతా ఆదం వెన్ను నుంచి తీయబడ్డారు. అంటే మట్టికీ – మనిషికీ అవినాభావ సంబంధం ఉంది. దీనికి మరో అర్థం కూడా ఉంది: "మీరు తినే ఆహార వస్తువులన్నీ మట్టిలో నుంచే పుడతాయి. ఈ ఆహారం ద్వారానే మీలో రేతస్సు (వీర్యం) ఉత్పత్తి అవుతుంది. ఆ రేతస్సు కణాలు మాతృగర్భాలలోకి వెళ్ళి ఆగుతాయి. ఆ తరువాత అవి మానవ నిర్మాణ ప్రక్రియకు శ్రీకారం చుడతాయి. దీనంతటికీ మూలం మట్టే."

102. అంటే భూమండలంలోని వివిధ ప్రదేశాలలో జనవాసాలను స్థిరపరచే తెలివితేటలను, శక్తియుక్తులను ఆయన మీలో పొందుపరచాడు. దాంతో మీరు నివాసం కొరకు

62 (దానికి సమాధానంగా వారు) ఇలా అన్నారు: “ఓ సాలిహ్! ఇంతకు మునుపు వరకూ మేము నీపై ఎన్నో ఆశలు పెట్టు కున్నాము. ఏమిటీ, మా తాతముత్తాతలు పూజిస్తూ వచ్చిన వారిని పూజించకుండా నువ్వు మమ్మల్ని ఆపుతున్నావా?! నువ్వు మమ్మల్ని ఏ ధర్మం వైపుకు పిలుస్తు న్నావో దానిపై మాకు తీవ్రమయిన సందేహం ఉంది.”[103]

قَالُوا يٰصٰلِحُ قَدْ كُنْتَ فِيْنَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هٰذَآ اَتَنْهٰىنَآ اَنْ نَّعْبُدَ مَا
يَعْبُدُ اٰبَآؤُنَا وَاِنَّنَا لَفِيْ شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُوْنَآ اِلَيْهِ مُرِيْبٍ ﴿٦٢﴾

63 “ఓ నా జాతి ప్రజలారా! మీరే చెప్పండి, నేను నా ప్రభువు తరఫున ఒక బలమైన నిదర్శనాన్ని పొంది ఉండి,[104] ఆయన నాకు తన కారుణ్యాన్ని కూడా ప్రసాదించి ఉండగా, నేను ఆయన పట్ల

قَالَ يٰقَوْمِ اَرَءَيْتُمْ اِنْ كُنْتُ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّيْ وَاٰتٰىنِيْ مِنْهُ
رَحْمَةً فَمَنْ يَّنْصُرُنِيْ مِنَ اللّٰهِ اِنْ عَصَيْتُهٗ فَمَا تَزِيْدُوْنَنِيْ غَيْرَ
تَخْسِيْرٍ ﴿٦٣﴾

భవన నిర్మాణాలు చేపడుతున్నారు. అందమైన ఇళ్లు, పారిశ్రామిక వాడలు నిర్మిస్తున్నారు. ఆహారం కోసం వ్యవసాయం చేస్తున్నారు. ఇతరత్రా జీవనావసరాలను తీర్చుకునేందుకు తరుణోపాయం ఆలోచిస్తున్నారు.

103. ప్రవక్త అయినవాడు ఆ జాతి జనులలో నైతికంగా ఉన్నత స్థానాన్ని అధిరోహించి ఉంటాడు. సత్యవంతుడు, నిజాయితీపరుడు అయి ఉంటాడు. అప్పగింతల విషయంలో నమ్మకస్థుడుగా పేరుమోసి ఉంటాడు. అటువంటి వ్యక్తిపట్ల సహజంగానే ఆ జాతి ప్రజలు ఆశలు పెంచుకుని ఉంటారు. ఆ మాటే సాలెహ్ జాతిజనులు యిక్కడ చెప్పారు. అయితే సాలెహ్ తన జాతి వారిని ‘దేవుని ఏకత్వం’ వైపుకు పిలిచేసరికి వారి ఆశల పల్లకి కూలిపోయింది! నిన్నటిదాకా కొనియాడినవారే ఇప్పుడు తెగనాడసాగారు. నిన్నటివరకూ ప్రశంసల వర్షం కురిపించిన వారే ఈ రోజునుంచి ఆరోపణాస్త్రాలు సంధించసాగారు. ఆయన ప్రబోధించే ఏకదైవారాధనా సందేశం వారిని అయోమయంలో పడవేసింది. అనుమానాలను రేకెత్తించింది.

104. “బలమైన నిదర్శనం” అంటే ‘విశ్వాసం’ నమ్మకం అని భావం. దేవుడు తన ప్రవక్తకు విశ్వాస భాగ్యంతోపాటు తన ప్రత్యేక కరుణానుగ్రహాన్ని (దైవదౌత్యాన్ని) కూడా ప్రసాదిస్తాడు.

అవిధేయతను కనబరిస్తే[105] ఆయనకు వ్యతిరేకంగా నన్ను ఆదుకోగల వాడెవడు? మీరు నాకు మరింత నష్టాన్ని కలిగించటం తప్ప ఏమీ చెయ్యలేరు."[106]

64 "ఓ నా జాతివారలారా! అల్లాహ్ మీ కోసం ఒక సూచనగా పంపిన ఆడ ఒంటె ఇది. మీరు ఈ ఒంటెను అల్లాహ్ భూమిపై స్వేచ్ఛగా మేస్తూ తిరిగేలా వదిలిపెట్టండి. దానికి ఎలాంటి కీడూ తలపెట్టకండి. మీరు గనక దాని జోలికి పోయారంటే తొందరగానే శిక్ష మీపై విరుచుకు పడుతుంది"[107] అని సాలిహ్ వారికి చెప్పాడు.

وَيٰقَوْمِ هٰذِهٖ نَاقَةُ اللّٰهِ لَكُمْ اٰيَةً فَذَرُوْهَا تَاْكُلْ فِيْٓ اَرْضِ اللّٰهِ
وَلَا تَمَسُّوْهَا بِسُوْۗءٍ فَيَاْخُذَكُمْ عَذَابٌ قَرِيْبٌ ﴿٦٤﴾

65 అయినాసరే వారు ఆ ఒంటె కాళ్ళను నరికేశారు. అప్పుడు సాలిహ్ "మీరు మీ ఇళ్ళల్లో మూడు రోజుల పాటు ఉండి జీవితాన్ని అనుభవించండి. ఈ వాగ్దానం (నిర్ధారిత గడువు) అబద్ధం కానేరదు"[108] అని చెప్పాడు.

فَعَقَرُوْهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوْا فِيْ دَارِكُمْ ثَلٰثَةَ اَيَّامٍ ۭ ذٰلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ
مَكْذُوْبٍ ﴿٦٥﴾

105. "అవిధేయత కనబరచటం" అంటే దేవుడు ఇన్ని మహోపకారాలు చేసిన మీదట కూడా నేను ఆయన మార్గం వైపుకు మానవాళిని పిలిచే పనిని మానేస్తే, ఏకదైవారాధనా సిద్ధాంతాన్ని విస్మరిస్తే దేవుడు ఊరుకుంటాడా? ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ ఊరుకోడు. ఒకవేళ ఆయన నన్ను పట్టుకుంటే ఆయన బారినుంచి మీరు నన్ను రక్షించగలరా? రక్షించలేరు.

106. దేవుని పట్టునుండి మీరు నన్ను కాపాడలేరు సరికదా, నన్ను ఇంకా నష్టానికి గురిచేస్తారు.

107. సమూద్ జాతి వారి కోరికపై దేవుడు ఈ ఒంటెను – వారికళ్ల ముందరే – ఒక కొండ లేక బండరాయి నుంచి వెలికి తీశాడు. అందుకే దానిని "దేవుని ఒంటె" అని పిలువటం జరిగింది. ఎందుకంటే అది దైవాజ్ఞానుసారం – ప్రకృతి ప్రక్రియకు విరుద్ధంగా – ఓ మహిమగా సృష్టించబడింది. దానికెలాంటి అపకారం చెయ్యరాదని

66 మరి మా ఉత్తర్వు (అమలుపరచబడే సమయం) ఆసన్నమైనప్పుడు[109] మేము సాలిహ్‌ను, అతనితోపాటు విశ్వాసులను మా కారుణ్యంతో కాపాడాము. ఆ దినపు అవమానం నుంచి కూడా వారిని రక్షించాము. నిస్సందేహంగా నీ ప్రభువు బలవంతుడు, ఆధిక్యత గలవాడు.

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا صَالِحًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَمِنْ خِزْيِ يَوْمِئِذٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ﴿٦٦﴾

67 ఇకపోతే దుర్మార్గులను భయంకరమైన అరుపు[110] ఒకటి కబళించింది. దాంతో వారు తమ ఇళ్ళల్లోనే సాగిలపడి (చచ్చి) పోయారు[111] –

وَأَخَذَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جَاثِمِينَ ﴿٦٧﴾

కూడా ముందుగానే తాకీదు చేయబడింది. అన్యథా దైవ శిక్షకు గురి కావలసి వస్తుందని హెచ్చరిక జారీ చేయబడింది.

108. అంతపెద్ద సూచనను సయితం ఆ దుర్మార్గులు ఖాతరు చెయ్యలేదు. ఆ ఒంటెను చూసిన తరువాత దైవాన్ని విశ్వసించవలసింది పోయి, దైవధిక్కారానికి పాల్పడుతూ ఆ ఒంటెను నిర్దాక్షిణ్యంగా చంపేశారు. ఆ తరువాత వారికి మూడు రోజుల గడువు ఇవ్వబడింది. గడువు ముగిసిన వెంటనే దైవశిక్ష అవతరిస్తుందని వార్నింగ్ ఇవ్వబడింది.

109. దేవుడు చేసిన వాగ్దానం ప్రకారం వచ్చిన శిక్షే యిది. మూడు రోజుల గడువు ఇవ్వబడింది. గడువు ముగియగానే నాల్గవ రోజున అది సంభవించింది. హజ్రత్ సాలెహ్ (అలైహిస్సలాం), ఆయనను విశ్వసించిన వారు తప్ప మిగిలిన వారంతా ఈ శిక్షకు గురయ్యారు.

110. అరబీలో **'సైహ్'** అని ఉంది. అంటే ఈ శిక్ష పెద్ద అరుపు, భయంకరమైన గర్జన రూపంలో వచ్చింది. కొంతమంది వ్యాఖ్యాతలు దీన్ని దైవదూత జిబ్రయీల్ (అలైహిస్సలాం) పెట్టిన కేకగా అభిప్రాయపడ్డారు. మరికొంతమంది దీన్ని ఆకాశ గర్జనగా అభివర్ణించారు. మొత్తానికి ఈ కేకతో వారి గుండెలు పగిలి, పై ప్రాణాలు పైకే లేచిపోయాయి. అంతలోనే భూమి కూడా ప్రకంపించింది. అంతా అతలాకుతలం అయిపోయింది. అల్ ఆరాఫ్ సూరా 78వ వచనంలో ఈ ప్రస్తావన ఉంది.

111. చూడబోతే వారంతా, గాలివానకు కుప్పకూలిన రాబందుల్లా కనిపించారు. ముఖాలు మట్టిలో కలసినట్లున్నాయి.

68 – అసలు వారెప్పుడూ అక్కడ నివసించనే లేదన్నట్లుగా![112] తెలుసుకోండి! సమూద్ జాతివారు తమ ప్రభువును తిరస్కరించారు. తెలుసుకోండి! సమూద్ జాతివారు (దైవకారుణ్యానికి) దూరం చేయబడ్డారు.

كَأَن لَّمْ يَغْنَوْا فِيهَا ۗ أَلَآ إِنَّ ثَمُودَا۟ كَفَرُوا۟ رَبَّهُمْ ۗ أَلَا بُعْدًا
لِّثَمُودَ ﴿٦٨﴾

69 మా ద్వారా పంపబడిన దూతలు శుభవార్తను[113] మోసుకుని ఇబ్రాహీము దగ్గరకు వెళ్ళారు. అతనికి 'సలామ్' చేశారు.[114] అతను కూడా 'ప్రతిసలాం'[115] చేశాడు. మరి అతను ఏమాత్రం ఆలస్యం చేయకుండా వేపిన ఆవుదూడను తెచ్చాడు.[116]

وَلَقَدْ جَآءَتْ رُسُلُنَآ إِبْرَٰهِيمَ بِٱلْبُشْرَىٰ قَالُوا۟ سَلَٰمًا ۖ قَالَ سَلَٰمٌ ۖ
فَمَا لَبِثَ أَن جَآءَ بِعِجْلٍ حَنِيذٍ ﴿٦٩﴾

112. ఆ బస్తీవాసులు నామరూపాల్లేకుండా నిర్మూలించబడ్డారు. కనీసం ఒకప్పుడు వారక్కడ నివసించిన ఆనవాళ్లు కూడా లేనట్లుగా చెరిపివేయబడ్డారు.

113. ఇది వాస్తవానికి హజ్రత్ లూత్ (అలైహిస్సలాం)కు – ఆయన జాతి జనులకు సంబంధించిన వృత్తాంతంలోని ఓ భాగం. హజ్రత్ లూత్ (అలైహిస్సలాం) హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అలైహిస్సలాం) గారి బాబాయి లేక పెదనాన్న కొడుకు. లూత్ జాతివారు నల్ల సముద్రానికి నైరుతి దిశలో నివసించేవారు. ఆ కాలంలో హజ్రత్ ఇబ్రాహీం పాలస్తీనా ప్రాంతంలో ఉన్నారు. లూత్ జాతిని నాశనం చేయాలని నిర్ణయించుకుని దేవుడు తన దూతలను పంపించాడు. లూత్ జాతి వద్దకు పోతూ పోతూ దైవదూతలు ఇబ్రాహీము దగ్గరకు వచ్చి, ఆయనకు సంతానం కలుగుతుందన్న శుభవార్తను అందించారు.

114. అంటే – మీపై శాంతి కలుగుగాక! అని దీవించారు.

115. మీకు కూడా శాంతి కలగాలని ఆకాంక్షిస్తున్నాను అని హజ్రత్ ఇబ్రాహీము (అలైహిస్సలాం) పలికారు.

116. ఇబ్రాహీమ్ (అలైహిస్సలామ్) అతిధులకు చాలా మర్యాదలు చేసేవారు. వచ్చిన వారెవరో, ఎందుకు వచ్చారో తెలుసుకోకుండానే ఆయన భోజన ఏర్పాట్లలో నిమగ్నులయ్యారు. కాల్చిన (వేపుడు) ఆవుదూడను వారికోసం సమర్పించారు. దీన్నిబట్టి

70 అయితే వారి చేతులు దాని వైపుకు చేరకపోవటం చూసి అతను వారిని శంకించాడు. లోలోపలే భయపడ సాగాడు.[117] అప్పుడు వారు, “భయ పడకు. మేము లూత్ జాతి వైపుకు పంపబడ్డాము”[118] అన్నారు.

فَلَمَّا رَاٰۤ اَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ اِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَاَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيْفَةً ۭ قَالُوْا لَا تَخَفْ اِنَّآ اُرْسِلْنَآ اِلٰى قَوْمِ لُوْطٍ ۷۰

71 అక్కడ నిలబడి ఉన్న అతని భార్య నవ్వేసింది.[119] ఆ సమయంలో మేము ఆమెకు ఇస్‌హాఖ్ గురించి, ఇస్‌హాఖు తరువాత యాఖూబు గురించి శుభవార్తను వినిపించాము.

وَامْرَاَتُهٗ قَاۗىِٕمَةٌ فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنٰهَا بِاِسْحٰقَ ۙ وَمِنْ وَّرَاۗءِ اِسْحٰقَ يَعْقُوْبَ ۷۱

తెలిసే మరో ముఖ్య విషయం ఏమిటంటే అతిథులు కోరినదే పెట్టాలని ఏమీలేదు. ఇంట్లో తినడానికి ఏముంటే అదే అతిథులకూ పెట్టవచ్చు.

117. అతిథుల చేతులు భోజనం వైపుకు పోకపోవటంతో హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అలైహిస్సలాం) లోలోపలే భయపడ్డారు. ఆ కాలంలో ఇంటికి వచ్చిన వారు ఆతిథ్యాన్ని స్వీకరించకపోతే వారు మంచి ఉద్దేశంతో రాలేదని జనులు అనుకునేవారు. అందుకే ప్రవక్త మనసు కీడును శంకించింది. దైవప్రవక్తలకు రహస్య జ్ఞానం ఉండదన్న విషయానికి ఈ సంఘటన కూడా ఒక నిదర్శనమే. ఇబ్రాహీం (అ)కే గనక రహస్య విషయాల జ్ఞానం ఉండి ఉంటే మానవాకారంలో వచ్చిన దైవదూతల కోసం భోజనాన్ని సమర్పించటంగానీ, మనసులో భయపడటం గానీ చేసేవారు కాదు.

118. హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అలైహిస్సలాం) ముఖకవళికలను చూసి, ఆయన భయాందోళనకు గురై ఉన్నారని దైవదూతలు గ్రహించి ఉండవచ్చు. లేదా హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అలైహిస్సలాం) గారే స్వయంగా తన భయాందోళనను వెలిబుచ్చి ఉండవచ్చు. అల్ హిజ్ర్ సూరాలోని 52వ వచనం ద్వారా ఇదే తెలుస్తోంది : “మీరంటే మాకెందుకో భయమేస్తున్నది.” అందుకే దైవదూతలు ఆయనకు అభయమిచ్చారు. ‘భయపడకండి. మీరు భయపడుతున్నట్లుగా మేము మీ కీడును తలపెట్టి రాలేదు. వాస్తవానికి మేము దేవుని తరఫు నుంచి పంపబడ్డాము. లూత్ జాతివారిని శిక్షించటానికి వెళుతున్నాము’ అని చెప్పారు.

119. దైవప్రవక్త ఇబ్రాహీం (అలైహిస్సలాం) భార్య ఎందుకు నవ్వింది? అన్నది ప్రశ్న. ఆమెకు లూత్ జాతివారి నీతిబాహ్యమైన చేష్ట గురించి ముందు నుంచే తెలుసు.

72 "అయ్యో! నా దౌర్భాగ్యం! నేను ముసలిదాన్ని. నా భర్త కూడా వృద్ధుడే. అయినా నాకు సంతానం కలుగుతుందా? ఇదేదో వింతగా ఉందే!"[120] అని ఆమె అన్నది.

قَالَتْ يَٰوَيْلَتَىٰٓ ءَأَلِدُ وَأَنَا۠ عَجُوزٌ وَهَٰذَا بَعْلِى شَيْخًا ۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَىْءٌ عَجِيبٌ ﴿٧٢﴾

73 దానికి దైవదూతలు, "నువ్వు దైవ శక్తి పట్ల ఆశ్చర్యపడుతున్నావా?![121] (ఇబ్రాహీము) ఇంటి వారలారా! మీపై అల్లాహ్ కారుణ్యం, ఆయన శుభాలు కురియుగాక![122] నిశ్చయంగా ఆయన స్తుతించదగినవాడు, మహా ఘనతకల వాడు" అని చెప్పారు.

قَالُوٓا۟ أَتَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ ٱللَّهِ ۖ رَحْمَتُ ٱللَّهِ وَبَرَكَٰتُهُۥ عَلَيْكُمْ أَهْلَ ٱلْبَيْتِ ۚ إِنَّهُۥ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ ﴿٧٣﴾

వారిని దండించే సమయం వచ్చిందని తెలియగానే సంతోషంతో అలా నవ్వేసి ఉంటుందని కొందరు భావించారు. "ఆకాశం నుంచి శిక్ష విరుచుకు పడబోతున్నా ఈ దుర్మార్గులకు కనువిప్పు కలగటం లేదే?! వీళ్ల పరధ్యానం గురించి ఏమనాలి?!" అన్న ఆశ్చర్యంతో ఆమె అలా నవ్వి ఉండవచ్చని మరికొంతమంది అభిప్రాయపడ్డారు. వార్ధక్యంలో కొడుకు పుడతాడన్న వార్త విని ఆమెకు నవ్వొచ్చి ఉంటుందని ఇంకా కొంతమంది వ్యాఖ్యాతలు తలపోశారు.

120. ఆశ్చర్యాన్ని ప్రకటించిన ఇబ్రాహీము (అలైహిస్సలాం) సతీమణి పేరు సారా. అప్పటికే ఆమె వృద్ధాప్యానికి చేరుకుంది. భర్త ఇబ్రాహీం కూడా ముసలివారే. ఆ వయసులో సంతాన భాగ్యం కలుగుతుందంటే మరి ఆశ్చర్యపోవలసిన విషయమే కదా!

121. దేవుని మహిమ పట్ల ఆశ్చర్యం చెందరాదని దీని భావం. మూల కారకాల అవసరం అల్లాహ్‌కు లేదు. ఆయన ఎప్పుడు, ఏది తలచుకున్నా 'అయిపో' అని ఆదేశించగానే అది అయిపోతుంది.

122. ఇబ్రాహీం సతీమణిని దైవదూతలు ఇక్కడ "ఇంటివారలు" (అహ్లె బైత్)గా సంబోధించారు. అదీగాక బహువచన పుంలింగ పదాన్ని ఉపయోగించటం జరిగింది. ఈ వాక్యం ద్వారా గృహస్థుల (అహ్లె బైత్)లో అందరికన్నా ముందు చేరే మనిషి అర్ధాంగి అని అవగతం అవుతోంది. మరో విషయం ఏమిటంటే 'ఇంటి ఆడవారి' కోసం బహువచన పుంలింగ పదం ఉపయోగించవచ్చు. అల్ అహ్‌జాబ్ సూరా 33వ ఆయతులో కూడా దైవప్రవక్త (సఅసం) సతీమణులనుద్దేశించి 'ఇంటివారలు'

74 ఇబ్రాహీము భయాందోళనలు తొలగిపోయి, శుభవార్త కూడా అతనికి అందిన మీదట, అతను లూత్ జాతి వారి విషయంలో మాతో వాదించ సాగాడు.[123]

فلما ذهب عن إبراهيم الروع وجاءته البشرى يجادلنا
في قوم لوط ﴿٧٤﴾

75 నిశ్చయంగా ఇబ్రాహీం ఎంతో సహనశీలి. మృదు మనస్కుడు. నమ్రతతో అల్లాహ్ వైపుకు మరలేవాడు.

إن إبراهيم لحليم أواه منيب ﴿٧٥﴾

76 "ఓ ఇబ్రాహీం! ఈ ఆలోచనను వదలి పెట్టు. నీ ప్రభువు ఉత్తర్వు వచ్చేసింది. ఎవరూ తప్పించలేని శిక్ష వారిపై వచ్చి పడటం తథ్యం"[124] (అని దైవదూతలు పలికారు).

يا إبراهيم أعرض عن هذا إنه قد جاء أمر ربك وإنهم
آتيهم عذاب غير مردود ﴿٧٦﴾

77 మేము పంపిన దూతలు లూత్ వద్దకు చేరుకున్నప్పుడు వారి రాకపై అతను దుఃఖవదనుడయ్యాడు. లోలోపలే కుంచించుకుపోతూ, "ఇది చాలా గడ్డురోజు"[125] అని అన్నాడు.

ولما جاءت رسلنا لوطا سيء بهم وضاق بهم ذرعا وقال
هذا يوم عصيب ﴿٧٧﴾

(అహ్లె బైత్) అనే పదం ప్రయోగించటం జరిగింది. వారిని బహువచన పుంలింగ పదంతో సంబోధించటం జరిగింది.

123. "వాదించటం" అంటే ఎందుకు శిక్షిస్తారు? అని దెబ్బలాడటం కాదు. శిక్ష అవతరించే ఆ ప్రదేశంలో దైవప్రవక్త (లూత్) కూడా ఉంటున్నాడు కదా! అన్నది ఆయన ఆవేదన. అప్పుడు దైవదూతలు, "లూత్ (అలైహిస్సలాం) కూడా అక్కడ ఉంటున్నాడన్న సంగతి మాకు తెలుసు. అయితే మేము అతని భార్య ఒకామె తప్ప – అతన్నీ, అతని ఇంటివారినీ రక్షిస్తాము" అని సమాధానమిచ్చారు (అన్కబూత్ – 32).

124. ఇప్పుడు తర్జన భర్జన జరిపి లాభం లేదు. విధివ్రాత ప్రకారం దైవనిర్ణయం జరిగిపోయింది. వాదోపవాదాల వల్లగానీ, వేడుకోళ్ల వల్లగానీ ఆ 'తీర్పు' మార్చబడదు అని దైవ దూతలు ఇబ్రాహీంకు స్పష్టం చేశారు.

125. హజ్రత్ లూత్ (అలైహిస్సలాం) అంతగా మనస్తాపం చెందడానికి కారణం ఏమిటంటే దైవదూతలు మీసాలు కూడా మొలవని నవయువకుల రూపంలో వచ్చారు. తన

وَجَآءَهٗ قَوْمُهٗ يُهْرَعُوْنَ اِلَيْهِ ۗ وَمِنْ قَبْلُ كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ
السَّيِّاٰتِ ۗ قَالَ يٰقَوْمِ هٰٓؤُلَآءِ بَنَاتِيْ هُنَّ اَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا اللّٰهَ
وَلَا تُخْزُوْنِ فِيْ ضَيْفِيْ ۗ اَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَّشِيْدٌ ﴿۷۸﴾

78 (మరో వైపునుంచి) అతని జాతి వారు పరుగులు తీస్తూ అతని వద్దకు వచ్చారు. వారు మొదటినుంచే ఇటువంటి నీచపు పనులు చేస్తుండేవారు.[126] "నా జాతి ప్రజలారా! ఇదిగో, నా కూతుళ్ళు[127] ఉన్నారు. మీ కొరకు వీరు పరిశుద్ధులు. మీరు అల్లాహ్‌కు భయపడండి. నా అతిథుల విషయంలో నన్ను నవ్వులపాలు చెయ్యకండి. ఏమిటీ, మీలో ఒక్కడైనా మంచివాడు లేడా?"[128] అని లూతు నచ్చ జెప్పాడు.

జాతి పురుషుల సిగ్గుమాలిన చేష్టల గురించి ఆయనకు తెలుసు కాబట్టి పొంచివున్న ప్రమాదాన్ని పసిగట్టి ఆయన వ్యాకులతకు లోనయ్యారు. వచ్చిన ఆ అందమైన నవయువకులు అతిథులు కానేకారనీ, వారు దైవశాసనాన్ని అమలు పరచడానికి వచ్చిన దైవదూతలని ఆయనకు తెలీదు.

126. లూత్ ఇంటికి అందమైన కొందరు యువకులు వచ్చి ఉన్నారని తెలియగానే ఆ స్వలింగ సంపర్క రోగగ్రస్తులు ఉండబట్టలేక పరుగెత్తుకుని వచ్చారు. ఆ యువకులను తమ తమ ఇళ్లకు తీసుకుపోయి వాళ్ళను ఆ పాడుపని కోసం ఉపయోగించు కోవాలనుకున్నారు.

127. అంటే – లైంగిక కోర్కెల్ని తీర్చుకోవాలన్నదే మీ ఉద్దేశ్యమైతే అందుకోసం 'నా కూతుళ్లు' ఉన్నారు. వారిని వివాహమాడండి. మీ కోర్కెల్ని ధర్మబద్ధంగానూ, సహజపద్ధతిలోనూ తీర్చుకోండి. ఇదే మీ కొరకు అన్ని విధాలా శ్రేయస్కరం అని లూత్ చెప్పదలిచారు. ఇక్కడ 'కూతుళ్లు' అంటే ఎవరు? తన జాతికి చెందిన మహిళలను ఆయన కూతుళ్లుగా చెప్పుకున్నారని చాలామంది వ్యాఖ్యాతలు అభిప్రాయపడ్డారు. ఎందుకంటే దైవప్రవక్త తన జాతివారి కొరకు పితామహుడు వంటివాడు. అలా చెప్పటంలోని ఆయన ఆంతర్యం ఏమిటంటే సమాజంలో ఇంతమంది ఆడపిల్లలు ఉండగా మీకేం పోయే రోగం వచ్చింది? మీరు ఆ అమ్మాయిలను పెళ్లి చేసుకుని మీ సహజ కోరికల్ని తీర్చుకోవచ్చుకదా! (ఇబ్నె కసీర్).

128. ఏమిటీ? నా ఇంటికి వచ్చిన అతిథులతో దుర్వ్యవహారం చేసి నన్ను అవమానాలపాలు చేస్తారా? మీలో ఆ మాత్రం అర్థం చేసుకునే వారు లేరా? అతిథి మర్యాదకు కళంకం తెస్తారా? మీ దుష్ట బుద్ధిని అడ్డుకునే సజ్జనుడు మీలో ఒక్కడూ లేడా?

79 “నీ కూతుళ్ళపై మాకెలాంటి హక్కు లేదన్న సంగతి నీకు బాగా తెలుసు. మాకిష్టమైనది ఏదో కూడా నీకు తెలుసు కదా!”[129] అని వారు సమాధానమిచ్చారు.

قَالُوْا لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِيْ بَنٰتِكَ مِنْ حَقٍّ ۚ وَاِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيْدُ ﴿٧٩﴾

80 “(అయ్యో!) మిమ్మల్ని ప్రతిఘటించే బలం నాకుంటే ఎంత బావుండేది! లేదా నేను ఆశ్రయం పొందటానికి ఏదైనా దృఢమైన ఆధారం ఉంటే ఎంత బావుండేది!”[130] అని లూత్ అన్నాడు.

قَالَ لَوْ اَنَّ لِيْ بِكُمْ قُوَّةً اَوْ اٰوِيْۤ اِلٰى رُكْنٍ شَدِيْدٍ ﴿٨٠﴾

దైవప్రవక్త లూత్ ఇంతగా కలత చెందడానికి కారణం అప్పటివరకూ ఆయన ఆ అతిథులను మానవ మాత్రులుగా తలపోయటమే. ఆ వచ్చిన వారు మనుషులు కారనీ, దుర్మార్గుల భరతం పట్టడానికి దివి నుంచి భువికి దిగివచ్చిన దైవదూతలని ఆయనకు తెలీదు. వారు దైవదూతలన్న సంగతి ఆయనకు ముందు నుంచే తెలిసి ఉంటే కలవరం చెందేవారు కారు. దైవప్రవక్తలకు రహస్య విషయాల జ్ఞానం ఉండదని చెప్పడానికి ఇది కూడా ఒక ప్రబల తార్కాణమే.

129. అంటే ఆ దుర్మార్గులు సహజమైన, ధర్మసమ్మతమైన ఒక పద్ధతిని త్రోసిపుచ్చి అసహజమైన, అహేతుకమైన, అధర్మమైన చేష్టను అవలంబించారు. పరమ జుగుప్సాకరమైన ఈ పనిలో లూత్ జాతివారు ఎంత ముందుకు వెళ్ళిపోయారో, వారి కళ్లు ఎలా మూసుకుపోయాయో దీన్నిబట్టి బోధపడుతోంది.

130. **‘బలం’** అంటే బాహుబలం, ఒనరులు, సంతానబలం అని భావం. ‘దృఢమైన ఆధారం’ అంటే తనను సమర్థించే తెగగానీ, వంశంగానీ ఉంటే వారిని ఆశ్రయించే వాడినే! అన్నది ఆయన ఆవేదన. ఎంతటి నిస్సహాయస్థితిలో ఆయన ఈ మాటలన్నారో అర్థమవుతోంది. నన్ను ఆదుకునేవారు, నా తరఫున మాట్లాడేవారు ఈ రోజు ఉండి ఉంటే అతిథుల విషయంలో నేను అవమానం పాలు కాకుండా ఉండేవాడినే! అని ఆందోళన చెందారు. దైవప్రవక్త హజ్రత్ లూత్ (అలైహిస్సలాం) గారి ఈ ఆకాంక్ష దైవంపై భారం మోపే విషయానికి విరుద్ధం కాజాలదు. ప్రాపంచికంగా మనిషి తన రక్షణ కోసం తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలన్నీ తీసుకుని ఆ పైన దైవంపై భారం వేయాలి. ఇదే సరైనది. అంతేగాని చేతులు ముడుచుకు కూర్చుని, అన్నింటికీ దేవుడే ఉన్నాడు అంటే అసలుకే నష్టం వాటిల్లుతుంది. కాబట్టి హజ్రత్ లూత్ (అలైహిస్సలాం) పలుకుల్లో విపరీతమైన అంశం ఏమీ లేదు. ఈ సంఘటన ద్వారా విదితమయ్యే మరో ముఖ్య

81 అప్పుడు దైవదూతలు "ఓ లూత్! మేము నీ ప్రభువు తరఫున పంపబడిన వారము. వారు నీ దాకా రాలేరు. కాబట్టి నువ్వు నీ ఇంటివారిని తీసుకుని కొంత రాత్రి ఉండగానే బయలుదేరు. మీలో ఎవరూ వెనుతిరిగి చూడకూడదు. అయితే నీ భార్య; వారందరికీ పట్టే గతే ఆవిడకూ పట్టనున్నది. వారికోసం ఉదయ సమయం నిశ్చయించబడింది. ఏమిటీ, ఉదయ సమయం దగ్గరలో లేదా?"[131] అని పలికారు.

قَالُوا يَا لُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَن يَصِلُوا إِلَيْكَ فَأَسْرِ
بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ اللَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنكُمْ أَحَدٌ إِلَّا
امْرَأَتَكَ إِنَّهُ مُصِيبُهَا مَا أَصَابَهُمْ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ
أَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ ﴿٨١﴾

82 మరి మా ఉత్తర్వు(ను అమలుపరచే సమయం) రాగానే ఆ బస్తీని తల క్రిందులుగా చేసేసి, వారిపై నిరాఘాటంగా గులకరాళ్ళను కురిపించాము.

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا
حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ مَّنضُودٍ ﴿٨٢﴾

83 అవి నీ ప్రభువు తరఫున గుర్తు వేయబడినవి. అవి ఈ దుర్మార్గులకు ఎంతో దూరాన లేవు.[132]

مُّسَوَّمَةً عِندَ رَبِّكَ وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ ﴿٨٣﴾

విషయం ఏమిటంటే దైవప్రవక్తలకు అగోచర జ్ఞానం ఉండదు. అలాగే వారు సర్వాధికారాలు కలిగి ఉండరు. దైవప్రవక్తలకు సర్వాధికారాలు ఉండి ఉంటే ఈ సందర్భంగా హజ్రత్ లూత్ అత్యంత దీనంగా ఇలా చెప్పుకుని ఉండేవారు కారు. ఈ రోజుల్లో కొందరు దైవప్రవక్త (స)కు సర్వాధికారాలుండేవని నమ్ముతున్నారు. ఈ నమ్మకం సరైనది కాదు. పై ఆయతు వారి ఈ నమ్మకాన్ని ఖండిస్తున్నది.

131. ఒకవైపు లూత్ గారి దీనావస్థను, మరోవైపు ఆ జాతిజనుల విశృంఖలత్వాన్ని గమనించిన దైవదూతలు జోక్యం చేసుకోవలసిన తరుణం వచ్చేసింది. "ఓ లూత్! మీరు ఆందోళన చెందనవసరం లేదు. వాళ్లు మా దాకా కాదుకదా, కనీసం మీ దాకా కూడా రాలేరు. రాత్రి పొద్దుపోయాక మీ మనుషులను వెంటబెట్టుకుని ఇక్కడి నుంచి వెళ్ళిపోండి. తెల్లవారగానే ఈ పట్టణవాసులు నాశనం చేయబడతారు" అని వారు ధైర్యం చెప్పారు.

132. **"అవి"** అంటే ఏవి? ఆయా ఊళ్లను ధ్వంసం చేయటానికి వాటిపై విసరబడిన

84 ఇంకా మేము మద్'యన్ వారి వైపుకు[133] వారి సోదరుడగు షుఐబ్‌ను పంపాము. అతనిలా ప్రబోధించాడు : "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! అల్లాహ్‌ను ఆరాధించండి. ఆయన తప్ప మీ ఆరాధ్య దేవుడెవడూ లేడు. కొలతలు తూనికలలో తగ్గించి ఇవ్వకండి.[134] మీరు ఆర్థికంగా మంచిస్థితిలో ఉన్నట్టు చూస్తున్నాను.[135] మీ విషయంలో చుట్టుముట్టే దినపు శిక్ష గురించి నేను భయపడుతున్నాను.[136]

وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ
مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥ وَلَا تَنقُصُوا۟ ٱلْمِكْيَالَ
وَٱلْمِيزَانَ إِنِّىٓ أَرَىٰكُم بِخَيْرٍ وَإِنِّىٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ
عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيطٍ ﴿٨٤﴾

'రాళ్ళు' అని కొంతమంది వ్యాఖ్యాతలు అభిప్రాయపడగా, ఈ ఆయతులో "అవి" అనే సర్వనామం నాశనమైన ఆ 'ఊళ్ళ'నే సూచిస్తున్నదని మరికొంతమంది అభిప్రాయపడ్డారు. ఆ ఊళ్లు సిరియా–మదీనాల మధ్య ఉండేవి. "దుర్మార్గులు" అంటే మక్కాకు చెందిన సత్యతిరస్కారులు. వెనుకటి జాతులకు పట్టిన దుర్గతే మీకూ పడుతుంది జాగ్రత్త! అని హెచ్చరించటం ఈ వాక్యాల ప్రధాన ఉద్దేశం.

133. మద్'యన్ ప్రజలెవరు? ఎక్కడివారు? తదితర వివరాలకై అల్ ఆరాఫ్ సూరా 85వ ఆయతుకు ఇవ్వబడిన వివరణను చూడండి.

134. తొలుత ఏకదైవోపాసన వైపుకు పిలిచిన తర్వాత, ఆ జాతివారిలో ప్రబలిన ఒక జాడ్యం – కొలతలు తూనికలలో వారు చేసే మోసం – గురించి ఆయన వారిని హెచ్చరించారు. ఎవరయినా తమ వద్దకు ఏదైనా వస్తువును, ఆహారధాన్యాన్ని తెస్తే కొలతలోనూ, తూకంలోనూ మోసంతో ఎక్కువ పుచ్చుకునేవారు. మరి అవే వస్తువుల్ని కొనుగోలు దారులకు అమ్మేటప్పుడు తగ్గించి ఇచ్చేవారు. ఈ విధంగా వారిలో మోసం పరాకాష్ఠకు చేరింది.

135. దేవుడు మిమ్మల్ని చల్లగా చూస్తున్నాడు. మీ పాడిపంటలలో, సిరిసంపదలలో వృద్ధినొసగాడు. ఆర్థికంగా మీరు చాలా మెరుగైన స్థితిలో ఉన్నారు. అలాంటప్పుడు ఈ కక్కుర్తి పనులు ఎందుకు చేస్తారు? ఇచ్చిపుచ్చుకొనేటప్పుడు న్యాయంగా – ఖచ్చితంగా – వ్యవహరించవచ్చు కదా! మీరు దైవానికి భయపడరెందుకు? అని హజ్రత్ షుఐబ్ నచ్చజెప్పారు.

136. మీరు గనక ఈ మోసబుద్ధిని మానుకోకపోతే ప్రళయదినాన మీరు దేవుని శిక్ష నుంచి తప్పించుకోలేరు. 'చుట్టుముట్టే దినం' అంటే ప్రళయదినం అన్నమాట! ఆ రోజు ఏ పాపాత్ముడు కూడా దేవుని పట్టునుంచి తప్పించుకుని పారిపోలేడు.

85 "ఓ నా జాతివారలారా! కొలతలు, తూనికలలో పూర్తిగా, న్యాయంగా వ్యవహరించండి. (పూర్తిగా ఇవ్వండి). ప్రజలకు వారి వస్తువులను తగ్గించి ఇవ్వకండి.[137] భూమిలో సంక్షోభాన్ని సృష్టించకండి.[138]

وَيٰقَوْمِ اَوْفُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيْزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ اَشْيَآءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِى الْاَرْضِ مُفْسِدِيْنَ ﴿٨٥﴾

86 "మీరు విశ్వాసులే అయితే – అల్లాహ్ ధర్మసమ్మతం గావించిన మిగులు[139] మాత్రమే మీ కొరకు శ్రేయస్కరమైనది. నేను మీపై కావలివాణ్ణి మాత్రం కాను."[140]

بَقِيَّتُ اللّٰهِ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۚ وَمَآ اَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيْظٍ ﴿٨٦﴾

87 వారిలా అన్నారు : "ఓ షుఐబ్! మేము మా తాతముత్తాతలు పూజిస్తూ వస్తున్న దైవాలను వదలిపెట్టాలనీ, మా సొమ్ము

قَالُوْا يٰشُعَيْبُ اَصَلٰوتُكَ تَاْمُرُكَ اَنْ نَّتْرُكَ مَا يَعْبُدُ اٰبَآؤُنَآ

137. ప్రవక్తల సందేశం రెండు ప్రధానాంశాలతో కూడుకుని ఉంటుంది. 1. దేవుని హక్కులను నెరవేర్చటం. 2. దాసుల హక్కులను నెరవేర్చటం. ఇక్కడ దైవారాధన దేవుని హక్కయితే కొలతలు తూనికల్లో న్యాయంగా వ్యవహరించటం దాసుల హక్కు. ఎందుకంటే దైవసన్నిధిలో ఇది కూడా చాలా ముఖ్యం. కొలతలు తూనికలలో అన్యాయం చేసేవారిని హెచ్చరిస్తూ ప్రత్యేకంగా ఒక సూరాయే అవతరించింది : "తగ్గించి ఇచ్చేవారికి మూడుతుంది. ప్రజల నుంచి పుచ్చుకునే సమయంలో వారు కొలిచి, తూచి పూర్తిగా తీసుకుంటారు. కాని ప్రజలకు కొలచిగానీ, తూకంగానీ వేసి ఇచ్చేటప్పుడు తగ్గించి ఇస్తారు....." (ముతప్ఫిఫీన్ : 1 – 3).

138. దాసుల హక్కులను కాలరాచే ప్రతి చేష్టా సమాజంలో అశాంతి అలజడులకు దారితీస్తుంది. ఈ ఆయతుల్లో ప్రస్తావించబడిన "కొలతలు, తూనికలలో మోసం" కూడా భువిపై అలజడిని సృష్టించటం క్రిందికే వస్తుంది.

139. **'బఖియ్యతుల్లాహ్'** అంటే నిజాయితీగా వ్యాపారం చేసిన తరువాత అందులో వచ్చే లాభం (మిగులు). ఇలాంటి మిగులు శ్రేయోదాయకం. అందుకే అది 'దేవుని మిగులు'గా అభివర్ణించబడింది.

140. అంటే – దైవ సందేశాన్ని యధాతథంగా అందజేయటమే నా పని. ఆ పనిని

اَوْ اَنْ نَّفْعَلَ فِيْٓ اَمْوَالِنَا مَا نَشٰٓؤُا ۭ اِنَّكَ لَاَنْتَ الْحَلِيْمُ الرَّشِيْدُ ﴿٨٧﴾

లను మా ఇష్టప్రకారం ఖర్చు పెట్టడం[141] మానుకోవాలని నీ నమాజు[142] నీకు ఆజ్ఞాపిస్తోందా? నువ్వు మరీ ఉదాత్త హృదయునిలా, రుజువర్తనునిలా[143] ఉన్నావే?!"

قَالَ يٰقَوْمِ اَرَءَيْتُمْ اِنْ كُنْتُ عَلٰي بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّيْ وَرَزَقَنِيْ مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا ۭ وَمَآ اُرِيْدُ اَنْ اُخَالِفَكُمْ اِلٰي مَا

88 దానికి షుఐబు ఇలా సమాధానమిచ్చాడు : "ఓ నా జాతి సోదరులారా! చూడండి, నేను నా ప్రభువు వద్దనుంచి ఒక స్పష్టమైన నిదర్శనాన్ని పొంది ఉన్నాను. ఆయన నాకు తన వద్ద నుండి అత్యుత్తమమైన ఉపాధిని ప్రసాదించాడు.[144]

దైవాజ్ఞానుసారం నేను చేస్తూ పోతున్నాను. మిమ్మల్ని బలవంతం చేసే లేక దండించే అధికారం నాకు లేదు. ఆ అధికారం అల్లాహ్‌కు మాత్రమే ఉంది.

141. **'జకాత్'** నేపథ్యంలో వారిలా అన్నారని ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యాతలు కొంతమంది అభిప్రాయపడ్డారు. దైవాజ్ఞ అవతరించినప్పుడల్లా, దానధర్మాలు చేయమని చెప్పినప్పుడల్లా దేవుని అవిధేయులకు ప్రాణం మీదికొచ్చేది. మా తెలివి తేటల్తో, మేము చెమటోడ్చి సంపాదిస్తున్నప్పుడు ఖర్చుపెట్టే విషయంలో మీ ఆంక్షలేమిటీ? మా సొమ్ముల్లోని ఒక నిర్ణీత భాగాన్ని నిర్ణీత పద్దుల క్రింద వేరుచేసి ఇమ్మని మమ్మల్నెందుకు బలవంతం చేస్తారు? అని ప్రశ్నించేవారు. అలాగే సంపాదించే పద్ధతులను నియంత్రించటం వారికి నచ్చేది కాదు. న్యాయాన్యాయాలు, ధర్మాధర్మాలతో తమకు నిమిత్తం లేదనీ, వాణిజ్య రంగంలో తమపై ఎటువంటి ఆంక్షలు కూడా ఉండరాదని వారు చెప్పేవారు. కొలతలు, తూనికలలో మోసం చేయరాదని చెప్పటంతో బహుశా వారి గొంతులో పచ్చి వెలక్కాయ ఇరుక్కుంది. ఆ విషయాన్ని బాహాటంగా చెప్పలేక, తమ సొమ్ముల విషయంలో తలదూర్చరాదని అన్నారు.

142. ఇక్కడ 'సలాత్' (నమాజు) అంటే దైవారాధన, ధర్మం, దైవగ్రంథ పఠనం అని భావం.

143. హజ్రత్ షుఐబ్ (అలైహిస్సలాం) గార్కి వారు ఇచ్చిన ఈ బిరుదులు (రుజువర్తనుడు, ఉదాత్త హృదయుడు) సదుద్దేశ్యంతో ఇచ్చినవి కావు. వెటకారంగా వారు ఈ పదాలను ప్రయోగించారు.

144. 'అత్యుత్తమమైన ఉపాధి' అనే పదం 'దైవదౌత్యం' అన్న భావంలో కూడా తీసుకోబడింది (ఇబ్నె కసీర్).

أَنْهٰكُمْ عَنْهُ ۚ إِنْ أُرِيْدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ مَا اسْتَطَعْتُ ۚ
وَمَا تَوْفِيْقِيْٓ إِلَّا بِاللّٰهِ ۚ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ
أُنِيْبُ ﴿٨٨﴾

(అలాంటప్పుడు నేను అక్రమార్జనకు పాల్పడగలనా?) ఏ విషయాలను మాను కోమని మిమ్మల్ని గట్టిగా చెబుతున్నానో వాటి వైపుకు నేను స్వయంగా మొగ్గిపోయే ఉద్దేశం నాకు లేనేలేదు.[145] శాయశక్తులా దిద్దుబాటు చేయాలన్నదే నా ఉద్దేశం.[146] నా ఈ సద్వర్తన అంతా దైవసహాయంపైనే ఆధారపడి ఉంది.[147] నేను ఆయన్నే నమ్ము కున్నాను. ఆయన వైపుకే మరలుతున్నాను.

وَيٰقَوْمِ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِيْٓ أَنْ يُّصِيْبَكُمْ مِّثْلُ مَآ أَصَابَ
قَوْمَ نُوْحٍ أَوْ قَوْمَ هُوْدٍ أَوْ قَوْمَ صٰلِحٍ ۚ وَمَا قَوْمُ لُوْطٍ مِّنْكُمْ
بِبَعِيْدٍ ﴿٨٩﴾

89 "ఓ నా జాతి వారలారా! నాకు వ్యతిరే కంగా అవలంబిస్తున్న మీ మొండివైఖరి నూహ్ జాతిపై, హూద్ జాతిపై, సాలెహ్ జాతిపై వచ్చిపడిన శిక్షల్లాంటి శిక్షలకే మిమ్మల్ని కూడా పాత్రులుగా చేస్తుందేమో (జాగ్రత్త!) ఇక లూతు జాతివారైతే మీకు ఎంతో దూరాన కూడా లేరు.[148]

145. ఏ ఏ పనులు చేయరాదని మీకు ఇంతకాలంగా ఉపదేశిస్తూ వస్తున్నానో వాటిని నేనే చేయాలా? ఇది అసంభవం.

146. నేను మిమ్మల్ని ఏ పని చేయమని చెప్పినా, మరే పని నుంచి మిమ్మల్ని ఆపినా మీ మంచికోసమే. మిమ్మల్ని సంస్కరించాలని, మీ జీవితాలను తీర్చిదిద్దాలని నేను అభిలషిస్తున్నాను.

147. సత్యాన్ని వ్యాపింపజేయాలన్న నా సంకల్పం దేవుని తోడ్పాటుతోనే పూర్తవుతుంది. కాబట్టి సర్వవిషయాల్లో, సర్వకాల సర్వావస్థల్లో నేను అల్లాహ్‌నే నమ్ముకుంటాను. ఆయన వైపుకే మరలుతాను.

148. అంటే, వారు నివసించిన పట్టణం మీ పట్టణానికి ఎంతో దూరంలో లేదు అని ఒక అర్థం. ఏ కారణంగా వారు శిక్షకు గురయ్యారో ఆ కారణంలో మరియు మీరు అవలంబిస్తున్న అవినీతి వైఖరిలో పెద్దగా తేడా ఏమీ లేదని ఇంకో అర్థం.

90 "మీరు క్షమాపణ కోసం మీ ప్రభువును వేడుకోండి. మరి ఆయన వైపుకే మరలండి. నిశ్చయంగా నా ప్రభువు అమిత దయామయుడు, అపార ప్రేమమయుడు."

وَاسْتَغْفِرُوْا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوْبُوْٓا اِلَيْهِ ۭ اِنَّ رَبِّيْ رَحِيْمٌ وَّدُوْدٌ ۝۹۰

91 "ఓ షుఐబ్! నువ్వు చెప్పేవాటిలో చాలా విషయాలు మాకు అర్థం కావటం లేదు.[149] మేము నిన్ను మా మధ్య ఎంతో బలహీనునిగా చూస్తున్నాము.[150] నీ వంశస్థులే లేకపోతే ఈ పాటికి నీపై రాళ్ళు రువ్వి ఉండేవాళ్ళం.[151] మా దృష్టిలో నువ్వు ఘనాపాటివి ఏమీ కావు"[152] అని వాళ్ళు చెప్పారు.

قَالُوْا يٰشُعَيْبُ مَا نَفْقَهُ كَثِيْرًا مِّمَّا تَقُوْلُ وَاِنَّا لَنَرٰىكَ فِيْنَا ضَعِيْفًا ۚ وَلَوْلَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنٰكَ ۡ وَمَآ اَنْتَ عَلَيْنَا بِعَزِيْزٍ ۝۹۱

92 దానికి అతను ఇలా అన్నాడు: "ఓ నా జాతి వారలారా! మీ దృష్టిలో నా వంశస్థులు అల్లాహ్ కన్నా ఎక్కువ గౌరవ

قَالَ يٰقَوْمِ اَرَهْطِيْٓ اَعَزُّ عَلَيْكُمْ مِّنَ اللّٰهِ ۭ وَاتَّخَذْتُمُوْهُ وَرَاۗءَكُمْ ظِهْرِيًّا ۭ اِنَّ رَبِّيْ بِمَا تَعْمَلُوْنَ مُحِيْطٌ ۝۹۲

149. వారు వెటకారంగానయినా అలా అని ఉంటారు లేక మరణానంతర జీవితం, ప్రళయదినం, స్వర్గం – నరకం లాంటి విషయాలు అర్థంగాక అయినా అలా చెప్పి ఉంటారు.

150. బహుశా హజ్రత్ షుఐబ్ (అలైహిస్సలాం) గారి శారీరక బలహీనతను దృష్టిలో పెట్టుకుని వాళ్ళు అలా అని ఉంటారు. ఆయనకు కంటి చూపు తక్కువగా ఉండేదనీ, లేక ఆయన చాలా బక్క పలచగా ఉండేవారనీ కొంతమంది చెబుతారు. తమను ఎదుర్కొనే శక్తి షుఐబ్‌కు ఏమాత్రం లేదన్నది వాళ్ళ మాటల్లోని ఉద్దేశం.

151. హజ్రత్ షుఐబ్ (అలైహిస్సలాం) వంశస్థులు కూడా బహుశా సత్యతిరస్కారుల పక్షానే నిలిచారు. అందుకే ఆ తెగవారిని గౌరవిస్తూ వారు ఒకింత రాయితీ ప్రకటించారు. మొత్తానికి వాళ్ళ మాటల్లో తీవ్రమయిన హెచ్చరిక దాగి ఉంది. ఇప్పటికయినా నువ్వు మెతక వైఖరిని అవలంబించు. లేకపోతే ఎంతోకాలం నిన్ను సహించలేము అని వారు హెచ్చరించదలిచారు.

152. మా దృష్టిలో నీకు ఎలాంటి ప్రాముఖ్యం లేదు. ఏదో నీ వంశస్థుల మొహం చూసి ఊరుకుంటున్నాము. నిన్ను శిక్షించాలంటే ఎంతో సేపు పట్టదు అన్నది ఈ వాక్యంలోని ఆంతర్యం.

నీయులా?! తత్కారణంగానే మీరు ఆయన్ని వెనక్కి నెట్టేశారా?[153] నిశ్చయంగా నా ప్రభువు మీ కార్యకలాపాలన్నింటినీ పరివేష్టించి ఉన్నాడు."

وَيٰقَوْمِ اعْمَلُوْا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ اِنِّيْ عَامِلٌ ۭ سَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۙ
مَنْ يَّاْتِيْهِ عَذَابٌ يُّخْزِيْهِ وَمَنْ هُوَ كَاذِبٌ ۭ وَارْتَقِبُوْٓا اِنِّيْ
مَعَكُمْ رَقِيْبٌ ﴿٩٣﴾

93 (షుఐబ్ ఇంకా ఇలా అన్నాడు:) "ఓ నా జాతి సోదరులారా! మీరు మీ స్థానాలలో మీ పనులు చేస్తూ ఉండండి. నేనూ నా పని చేసుకుంటాను. పరాభవానికి లోను చేసే శిక్ష ఎవరికి పడుతుందో, అసత్యవాది ఎవరో అతి త్వరలోనే మీకు తెలిసిపోతుంది. మీరూ ఎదురుచూడండి, మీతో పాటు నేనూ ఎదురు చూస్తాను."[154]

وَلَمَّا جَاۗءَ اَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَّالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ بِرَحْمَةٍ
مِّنَّا وَاَخَذَتِ الَّذِيْنَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَاَصْبَحُوْا فِيْ

94 మరి మా ఉత్తర్వు (శిక్ష) వచ్చేసినప్పుడు, మేము షుఐబును, అతని వెంటనున్న విశ్వాసులను మా ప్రత్యేక

153. ఏమిటీ? నా వంశస్థులను చూసి నన్ను వదలిపెడుతున్నారా? నాకు దైవదౌత్యం అందించి, నా ద్వారా మీ జీవితాలను తీర్చిదిద్దగోరుతున్న ఏకైక దేవునిపట్ల మీకు బొత్తిగా భయభక్తులు లేవా?! షుఐబ్ (అలైహిస్సలాం) 'నా వంశస్థులు నాకన్నా గౌరవనీయులా?' అని అనలేదు. 'నా వంశస్థులు అల్లాహ్‌కన్నా ఎక్కువ గౌరవనీయులా?' అని ప్రశ్నించారు. ప్రవక్తను కించపరచటమంటే దేవుణ్ణి కించపరచటమేనని చెప్పటం దీని ఉద్దేశం. ఎందుకంటే ప్రవక్త దేవుని తరఫున నియమించబడిన వాడు. ఈ రకంగా సత్యప్రేమికులైన విద్వాంసులను పరిహసించటం కూడా దైవధర్మాన్ని పరిహసించటం వంటిదే. ఎందుకంటే వారు దైవధర్మానికి ప్రతినిధులు. దైవప్రవక్తలకు వారసులు. మూలంలో **'వత్తఖజ్‌తుమూహు'** అని ఉంది. ఇందులో 'హు' అనే సర్వనామం అల్లాహ్‌ను సూచిస్తోంది. అంటే అల్లాహ్ నాకిచ్చి పంపిన విషయాన్ని మీరు ఏ మాత్రం ఖాతరు చేయకుండా, వీపు వెనుక పడేశారు, పూర్తిగా నిర్లక్ష్యం చేశారు అని దాని భావం.

154. తన జాతివారు బహుదైవారాధనపై, సత్య తిరస్కారంపై మొండికేసి హితబోధను బొత్తిగా వినకపోవటంతో హజ్రత్ షుఐబ్ (అలైహిస్సలాం), "సరే! మీ అభిమతంపై మీరుండండి. సత్యమేదో – అసత్యమేదో, రక్షించబడేదెవరో – శిక్షించబడేదెవరో తొందరగానే మీకు తెలిసివస్తుంది" అని చెప్పేశారు.

دِيَارِهِمْ جٰثِمِيْنَ ﴿۹۴﴾

కటాక్షంతో కాపాడాము. దుర్మార్గానికి ఒడిగట్టిన వారిని మాత్రం భయంకరమైన శబ్దం కబళించింది.[155] దాంతో వారు తమ ఇళ్లల్లోనే బోర్లాపడి పడినట్లే ఉండిపోయారు –

كَاَنْ لَّمْ يَغْنَوْا فِيْهَا ؕ اَلَا بُعْدًا لِّمَدْيَنَ كَمَا بَعِدَتْ ثَمُوْدُ ﴿۹۵﴾

95 – అసలు వారక్కడ ఎప్పుడూ నివసించనే లేదన్నట్లుగా పరిస్థితి మారిపోయింది. వినండి! సమూదు వారు దూరం చేయబడినట్లే మద్‌యను వారు కూడా (దైవకారుణ్యానికి) దూరం అవుదురుగాక![156]

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوْسٰى بِاٰيٰتِنَا وَسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿۹۶﴾

96 ఇంకా – మేము మూసాకు మా సూచనలను, స్పష్టమైన నిదర్శనాలను[157] ఇచ్చి పంపాము.

اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ فَاتَّبَعُوْۤا اَمْرَ فِرْعَوْنَ ۚ وَمَاۤ اَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيْدٍ ﴿۹۷﴾

97 ఫిరౌను వద్దకు, అతని సర్దారుల[158] వద్దకు పంపాము. అయినప్పటికీ వారు ఫిరౌను ఆదేశాలనే అనుసరించారు. మరి (చూడబోతే) ఫిరౌను ఆదేశాలలో ఏ ఒక్కటీ సరియైనది కాదు.[159]

155. భయంకరమైన ఆ శబ్దానికి వారి గుండెలు పగిలిపోయాయి. పై ప్రాణాలు పైకే లేచిపోయాయి. అదే సమయంలో భూమి కూడా ప్రకంపించింది. ఆరాఫ్ సూరా (91) లోనూ, అన్‌కబూత్ సూరా (40) లోనూ ఈ వివరాలు ఉన్నాయి.

156. అంటే దేవుని శాపం, దేవుని దెబ్బ వారిపై పడింది. దైవానుగ్రహాలకు వారు నోచుకోకుండా పోయారు.

157. **'సూచనలు'** అంటే తౌరాతు గ్రంథమనీ, 'స్పష్టమైన నిదర్శనాల'ంటే మహిమలు అని కొంతమంది పండితులు భావించారు. మరికొంత మంది దృష్టిలో సూచనలు అంటే దేవుడిచ్చిన 9 సూచనలు, నిదర్శనం అంటే మూసా చేతిలోని కర్ర అని భావం. ఆయన చేతిలోని కర్ర కూడా ఆ తొమ్మిది సూచనలలో అంతర్భాగమే అయినప్పటికీ ఆ నిదర్శనానికి ఉన్న విశిష్టత దృష్ట్యా దాన్ని ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించటం జరిగింది.

98 వాడు ప్రళయదినాన తన జాతికి సారథ్యం వహిస్తూ వస్తాడు. వారందరినీ నరకంలోకి తీసుకుపోయి నిలబెడ తాడు.[160] వారు నిలబెట్టబడే ఆ చోటు అత్యంత చెడ్డది.[161]

يَقْدُمُ قَوْمَهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فَاَوْرَدَهُمُ النَّارَ ۭ وَبِئْسَ الْوِرْدُ الْمَوْرُوْدُ ﴿٩٨﴾

99 ఇహలోకంలోనూ వారికి శాపం అంటగట్టబడింది. ప్రళయదినాన కూడా అది వారిని వెంబడిస్తుంది.[162] వారికి ఇవ్వబడిన బహుమతి బహుచెడ్డది.[163]

وَاُتْبِعُوْا فِيْ هٰذِهٖ لَعْنَةً وَّيَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۭ بِئْسَ الرِّفْدُ الْمَرْفُوْدُ ﴿٩٩﴾

158. **'మలవున్'** అంటే జాతిలోని ప్రముఖులు, వివిధ రంగాలకు చెందిన నిష్ణాతులు, మేధావులు, మర్యాదస్తులు అని అర్థం. ఫిరౌనుతోపాటు అతని దర్బారుకు చెందిన ప్రముఖులను యిక్కడ ప్రస్తావించటం జరిగింది. ఎందుకంటే జాతుల ఉత్థాన పతనాలలో ఈ "మానవ నవనీతం" పోషించే పాత్ర కీలకమైనదై ఉంటుంది. వాళ్ల సలహాలనే రాజు పరిగణనలోకి తీసుకుంటాడు. రాజ్య ప్రజలు కూడా ఈ ప్రముఖుల (పెద్దల) సూచనలనే అనుసరిస్తారు. ఒకవేళ ఈ పెద్దలే గనక హజ్రత్ మూసా (అలైహిస్సలాం)ను విశ్వసించి ఉంటే యావత్తు ఫిరౌను జాతి వారి వెనుక నడచి ఉండేది.

159. హజ్రత్ మూసా (అలైహిస్సలాం) అందజేసిన సందేశం మార్గదర్శకం అయినదైనప్పటికీ వారు దాన్ని త్రోసిపుచ్చి ఫిరౌను ఉత్తర్వును అనుసరించారు. మరి చూడబోతే ఫిరౌను ఆజ్ఞ సన్మార్గానికి చాలా దూరాన ఉంది.

160. ప్రపంచంలో ఫిరౌను తన జాతి వారికి రాజుగా ఉన్నట్లే పరలోకంలో కూడా మున్ముందు ఉంటాడు. వారందరినీ నరకానికి గొనిపోతాడు.

161. అరబీలో **"విర్ద్"** అని ఉంది. అసలు విర్ద్ అంటే చెరువు గట్టు దగ్గర నీరు త్రాగే స్థలం అని అర్థం. కాని యిక్కడ నరకాన్ని విర్ద్‌గా పేర్కొనటం జరిగింది. అది నరకం లోని అత్యంత చెడ్డ స్థలం అనీ, దుష్టులు, దుర్మార్గులు అక్కడికి తీసుకుపోబడతారని తెలుస్తోంది.

162. **'లానతున్'** అంటే శాపం, ధూత్కారం, దైవానుగ్రహం నుంచి దూరం చేయబడటం అనే అర్థాలు వస్తాయి. ఫిరౌనీయులు గనక విశ్వసించకపోతే ప్రపంచంలోనూ దైవకారుణ్యానికి దూరమవుతారు. పరలోకంలోనూ దూరం చేయబడతారు.

163. కానుక లేక బహుమానాన్ని **'రిఫ్ద్'** అంటారు. ఇక్కడ **'రిఫ్ద్'** అనే పదం శిక్ష నేపథ్యంలో

ذَٰلِكَ مِنْ أَنبَاءِ الْقُرَىٰ نَقُصُّهُ عَلَيْكَ مِنْهَا قَائِمٌ وَحَصِيدٌ ﴿١٠٠﴾

100 ఇవి (తుదముట్టించబడిన) బస్తీలకు సంబంధించిన కొన్ని సమాచారాలు. వీటిని మేము నీకు వివరిస్తున్నాము. వాటిలో కొన్ని నిలబడి ఉన్నాయి. మరి కొన్ని సమూలంగా తుడిచిపెట్ట బడ్డాయి.[164]

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَٰكِن ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ فَمَا أَغْنَتْ عَنْهُمْ
آلِهَتُهُمُ الَّتِي يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مِن شَيْءٍ لَّمَّا جَاءَ أَمْرُ
رَبِّكَ وَمَا زَادُوهُمْ غَيْرَ تَتْبِيبٍ ﴿١٠١﴾

101 మేము వారికి ఏమాత్రం అన్యాయం చేయలేదు.[165] కాని వారే తమ స్వయానికి అన్యాయం చేసుకున్నారు.[166] నీ ప్రభువు ఉత్తర్వు వచ్చినప్పుడు, అల్లాహ్‌ను వదలి వారు పూజించే వారి ఆరాధ్య దైవాలు వారి కెలాంటి ప్రయోజనమూ చేకూర్చలేదు. పైగా వారి నష్టాన్ని మరింత అధికం చేశారు.[167]

ప్రయోగించబడింది. అందుచేత దీన్ని చెడ్డ బహుమానం అన్న అర్థంలో తీసుకోవటం జరిగింది. వాక్యంలో **'మర్ఫూద్'** అనే మరో పదం కూడా ఉంది. అంటే ఇవ్వబడిన కానుక అని అర్థం. మాటలో చేవ తీసుకురావటం కోసం (బీస ర్రిఫ్‌దుల్ మర్ఫూద్) అని రెండేసి పర్యాయపదాలను ప్రయోగించటం జరిగింది.

164. అంటే మేము నాశనం చేసిన ఆ పట్టణాలలో కొన్ని అక్కడక్కడా తమ ఉనికిని చాటుకుంటూ – శిథిలావస్థలో – నిలిచిఉన్నాయి. మరికొన్ని పట్టణాలయితే కోతకోసిన చేను మాదిరిగా నిర్మూలించబడ్డాయి. నిలిచి ఉన్న పట్టణాలు భావితరాలకు ఒక గుణపాఠంగా ఉండగా, నేలమట్టం చేయబడిన పట్టణాలు కేవలం చరిత్ర పుటల్లో మాత్రమే మిగిలాయి. అరబీ మూలంలో **'ఖాయిమున్'** మరియు **'హసీదున్'** అని రెండు పదాలు ఉపయోగించబడ్డాయి. ఖాయిమున్ అంటే నిలిచివున్నవి, హసీదున్ అంటే కోతకోయబడినవి అని అర్థం.

165. మేము వారిని శిక్షించామంటే వారికి అన్యాయం చేశామని అనుకోకండి. అది వారి స్వయం కృత ఫలితమే.

166. ధిక్కారానికి, పాపాలకు పాల్పడి వారు తమకు తామే అన్యాయం చేసుకున్నారు.

167. తమ చిట్టిపొట్టి దేవతలు, చిల్లర దేముళ్ళు ఆపద సమయంలో తమకు అండగా

102 బస్తీలలో నివసించే దుర్మార్గులను పట్టదలచుకున్నపుడు నీ ప్రభువు పట్టుకునే తీరు ఇలాగే ఉంటుంది. నిశ్చయంగా ఆయన పట్టు బాధాకరంగానూ, కఠినంగానూ ఉంటుంది.[168]

وَكَذٰلِكَ اَخْذُ رَبِّكَ إِذَآ اَخَذَ الْقُرٰى وَهِىَ ظَالِمَةٌ ۚ إِنَّ اَخْذَهٗٓ اَلِيْمٌ شَدِيْدٌ ﴿١٠٢﴾

103 నిశ్చయంగా పరలోక శిక్షకు భయపడేవారికి ఇందులో గుణపాఠపు సూచన ఉంది.[169] అది జనులంతా సమీకరించబడే రోజు. ఇంకా అది అందరూ హాజరుపరచబడే రోజు.[170]

إِنَّ فِىْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّمَنْ خَافَ عَذَابَ الْاٰخِرَةِ ۚ ذٰلِكَ يَوْمٌ مَّجْمُوْعٌ ۙ لَّهُ النَّاسُ وَذٰلِكَ يَوْمٌ مَّشْهُوْدٌ ﴿١٠٣﴾

104 మేము దానిని (తీర్పుదినమును) ఒక నియమిత గడువు వరకు మాత్రమే వాయిదా వేస్తాము.[171]

وَمَا نُؤَخِّرُهٗٓ إِلَّا لِأَجَلٍ مَّعْدُوْدٍ ﴿١٠٤﴾

నిలుస్తాయని వారు భావించారు. కాని తీరా దైవాగ్రహం విరుచుకుపడిన వేళ వారు నిస్సహాయంగా ఉండిపోవటంతో తమ విశ్వాసం మూఢ విశ్వాసం మాత్రమేనని వారికి తెలిసివచ్చింది. లాభనష్టాలను చేకూర్చే శక్తి, అధికారం ఒక్క అల్లాహ్‌కు తప్ప వేరొకరికి లేదన్న సంగతి కూడా వారికి బోధపడింది.

168. అంటే గతంలో ఆయన కొన్ని దుష్ట జాతులను అంతమొందించినట్లే భవిష్యత్తులో కూడా ఆయన దుర్మార్గులను పట్టుకుని శిక్షించగలడు – ఒక హదీసులో మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) ఇలా ప్రవచించారు : "అల్లాహ్ దుర్మార్గునికీ తప్పకుండా గడువు ఇస్తాడు. అయితే అతన్ని పట్టుకోవాలని నిశ్చయించుకున్నప్పుడు అకస్మాత్తుగా పట్టుకుంటాడు. అప్పుడతనికి ఎలాంటి గడువూ ఇవ్వడు."

169. అంటే దేవుడు పట్టుకునే విధములోనూ, వివిధ జాతుల వారు నాశనం గావించబడటంలోనూ – పరలోక భీతి ఉన్న వారికి – గుణపాఠం కలదు.

170. లెక్క మరియు ప్రతిఫలం కోసం.

171. అంటే – ప్రళయదినం సంభవించటంలో ఆలస్యం ఎందుకు జరుగుతోందంటే; అల్లాహ్ దానికొక గడువును నిర్ధారించాడు. ఆ గడువు ముగియగానే అది సంభవిస్తుంది. ఒక్క క్షణం కూడా అటూ ఇటూ కాదు.

يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ ۚ فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ ١٠٥

105 అది వచ్చేసిన రోజు ఆయన అనుమతి లేకుండా పల్లెత్తుమాట అనే ధైర్యం ఎవరికీ ఉండదు.[172] వారిలో కొందరు దౌర్భాగ్యులూ ఉంటారు, కొందరు సౌభాగ్యవంతులూ ఉంటారు.

فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فَفِي النَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ ١٠٦

106 అయితే దౌర్భాగ్యులు నరకంలో ఉంటారు. అక్కడ వారు అరుస్తూ, పెడబొబ్బలు పెడుతూ ఉంటారు.

خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِمَا يُرِيدُ ١٠٧

107 నీ ప్రభువు వేరొకటి తలిస్తే తప్ప[173] భూమ్యాకాశాలున్నంత వరకూ వారు అందులోనే శాశ్వతంగా ఉంటారు.[174] నిశ్చయంగా నీ ప్రభువు తాను కోరిందల్లా చేసి తీరుతాడు.

172. అల్లాహ్ అనుమతిస్తేనే తప్ప ఆనాడు ఎవరూ మరొకరి కోసం సిఫారసు చేసేందుకు సాహసించరు. "ఆ రోజు ప్రవక్తలకు తప్ప వేరొకరికి మాట్లాడే ధైర్యం ఉండదు. ప్రవక్తల అధరాలు కూడా 'ఓ అల్లాహ్! మమ్ము కాపాడు' అని మాత్రమే అంటుంటాయి" అని మహనీయ ముహమ్మద్ (సఅసం) ప్రవచించారు (సహీహ్ బుఖారీ : కితాబుల్ ఈమాన్; ముస్లిం – కితాబుల్ ఈమాన్).

173. "నీ ప్రభువు వేరొకటి తలిస్తే తప్ప" అన్న వాక్యం వినాయింపుతో కూడుకున్నది. ఈ వినాయింపు విశ్వాసులు, ఏకదైవోపాసకులైన పాపాత్ములకు వర్తిస్తుంది. అవిశ్వాసులు ఎలాగూ శాశ్వత నరకాగ్నికి ఆహుతి కాక తప్పదు. కాని విశ్వసించినవారు – వారు పాపాత్ములైనప్పటికీ – ఏదో ఒకనాడు నరకాగ్ని నుంచి విముక్తి పొంది స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేయబడతారు.

174. **"భూమ్యాకాశాలున్నంత వరకూ"** అనే పదాన్ని చదివి కొంతమంది పొరబడే అవకాశముంది. అవిశ్వాసులకు విధించబడే శిక్ష శాశ్వితమైంది కాదనీ, భూమ్యాకాశాల ఉనికి ఉన్నంత కాలమే ఉంటుందని వారనుకోవచ్చు. కాని ఇది సరైనది కాదు. ఖుర్ఆన్ అరబీ భాషలో అవతరించింది. అరబ్బుల నానుడిని కూడా అది దృష్టిలో పెట్టుకుంది. ఆనాడు అరబ్బులు ఏదైనా వస్తువుకు శాశ్వతస్థితిని కల్పించటానికి "భూమ్యాకాశాలున్నంత వరకూ ఇది ఉంటుంది" అని అనేవారు. ఈ విధంగానే ఖుర్ఆన్, అవిశ్వాసులు, ముష్రిక్కులు శాశ్వతంగా నరకంలో ఉంటారని చెప్పటానికి భూమ్యాకాశాల ప్రస్తావన తెచ్చింది.

108 ఇక సౌభాగ్యవంతులుగా చేయ బడినవారు – నీ ప్రభువు కోరితే తప్ప,[175] వారు భూమ్యాకాశాలున్నంత వరకూ స్వర్గంలోనే – కలకాలం – ఉంటారు. ఇది అనంతమైన వరం.[176]

وَأَمَّا الَّذِينَ سُعِدُوا فَفِي الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَاوَاتُ
وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ ۖ عَطَاءً غَيْرَ مَجْذُوذٍ ١٠٨

109 కనుక (ఓ ముహమ్మద్!) వారు పూజించేవాటి విషయంలో నువ్వు సందేహాలకు లోను కారాదు. ఇంతకు మునుపు వారి తాతముత్తాతలు పూజించి నట్లుగానే వీళ్ళూ పూజిస్తున్నారు. మేము వాళ్ళందరికీ వారి వారి భాగాన్ని పూర్తిగా– ఏమాత్రం తగ్గించకుండా – ఇస్తాము.[177]

فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِمَّا يَعْبُدُ هَٰؤُلَاءِ ۚ مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا
يَعْبُدُ آبَاؤُهُمْ مِنْ قَبْلُ ۚ وَإِنَّا لَمُوَفُّوهُمْ نَصِيبَهُمْ غَيْرَ
مَنْقُوصٍ ١٠٩

దీనికి మరో భావం ఇది – భూమ్యాకాశాలంటే ప్రపంచంలో ఉన్న భూమ్యాకాశాలు కావు. ప్రళయం తరువాత ఈ భూమ్యాకాశాలు నశిస్తాయి. పరలోకపు భూమ్యాకాశాలు వేరుగా ఉంటాయి. "ఆ రోజు ఈ భూమి మరో భూమిగా మార్చబడుతుంది. ఆకాశాలు కూడా (మార్చివేయబడతాయి)" అని దివ్య ఖుర్ఆన్‌లో మరోచోట చెప్పబడటం కూడా ఈ సందర్భంగా గమనార్హమే (ఇబ్రాహీమ్–48). పరలోకపు ఈ భూమ్యాకాశాలు స్వర్గం – నరకం మాదిరిగా ఎల్లకాలం ఉంటాయి. అవి నశించవు (ఇబ్నె కసీర్).

పై రెండు భావాలలో ఏ భావాన్ని తీసుకున్నా అవిశ్వాసులకు విధించబడే శిక్ష (నరకాగ్ని శిక్ష) శాశ్వతమైనది అన్న విషయం తేటతెల్లమైపోతుంది. ఇమామ్ షౌకానీ గారు ఈ ఆయతుకు మరిన్ని మతలబులు విశదీకరించారు. విద్వాంసులు, మేధావులు వాటిని పరిశోధించవచ్చు (ఫత్‌హుల్ ఖదీర్).

175. అంటే విశ్వాసులు, విధేయులు అయిన దాసులు ముందునుంచి స్వర్గంలో ఉన్నట్లు "అవిధేయులగు విశ్వాసులు" ముందు నుంచి స్వర్గంలో ఉండరు. తమ అవిధేయత, అపరాధాల కారణంగా వారు కొంతకాలం నరక యాతనను అనుభవిస్తారు. ఆ తరువాత దైవప్రవక్తల, విశ్వాసుల సిఫారసుపై వారు నరకం నుంచి విడుదల చేయబడి స్వర్గంలో స్థానం కల్పించబడతారు. ప్రామాణిక హదీసుల ద్వారా కూడా ఈ సంగతి రూఢీ అవుతోంది.

176. **'అనంతమైన వరం'** అంటే ఎన్నటికీ తరిగిపోనిది, కరిగిపోనిది, చెరిగిపోనిది –

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ فَاخْتُلِفَ فِيْهِ ۗ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ۗ وَاِنَّهُمْ لَفِيْ شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيْبٍ ﴿١١٠﴾

110 నిశ్చయంగా మేము మూసా (అలైహిస్సలాం)కు గ్రంథాన్ని ఇచ్చాము. మరి అందులో విభేదించుకోవటం జరిగింది.[178] ఒకవేళ ముందుగానే నీ ప్రభువు తరఫున మాట ఖరారు కాకుండా ఉన్నట్లయితే, వారి మధ్య తీర్పు జరిగి ఉండేది.[179] ఈ విషయంలో వారికి తీవ్రమయిన సందేహం ఉంది.

وَاِنَّ كُلًّا لَّمَّا لَيُوَفِّيَنَّهُمْ رَبُّكَ اَعْمَالَهُمْ ۗ اِنَّهٗ بِمَا يَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿١١١﴾

111 వారిలో ప్రతి ఒక్కరికీ నీ ప్రభువు వారి కర్మల యొక్క పూర్తి ప్రతిఫలం ఇస్తాడు. నిశ్చయంగా ఆయనకు వారు చేస్తున్న పనులన్నీ తెలుసు.

فَاسْتَقِمْ كَمَاۤ اُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا ۗ اِنَّهٗ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿١١٢﴾

112 కనుక (ఓ ముహమ్మద్!) నీకు ఆజ్ఞాపించబడినట్లుగా నువ్వూ, నీతోపాటు (పశ్చాత్తాపభావంతో) మరలి వచ్చిన వారూ గట్టిగా నిలబడి ఉండండి. హద్దు మీరకండి.[180] నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ మీ కర్మలన్నింటినీ చూస్తున్నాడు.

ఎడతెగకుండా ప్రాప్తించే దైవానుగ్రహం. అమూల్యమైన దైవకానుక! దీన్నిబట్టి అవగతమయ్యేదేమిటంటే తప్పులు చేసిన విశ్వాసులను (మోమిన్లను) మన్నించి, ఒకసారి నరకం నుంచి విముక్తి కల్పించి స్వర్గంలో చోటు ఇచ్చిన తరువాత ఇక వారిని స్వర్గంలో నుంచి తీసివెయ్యటం అనేది జరుగదు. వారు కలకాలం స్వర్గంలోనే ఉంటారు. ఆ స్వర్గవాసులంతా స్వర్గంలో దైవానుగ్రహాలను ఆస్వాదిస్తూ ఉంటారు. అందులో ఎలాంటి అంతరాయంగానీ, అడ్డంకిగానీ ఉండదు.

177. అంటే, వారికి విధించవలసిన శిక్ష విషయంలో ఎలాంటి వెసులుబాటూ ఉండదు. పడవలసిన శిక్ష పడి తీరుతుంది.

178. ఆ గ్రంథాన్ని (తౌరాతును) కొందరు విశ్వసించగా, కొందరు త్రోసిపుచ్చారు. వెనుకటి ప్రవక్తల విషయంలో కూడా ఈ వ్యవహారం జరిగింది. నువ్వు ఒక్కడివే ఈ పరిస్థితిని ఎదుర్కోవటం లేదు. కాబట్టి వాళ్ళ చేష్టలపై నువ్వు కుమిలిపోకు – అని దేవుడు తన

وَلَا تَرْكَنُوْٓا اِلَى الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ ۙ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِ
اللّٰهِ مِنْ اَوْلِيَاۤءَ ثُمَّ لَا تُنْصَرُوْنَ ﴿١١٣﴾

113 చూడండి! ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ దుర్మార్గుల పక్షాన మొగ్గకండి. మొగ్గారో మీక్కూడా నిప్పు (నరకాగ్ని) అంటుకుంటుంది.[181] మరి అల్లాహ్ తప్ప మిమ్మల్ని ఆదుకునే వాడెవడూ ఉండడు. మీకు సహాయమూ అందదు.

وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ طَرَفَيِ النَّهَارِ وَزُلَفًا مِّنَ الَّيْلِ ۗ اِنَّ الْحَسَنٰتِ

114 దినము యొక్క రెండు అంచుల లోనూ నమాజును స్థాపించు – రాత్రి ఘడియలలో కూడా![182] నిశ్చయంగా

అంతిమ ప్రవక్త ముహమ్మదు (సఅసం)కు ఈ ఆయతులో ఓదార్పు మాటలు చెబుతున్నాడు.

179. అంటే వారిని శిక్షించవలసిన సమయాన్ని దేవుడు ముందే నిర్థారించి ఉన్నాడు. అదే గనక లేకుండా ఉంటే వాళ్ల సంగతి అప్పటికప్పుడే తేల్చివేయబడేది.

180. ఈ ఆయతులో మహాప్రవక్త (సఅసం)కు, ఆయన ప్రియ సహచరులకు సహన స్థయిర్యాల ఉపదేశం చేయబడింది. శత్రువును జయించటానికి ఈ ఆయుధం ఎంతో అవసరం. అలాగే వారు మితిమీరి ప్రవర్తించకూడదు. మితిమీరటం విశ్వాసులకు ఏ విధంగానూ శోభించదు. కడకు శత్రువుతో వ్యవహారం చేసే సమయంలో కూడా ఆజ్ఞోల్లంఘునకు పాల్పడేందుకు అనుమతి లేదు.

181. అలా అని దుర్మార్గుల విషయంలో మెతక వైఖరిని అవలంబిస్తూ, వారితో రాజీపడిపోయి వారి నుంచి సహాయసహకారాలను అందుకోరాదు. ఒకవేళ మీరలా చేస్తే మీరు వారిలోని ఇతర విషయాలను కూడా ఇష్టపడుతున్నారని వారు భ్రమపడవచ్చు. మీలోని ఈ దోషం మిమ్మల్ని కూడా నరకాగ్నికి పాత్రులుగా చేస్తుంది. దుర్మార్గులైన పరిపాలకులతో సన్నిహిత సంబంధాలు పెట్టుకోరాదన్న అంశం కూడా ఇందులో ఇమిడి ఉంది. అయితే ధర్మోన్నతికి సంబంధించిన విషయాలపై సమాలోచన జరిపితే తప్పులేదు. అలాంటి సందర్భాలలో మనసులో వారిపట్ల ఏహ్యాభావం కలిగి ఉంటూనే సంప్రతింపులు జరపవచ్చు. కొన్ని హదీసుల ద్వారా కూడా ఈ మేరకు ఆధారం లభిస్తుంది.

182. **"రెండు అంచులు"** అంటే ఏమిటి? సూర్యోదయానికి ముందు, సూర్యాస్తమయం తరువాత (మగ్రిబ్ సమయంలో) చేసే నమాజు అని కొందరు భావిస్తున్నారు. కేవలం ఇషా నమాజ్ అని మరికొందరన్నారు. ఇది మగ్రిబ్, ఇషా నమాజులకు సంబంధించిన

పుణ్యకార్యాలు పాపకార్యాలను దూరం చేస్తాయి.[183] హితబోధను గ్రహించగలిగే వారికి ఇదొక హితోపదేశం.

يُذْهِبْنَ السَّيِّاٰتِ ذٰلِكَ ذِكْرٰى لِلذّٰكِرِيْنَ ﴿١١٤﴾

115 నువ్వు సహనంతో మసలుకో. నిశ్చయంగా సద్వర్తనుల పుణ్యఫలాన్ని అల్లాహ్ వృథా కానివ్వడు.

وَاصْبِرْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١١٥﴾

116 మీకు పూర్వం గతించిన కాలాల వారిలో భూమిలో కల్లోలాన్ని వ్యాపింప జేయకుండా అడ్డుకునే మంచివారు ఎందుకు లేరు? ఉన్నా బహుకొద్దిమంది

فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُوْنِ مِنْ قَبْلِكُمْ اُولُوْا بَقِيَّةٍ يَّنْهَوْنَ عَنِ الْفَسَادِ فِي الْاَرْضِ اِلَّا قَلِيْلًا مِّمَّنْ اَنْجَيْنَا مِنْهُمْ

ఆజ్ఞ అని ఇంకా కొంతమంది అభిప్రాయపడ్డారు. ఈ నేపథ్యంలో ఇమామ్ ఇబ్నె కసీర్ అభిప్రాయం ఇలా ఉంది: "బహుశా ఈ ఆయతు 'మేరాజ్'కు పూర్వం అవతరించి ఉంటుంది. మేరాజ్ సందర్భంగా రోజుకు 5 పూటల నమాజులు విధించబడ్డాయి. అంతకు మునుపు రోజుకు రెండు నమాజులే ఉండేవి – ఒకటి : సూర్యోదయానికి ముందు, రెండు: సూర్యాస్తమయానికి ముందు. రాత్రి చివరి ఘడియలలో 'తహజ్జుద్' నమాజు చేయబడేది. ఆ తరువాత తహజ్జుద్ నమాజ్ ఉమ్మత్ (ముస్లిం సమాజం) కొరకు మాఫీ చేయబడింది. కొంతమంది అభిప్రాయం ప్రకారం ఈ తహజ్జుద్ నమాజు ఆయన (సఅసం) కూడా తప్పనిసరిగా చేయనవసరం లేదని అనబడింది" (ఇబ్నె కసీర్). నిజము దేవుడెరుగు.

183. హదీసుల ద్వారా కూడా ఈ విషయానికి సమర్థన లభిస్తోంది. ఉదాహరణకు : "ఐదు నమాజులు, ఒక శుక్రవారం (నమాజు) రెండో శుక్రవారం వరకు, ఒక రమజాన్ (లోని ఆరాధనలు) రెండవ రమజాన్ వరకు పాపాలను దూరం చేస్తాయి. కాకపోతే మనిషి పెద్ద పెద్ద పాపాలకు దూరంగా ఉండాలి" అని హదీసులో ఉంది (సహీహ్ ముస్లిం – కితాబుత్తహార...). మరో హదీసు ప్రకారం దైవప్రవక్త (సఅసం) ఇలా ప్రవచించారు: "చెప్పండి! మీలో ఎవరి వాకిలి ముందైనా ఒక పెద్ద కాలువ ఉండి, అతను ప్రతి రోజూ అందులో ఐదుసార్లు స్నానం చేస్తూ ఉన్నట్లయితే, అప్పటికీ అతని శరీరంపై దుమ్ము ధూళీ పేరుకుని ఉంటుందా?" 'లేదు' అని సహచరులు (రజి) సమాధానమిచ్చారు. అప్పుడు ఆయన (స), "ఐదు పూటల నమాజులూ అంతే. వాటి ద్వారా అల్లాహ్ పాపాలను తొలగిస్తాడు" అని చెప్పారు (బుఖారీ – కితాబుల్ మవాఖీత్; ముస్లిం – కితాబుల్ మసాజిద్).

మాత్రమే ఉండేవారు. వారిని మేము రక్షించాము.[184] కాగా; దుర్మార్గులైన వారు తమకు ప్రసాదించబడిన సుఖ సౌఖ్యాల వెంటపడ్డారు. వారు అపరాధులు.[185]

وَاتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا أُتْرِفُوا فِيهِ وَكَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿١١٦﴾

117 పురములలో నివసించే వారు మంచిపనులు చేస్తున్నప్పుడు నీ ప్రభువు అలాంటి పురములను అన్యాయంగా తుదముట్టించడు.

وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ ﴿١١٧﴾

118 నీ ప్రభువు గనక తలచుకుంటే మనుషులందరినీ ఒకే సమూహంగా చేసి ఉంచేవాడు. కాని వారు మాత్రం విభేదించుకునే వారుగానే ఉంటారు.

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً ۖ وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ ﴿١١٨﴾

119 కాని నీ ప్రభువు దయచూపిన వారు మాత్రం అలా చేయరు. ఆయన వారిని పుట్టించిందే అందుకోసం.[186] "నేను నరకాన్ని జిన్నాతులు, మనుషులు – అందరితోనూ నింపుతాను"[187] అని నీ ప్రభువు అన్నమాట నెరవేరింది.

إِلَّا مَنْ رَحِمَ رَبُّكَ ۚ وَلِذَٰلِكَ خَلَقَهُمْ ۗ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١١٩﴾

184. అంటే దుర్మార్గులను దుర్మార్గానికి ఒడిగట్టకుండా ఆపే సజ్జనులు పూర్వకాలంలో ఎందుకు ఉండలేదు? అని ప్రశ్నించిన తరువాత, "వారు ఉండేవారు. కాని చాలా కొద్దిమంది మాత్రమే ఉండేవారు" అని స్వయంగా ఆయనే సెలవిచ్చాడు. ఆ సమయంలో మేము ఆ సజ్జనులను కాపాడి, కల్లోల జనకులను మా శిక్ష ద్వారా తుదముట్టించాము అని ఆయన వివరించాడు.

185. ఈ దుష్టులు తమ దురాగతాలను ఎంతకీ మానుకోలేదు. తమకు లభించిన సుఖాలను జుర్రుకుంటూ, విషయలాలసకు లోనై అదే సర్వస్వం అనుకున్నారు. ఎట్టకేలకు వారిపై 'శిక్ష' విరుచుకుపడింది.

186. **'అందుకోసం'** అన్న పదంపై ద్వంద్వాభిప్రాయాలున్నాయి. ఈ పదాన్ని కొందరు 'అభిప్రాయభేదం' అన్న భావంలో తీసుకోగా, మరికొందరు 'దైవకారుణ్యం' అన్న అర్థంలో తీసుకున్నారు. రెండు విధాలుగా తీసుకున్నా పూర్వరంగం మాత్రం ఒక్కటే – అదే మానవాళిని 'పరీక్షించటం'! సత్యధర్మం విషయంలో విభేదించి, తనదైన

وَكُلًّا نَّقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ اَنْۢبَآءِ الرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهٖ فُؤَادَكَ
وَجَآءَكَ فِىْ هٰذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَّذِكْرٰى لِلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٢٠﴾

120 (ఓ ప్రవక్తా!) ప్రవక్తల ఈ సమాచారాలన్నింటినీ మేము నీ మనో నిబ్బరం కోసం నీకు తెలియపరుస్తున్నాము. ఈ సూరాలో కూడా నీకు సత్యం లభించింది. విశ్వాసులకు ఇది హితోపదేశం మరియు జ్ఞాపిక.

وَقُلْ لِّلَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ اعْمَلُوْا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ
اِنَّا عٰمِلُوْنَ ﴿١٢١﴾

121 విశ్వసించనివారితో, “మీరు మీ పద్ధతి ప్రకారం పనులు చేస్తూ ఉండండి, మా పనులు మేము చేస్తూ ఉంటాము.

అభిమతాన్ని అవలంబించేవాడు పరీక్షలో తప్పుతాడు. సత్యధర్మాన్ని నమ్మి నడుచుకునేవాడు పరీక్షలో ఉత్తీర్ణుడవుతాడు, దైవ కారుణ్యానికి నోచుకుంటాడు.

187. ఈ విషయం దేవుని విధివ్రాతలో అంతర్భాగం. మానవులు, జిన్నాతులలో కొందరు స్వర్గలోకానికి అర్హతను సంపాదించుకోగా, కొందరు నరకాగ్నికి పాత్రులుగా నిలుస్తారు. ఆ విధంగా స్వర్గ – నరకాలు మానవులు – జిన్నాతులతో నింపబడతాయి. హదీసుల ద్వారా కూడా ఈ సంగతి రూఢీ అవుతోంది. ఒక హదీసు ప్రకారం మహనీయ ముహమ్మద్ (స) ఇలా ప్రవచించారు : “స్వర్గం – నరకం పరస్పరం వాదులాడుకున్నాయి. ‘నా లోకి వచ్చే వారంతా బలహీనులు, అట్టడుగు వర్గాల వారే ఉన్నారెందుకనీ?’ అని స్వర్గం అన్నది. ‘నా లోనికి వచ్చేవారంతా పొగరుబోతులు, గర్విష్టులు, అధికార మదాంధులు అయి ఉంటారు తెలుసా?!’ అని నరకం అన్నది. అప్పుడు అల్లాహ్ స్వర్గాన్ని ఉద్దేశించి, ‘నువ్వు నా కారుణ్యానికి ప్రతీకవు. నీ ద్వారా నేను తలచిన వారినల్లా కరుణిస్తాను’ అని అన్నాడు. అలాగే ఆయన నరకాన్ని ఉద్దేశించి, ‘నువ్వు నా శిక్షకు ప్రతీకవు. నీ ద్వారా నేను కోరిన వారిని శిక్షిస్తాను’ అన్నాడు. ఆయన స్వర్గ నరకాలను – రెండిటినీ నింపేస్తాడు. స్వర్గంలో సదా ఆయన అనుగ్రహం ఉంటుంది. అల్లాహ్ మరికొన్ని ప్రాణులను కూడా సృష్టిస్తాడు. వారు స్వర్గంలో మిగిలి వున్న స్థలాలలో నివసిస్తారు. కాని నరక స్థితి దీనికి భిన్నంగా ఉంటుంది. ఎంతోమంది నరకవాసులు అందులోకి చేరినప్పటికీ అది, ‘ఇంకా ఎందరు మిగిలిఉన్నారు?’ అని ఆవురావురు మంటుంటుంది. అప్పుడు అల్లాహ్ అందులో తన కాలు మోపుతాడు. అప్పుడది “చాలు, చాలు. నీ గౌరవ వైభవాల సాక్షిగా!” అని అంటుంది (సహీహ్ బుఖారీ – కితాబుత్తౌహీద్; ముస్లిం – కితాబుల్ జన్నహ్).

122 మీరూ నిరీక్షించండి, మేమూ నిరీక్షిస్తూ ఉంటాము”[188] అని (ఓ ప్రవక్తా!) చెప్పు.

وَانْتَظِرُوْاۚ اِنَّا مُنْتَظِرُوْنَ ﴿١٢٢﴾

123 భూమ్యాకాశాల రహస్యజ్ఞానం అల్లాహ్ వద్దనే ఉంది. సమస్త వ్యవహారాలూ ఆయన వైపుకే మరలించబడతాయి. కాబట్టి (ఓ ప్రవక్తా!) నువ్వు ఆయన్నే ఆరాధించాలి. ఆయన్నే నమ్ముకోవాలి. మీరు చేసే పనులు అల్లాహ్‌కు తెలియకుండా లేవు.

وَلِلّٰهِ غَيْبُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاِلَيْهِ يُرْجَعُ الْاَمْرُ كُلُّهٗ فَاعْبُدْهُ
وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ ۗ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٢٣﴾

188. అంటే – పరిణామం రీత్యా ఎవరు సఫలీకృతులవుతారో శీఘ్రంగానే మీకు తెలిసిపోతుంది. దుర్మార్గుల పర్యవసానం దారుణంగా ఉంటుందన్న సంగతి కూడా మీకు తెలిసివస్తుంది. ఈ ఫలితం తొందరగానే తేలిపోయింది కూడా. దేవుడు ముస్లిములకు ఆధిక్యతను వొసగాడు. అనతి కాలంలోనే యావత్తు అరేబియా ద్వీపం ఇస్లాం ఒడిలోకి వచ్చేసింది.